

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Allmän Hälso- och Sjukvård 1971

SOCIALSTYRELSEN · STOCKHOLM

INLEDNING

TILL

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

1911-1967 utgiven av Kungl. Medicinalstyrelsen.

1911-1950 med innehållsförteckning på franska. 1913-1950 med fransk parallelltitel: Hygiène et service sanitaire en Suède. 1951-1979 med innehållsförteckning och parallelltitel på engelska: 1951-1956: Public health and sick care in Sweden ; 1957-1979: Public health in Sweden . 1960-1979 även med sammanfattning på engelska.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1, Sundhetskolligii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1864-1912. - Sundhetskolligium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Sinnessjukvården i riket /Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm, 1913-1939.
– (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1911-1939.

Efterföljare:

Hälsan i Sverige: hälsostatistisk årsbok / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : 1988–1992. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1987/88-1991/92.

Det civila veterinärväsendet / av Kungl. Veterinärstyrelsen. – Stockholm, 1918-1951. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1916-1949.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960

Allmän hälso- och sjukvård. 1971. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.
Vid digitaliseringen har en tabellförteckning skapats och lagts till.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Allmän Hälso- och Sjukvård 1971

SOCIALSTYRELSEN · STOCKHOLM

OFFICIAL STATISTICS
OF SWEDEN

Public Health in Sweden 1971

Published by
the National
Board of Health and Welfare
S 105 30 Stockholm

Allmänna Förlaget
ISBN 91-38-01331-2 (inb)
ISBN 91-38-01330-4 (hft)

Printed in Sweden
AB Fälfths Tryckeri
Värnamo 1973

Form för hänvisning. Allmän hälso- och sjukvård 1971 (SOS).

Socialstyrelsen. Stockholm 1973.

Årspublikationen Allmän hälso- och sjukvård har för årgångarna 1911—1970 utgivits under samma namn inom serien Sveriges officiella statistik: Hälso- och Sjukvård.

Suggested citation. Public Health in Sweden 1971 (SOS). The National Board of Health and Welfare. Stockholm 1973.

The annual report on Public Health in Sweden has been published by the National Board of Health and Welfare within the series of Official Statistics of Sweden: Public health. Earlier editions: 1911—1970.

Förord

Preface

Socialstyrelsen får härmed överlämna den statistiska redogörelsen "Allmän hälso- och sjukvård" för år 1971.

Liksom föregående år presenteras såvitt möjligt varje tabell med sin förklarande kommentar i omedelbar anslutning, varigenom tabellavdelning av vedertagen typ kunnat nedskäras.

Tidigare har styrelsen till landsting och övriga intressenter utsänt en tryckt detaljerad tabellarisk sammanställning över lasarettens personal och förvaltningsekonomi. En motsvarande, ehuru icke fullt så omfattande tabell har utarbetats för övriga sjukhus och förvaras i manuskript i socialstyrelsen.

Byrådirektör Erik Salwén har närmast svarat för arbetet med föreliggande redogörelse.

Stockholm i april 1973

BROR REXED

Åke Sjöström

INNEHÅLL

	Sida
Sammanfattning på engelska språket	10
Kap A. Hälso- och sjukvårdens organ	17
a. Översikt av organisationen	17
b. Översikt av den slutna och öppna vården	32
c. Vissa fristående organ och verksamheter	46
Tjänsteläkarna	46
Distriktsvården m m	47
Mödra- och barnhälsovården	49
Förlossningsvården	51
Lungsjukvården	53
Vården av veneriskt sjuka	55
Den abortförebyggande verksamheten	55
Skyddssympningarna	56
Karantänsväsendet	58
d. Folk tandvården	59
e. Apoteken	63
f. Åtgärder med anledning av läkemedels biverkningar	66
g. Missbildningsregistret	66
Kap B. Hälso- och sjukvårdens personal	67
Kap C. Kostnader för hälso- och sjukvård	75
Kap D. Sjukdomar, förlossningar m m	80
a. Smittsamma sjukdomar	80
b. Karies hos sjuåringar	90
c. Förlossningar	91
d. Legala aborter, steriliseringar, kastreringar	94
Bilaga 1. Specifikation av vårdplatserna inom den slutna kroppssjukvården	100
» 2. Specifikation av landstingens och landstingsfria kommunernas lasarett för psykiatrisk vård	110
» 3. De fastställda vårdplatserna den 31/12 1971 fördelade efter sjukvårdsområde, sjukhustyp och vårdform	115
» 4. Läkartjänster vid lasarett och specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda	135
» 5. Läkare och tandläkare med specialistbehörighet	138
» 6. Befolkningsstatistik	140
Karta 1. Sjukvårdsområden	44
» 2. Hälso- och sjukvårdsregionerna	45

Alfabetisk innehållsförteckning

- Aborter 94
 Abortförebyggande 55
 Apotek 63—65
 Barnadödlighet 141
 Barnmorskor 51, 52, 69, 74
 Barnsjukhus (översikt) 33
 Befintliga vid lasarett för psykiatrisk vård 110
 Befolkningsstatistik 140
 Beläggning 24, 26
 Bäckkvoter 28
 Bördnummer 92
 Dagkostnad, se Driftkostnader
 Diagnoser 80—89
 Dispensär 19, 53, 54
 Distriktsbarnmorskorna 51, 52, 74
 Distriktssköterskorna 47, 48, 74
 Driftkostnader 60, 75—79, 110
 Dödsorsaker 142
 Ekonomipersonal 41—43, 69, 110
 Enskilda sjukhem 26, 108, 109, 115
 Epidemiska sjukdomar 80—89
 Epileptikervård 26, 27, 29, 115
 Familjevård 38
 Folkmängd 140
 Folkvandvård 59—61, 90
 Födda 91—93, 141
 Födda, definitioner 91
 Förlossningar 91—93
 Förlossningsvård 51, 91—93
 Försäkringskassornas kostnader 76
 Förvaltningspersonal 41—43, 69, 110
 Gifter—läkemedel 66
 Gonorré 85—88
 Huvudmän 19, 25
 Infektionssjukdomar 80—89
 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda 24, 26, 36, 37, 115
 Intagna på nybörjarkurs 72, 73
 Intagningar på sjukhus 24, 26, 28, 29, 110
 Intagningsområden 44
 Karantänsväsen 58
 Karies 90
 Kastreeringar 97
 Kliniker vid sjukhus 31, 100
 Kontorspersonal, se Förvaltningspersonal
 Konvalescenthem 35
 Kostnader för hälso- och sjukvård 75—79
 Kostnader per vård dag, per intagning, se Driftkostnader
 Kroppssjukhus 26, 28—30, 32, 100, 134
 Könsplikliniker 55
 Könssjukdomar, se veneriska sjukdomar
 Lagstiftning 22
 Landstingsområden 44
 Lasarett 24, 25, 26, 32, 100, 115
 Levande födda, se Födda
 Livslängd 141
 Lungsjukvård 53
 Långvarigt kroppssjuka (översikt) 34, 35
 Läkare 41—43, 46, 47, 69—72, 110, 135, 138
 Läkartäthet 41, 70, 71
 Läkemedelsbiverkningar 66
 Länsläkarorganisationen 46
 Medicinalpersonal 67—74
 Mentalsjukhus — se Psykisk vård
 Missbildningsregistret 66
 Mödra- och barnhälsovård 49—51
 Nationalföreningen mot hjärt- och lungsjukdomar 53
 Nämnden för internationella hälsovårdsärenden 16
 Organisation, central, lokal 17—20
 Organisation, öppen vård 22, 38, 40
 Organisation, slutet vård 21, 24, 28, 29, 32
 Personal 41—43, 67—74
 Platser, se Vårdplatser
 Polikliniker 22, 40
 Polio 84
 Polioympningar 58
 Provinsialläkarna 46, 47
 Psykisk barna- och ungdomsvård 39
 Psykisk vård, slutet 26, 27, 35, 110, 115
 Psykisk vård, öppen 38, 39
 Psykiskt utvecklingsstörda 24—26, 36, 37, 115
 Regionsjukvård 45
 Rättspsykiatriska stationer 114
 Röntgenarbeten 40, 54
 Sekundärplatser 114
 Sexualrådgivning 55
 Sjukgymnaster 69
 Sjukhus 21—36, 100—134
 Sjukhus av lasarettskaraktär 33, 34, 108, 109
 Sjukhustyper—vårdformer 21, 115—134
 Sjuksköterskor 41—43, 69, 73, 74
 Sjukvårdsområden 44
 Sjukvårdsstyrelser 16, 19
 Skyddsympning 56—58
 Skärmbildscentral, socialstyrelsens 53
 Slutet vård 21—36, 115
 Socialstyrelsen 16, 18
 Specialister 138, 139
 Stadsläkarna 46, 47
 Statens bakteriologiska laboratorium 16, 18
 Statens institut för folkhälsan 16, 18
 Sterilisering 97—98
 Tandläkare 59—61, 69, 70, 139
 Tandläkartäthet 70
 Teckenförklaring 6
 Tjänsteläkare 46, 47
 Tjänster, barnmorske- 74
 Tjänster, läkar- 42, 43, 135
 Tjänster, sjuksköterske- 42, 43, 74
 Tuberkulos 89
 Tuberkulosvård 53, 54
 Utgifter, se Driftkostnader resp Kostnader
 Utveckling i tiden, vårdplatser m m 28—31
 Utveckling i tiden, personal 69, 72, 73
 Vaccination 56, 57
 Vakanser 43, 47, 74
 Veneriska sjukdomar 55, 85—88
 Veterinärer 68
 Vård dagar 24, 26, 28, 29
 Vårdformer—sjukhustyper 21, 115
 Vårdplatser 24—31, 100—134
 Vårdplatser per 100 000 invånare 28, 29
 Öppen vård 19, 22, 38—40

Teckenförklaring Codes

- = Intet finns att redovisa. *Magnitude nil.*
- 0 eller 0,0 = Mindre än 0,5 (eller 0,05) av enheten. *Magnitude less than half (or five hundredth) of unit.*
- .. = Uppgift saknas. *Data not available.*
- . = Uppgift kan icke förekomma. *Category not applicable.*
- * = Preliminär uppgift. *Provisional figure.*
- † = Rikspplatser = vårdplatser upplåtna för samma kostnad oberoende av patientens hemort. *Beds available for same cost irrespective of patient's domicile.*
- MF = Samling av författningar och cirkulär m m angående medicinalväsendet. *Code of statutes in the field of health and sick care.*
- SFS = Svensk författningssamling. *Swedish code of statutes.*
- SOS = Sveriges officiella statistik. *Official statistics of Sweden.*
- SOU = Statens offentliga utredningar. *Official report of governmental ad hoc committee.*

Huvudmän. *Responsible authorities.*

S = Staten. *The State.*

L = Landsting. *County council.*

U = Landstingsfri kommun *Commune outside county council.*

F = Fond, stiftelse, förening. *Charitable fund, foundation, association etc.*

P = Privat. *Private enterprise.*

Geografisk kod, se karta 1. *Geographical code, see map 1.*

CONTENTS

	Page
Summary in English	10
Chapter A. Health and sick care	17
a. Organization of Health Services	17
b. Hospital care; ambulatory care	32
c. Certain independent institutions and activities.	46
Medical officers	46
Public Health Nurses	47
Maternity and Child Welfare	49
Maternity Care	51
Care of lung diseases	53
Care of venereal diseases	55
Consultation bureaus for sexual hygiene	55
Vaccinations and inoculations	56
Quarantine organization	58
d. Public dental care	59
e. Pharmacies	63
f. Prevention of adverse effects of drugs	66
g. Congenital malformation registry	66
Chapter B. Health personnel	67
Chapter C. Cost of Health and Medical care	75
Chapter D. Diseases, deliveries etc.	80
a. Infectious diseases	80
b. Dental caries in seven year old children	90
c. Deliveries	91
d. Abortions, sterilizations and castrations on medical or legal indications	94
Annex	
1. Beds in somatic hospitals according to type of care	100
» 2. Detailed information on the mental hospitals of the counties and communes outside county councils.	110
» 3. Survey of hospital beds by principal district for health and sick care, type of hospital and type of care	115
» 4. Posts for doctors at somatic and mental hospitals and hospitals for mentally retarded	135
» 5. Physicians and dentists with specialist competence	138
» 6. Vital statistics	140
Map	
1. Principal districts for health and sick care	44
» 2. Regions for health and sick care	45

Alphabetical index

- Abortions 13, 14, 94
 Admissions to hospitals 10,
 11, 24, 26, 28, 29, 110
 Ambulatory care 12, 13, 40
 Bed ratios 11, 28
 Birth order 92
 Births 14, 91—93
 Births, definitions 91
 Castrations 14, 97
 Causes of death 142
 City M.O.s, 12, 46
 Convalescent homes 11, 35
 County Council districts 44
 Days of treatment 24, 26, 28,
 29
 Deliveries 14, 91—93
 Dental caries 90
 Dental surgeons 13, 59—61,
 69—71, 139
 Dental surgeons' density 70
 Departments in hospitals 31,
 100
 District midwifery 12, 74
 Districts, health and sick
 care 44
 Domestic staff 41—43, 69,
 110
 Epidemic diseases, 14, 80—89
 Epileptic care 26, 27, 29, 115
 Expenses out of public funds
 14, 75, 76
 Family planning 13
 Gonorrhoea 85—88
 Health Boards of local
 authorities 9
 Hospital specialized depart-
 ments 31, 100
 Hospitals 10, 21—36, 100—134
 Hospitals, chronic sick 34, 35
 Hospitals, development 27—29
 Hospitals, for children 33
 Hospitals, general 10, 11, 26,
 100—109, 115—134
 Hospitals, mental 11, 26, 27,
 110, 115
 Hospitals, physical diseases 11,
 26, 100, 115
 Hospitals, type of 11
 Insurance 9, 10, 76
 Infant mortality 141
 Infectious diseases 14, 80—89
 Investments 76
 Life expectancy 141
 Live births, see Births
 MCH 12, 49—51
 Medical officers 12, 46
 Medical students 72, 73
 Mental care, ambulatory 13
 Mental care, in hospital 11, 12,
 110
 Mental hospital population 110
 Mentally retarded 24—26, 37,
 115
 Midwives 12, 51, 52, 69, 74
 National Bacteriological
 Laboratory 9, 10
 National Board of Health
 and Welfare 9, 10
 National Institute of Public
 Health 9, 10
 Nurses 14, 41—43, 69, 73, 74
 Occupancy 24, 26
 Office personnel 41—43, 69,
 110
 Organization 9, 10
 Patient days 24, 26, 28, 29
 Personnel 13, 41—43, 67—74
 Pharmacies 63—65
 Physicians 13, 41—43, 46, 47,
 69—72, 110, 135, 138
 Physicians, density 41, 70
 Physiotherapists 69
 Policlinics 12, 13, 40
 Polio 84
 Polio, inoculations 13, 58
 Population 14, 140
 Posts at hospitals 42, 43, 135
 Private nursing homes 11, 26,
 108, 109, 115
 Psychiatry, child and youth 13
 Public Dental care 13, 59—61,
 90
 Public Health Nurses 12, 47,
 48, 74
 Quarantine organization 58
 Radiofluorography 12, 40, 54
 Ratio, hospital beds 11, 28, 29
 Ratio, personnel 41, 70, 71
 Regional hospital organization
 45
 Responsible authorities 9, 10,
 25
 Running cost 61, 62, 75—79,
 110
 Specialist doctors 138
 Sterilizations 14, 97, 98
 Stillbirths, see Births
 Swedish Planning and Ratio-
 nalization Institute for
 Health and Social services
 (Spri) 9, 10
 TB care 12, 54
 TB dispensaries 12, 54
 Trends, hospital beds etc
 28—31
 Trends, personnel 69, 72, 73
 Tuberculosis 14, 89
 Vacant posts 12, 43, 74
 Vaccinations 56, 57
 Venereal diseases 85—88
 Veterinaires 68
 Vital statistics 140
 X-ray activities 12, 40, 54

Public health administration in Sweden in 1971

MINISTRY OF SOCIAL AFFAIRS

THE NATIONAL BOARD OF HEALTH AND WELFARE

Related Independent Services National Institute of Public Health National Bacteriological Laboratory Institute of Occupational Health Committee on Hospital and Social Welfare Buildings Committee on International Health Relations Swedish Institute for the Handi- capped	HB Department of Health Protection and Promotion Divisions: HB 1: Environmental Health and Preventive Medicine HB 2: Social Care of Children and Adolescents HB 3: Dental Health SN Department of Medical Services Divisions: SN 1: Ambulatory Medical Services and Social Medicine SN 2: Somatic Hospital Services SN 3: Mental Health SN 4: Drug Dependence and Care of Alcoholics LA Department of Long-term Care Divisions: LA 1: Somatic Long-term Care and Rehabilitation LA 2: Care of Mentally Retarded LA 3: Forensic and Social Psychiatry LA 4: Care of the Aged and Social Aid PB Department of General Planning and War Emergency Planning Divisions: PB 1: Planning of Man-power and Training PB 2: Planning of Medical and Social Services PB 3: Statistics PB 4: War Emergency Planning of Medical and Social Services PB 5: War Emergency Planning of Man-power and Training L Department of Questions of Drugs Divisions: L1: Legislation, Consumption, Abuse, Inspec- tion L2: Registration Drug laboratory: L3: Unity of Pharmacy L4: " " Pharmacology L5: " " Pharmacotherapy L6: " " Clinical Drug Tests	Lateral Authorities concerned with Health Services 1. Authorities exclusively concerned with Health and Medical Care Karolinska Hospital Board of Directors Swedish Planning and Rational- ization Institute for Health and Social Services (Spri) Medical Board of Swedish Armed Forces National Veterinary Board Committee on Post-graduate Training of Doctors Mental Hospital Supervision Committee National Institute of Radiation Protection National Poisons and Pesticides Board National Board of Industrial Safety 2. Other authorities concerned with Health Services National Social Insurance Board Labour Accidents Insurance Court National Correctional Adminis- tration National Board of Education Civil Defence Board Board of Trade National Administration of Ship- ping and Navigation National Civil Aviation Adminis- tration National Environment Protection Board Committee for the Extension of Teaching Hospitals
Taking independent decisions: Council of Forensic Medicine Social Psychiatry Committee Psychiatry Committee Medical Services Liability Council Drug Council Competence Committee for Dentists Committee on Foreign Medical Personnel	A Department of Administration Divisions: A 1: Legal Matters A 2: " " A 3: Office and Staff Management A 4: Budget and Finance A 5: Public Information and International Cooperation	Advisory Councils: Scientific Council War Emergency Council Committee on the Evaluation of Adverse Reactions to Drugs
Responsible authority for:	The National Board of Health and Welfare is active as: National Laboratory for Forensic Chemistry National Pharmaceutical Laboratory National Centres for Forensic Medicine National Centres and Departments for Forensic Psychiatry County Medical Officers and certain Rural Medical Officers on Government Service	
Central chief authority for:	Youth Welfare Schools (and attached boarding facilities) Public and Private Institutions for Alcoholics	
Supervisory authority for:	County Temperance Boards County Social Welfare Advisers The Dalby pilot project for ambulatory care	

Local, autonomous bodies (supervised by the National Board):

Health Boards of Counties and communes outside county councils

Central Boards for Care of Mentally retarded

Local Health Committees

Private Hospitals and other Agencies
Health Associations of Communes (cum advisers)

SUMMARY

Organization (chapter Aa)

All the activities in the field of public health in Sweden (including medical care) are either operated or controlled by public authorities.

Public health is under the *Ministry of Social Affairs*, the chief of which is a member of the cabinet.

Up to 1968 health and sick care on the one hand and social welfare on the other were governed at the national level by separate directorates called the National Board of Health and the National Social Board respectively, but from that year on the two administrations were joined into one body.

Thus the *National Board of Health and Welfare* is nowadays the name of the principal instrument of the State for governing and superintending the activities pertaining to the field under review in this publication.

The main part of the field work of the health and sick care rests with provincial authorities. The county councils, 23 in number, and 3 communes outside county councils shall see to it that the sick receive the care required. The county council districts correspond to the 23 counties, (see map 1, page 44). The State is the responsible authority for the senior county medical officers' organization, whereas the county councils and county boroughs are responsible for the services of the local medical officers, the district public health nurses, district midwives, the public dental care etc.

The *National Institute of Public Health* is an independent body outside the jurisdiction of the National Board of Health and Welfare. It conducts inquiries into health matters submitted by public authorities, corporations and private individuals, but is also engaged in independent research in the field of general, industrial and food hygiene. It is also engaged in teaching and in spreading of public health information. The *Swedish Planning and Rationalization Institute for Health and Social Services* (Spri) and the *National Bacteriological Laboratory* are two other independent bodies.

The sickness insurance scheme is supervised by the *National Social Insurance Board*. Insurance is compulsory. Benefits include free care for hospitalized patients, and doctors' services and medicine at a reduced cost for out-patients. Dental care is not included.

Hospitals (chapter Aa—Ab)

A conspicuous feature of the Swedish hospital system is that the main part of the establishments is owned and operated by public authorities. 2,7 % of the beds available belong to the State, 90,0 % to counties or county boroughs, 1,0 % to local authorities (small towns, parishes), 5,6 % to private enterprises and 0,7 % to funds, associations etc. (table A 2, bottom line). The last group may for practical purposes be added to the State institutions, the difference being merely formal since these enterprises, although built up as foundations etc., are operated in close collaboration with the government which has representatives in their administrative committees and pay grants towards their expenses. In some cases the State owns all the shares in the enterprise. One children's hospital, hospitals for rheumatics, one hospital for bone, joint and glandular TB and one hospital for TB of the lungs belong to this category (code letter F, see annex 1).

A distinction is made between type of care and type of hospital. As far as in-patients are concerned, the correlation between the two concepts is illustrated in the table below. The main part of the care of physically sick is concentrated in the general hospitals and similar institutions, whereas independent hospitals for special kinds of diseases are becoming rare. On the other hand the general hospitals are more and more split up on specialized departments. The specialization of hospitals for physical diseases (the "somatic" hospitals) is illustrated in detail by annex 1.

Table A 1 gives a survey of beds, admissions and bed-days of all hospitals, including establishments for the mentally retarded.

Survey of hospitals, showing combination of type of hospital and type of care (Cf. annex 3.)

Type of hospital	No. of hospitals	No. of beds								Total
		Care of lung-diseases	Epidemic care	Maternity care	Care of chronic sick	Other somatic care	Care of mental diseases	Care of epileptics	Care of mentally retarded	
1 General hospitals etc. ¹										
Type 1	9	452	502	685	1 284	10 819	1 635	—	—	15 377
Type 2	23	822	1 377	946	3 620	12 341	3 834	—	—	22 940
Type 3	93	1 449	747	1 505	7 434	14 061	2 276	—	—	27 472
2 Other hospitals of similar character	13	—	—	—	77	1 611	32	—	—	1 720
3 Mental hospitals	23	—	—	—	—	—	20 097	—	—	20 097
4 Cottage hospitals and somatic nursing homes										
1 under health authority	239	—	—	75	19 223	912	356	—	—	20 566
2 under social authority	32	—	—	—	1 377	—	—	—	—	1 377
3 Private	60	—	—	—	2 311	293	6	—	—	2 610
5 Mental nursing homes										
1 under health authority	89	—	—	—	—	—	6 336	—	—	6 336
2 Private	133	—	—	—	—	—	2 402	—	—	2 402
6 Institution for epileptics	1	—	—	—	—	—	—	153	—	153
7 Institutions for mentally retarded	162	—	—	—	—	—	—	—	13 408	13 408
Total	877	2 723	2 626	3 211	35 326	40 037	36 974	153	13 408	134 458
per 100 000 inhabitants	.	34	32	40	435	493	456	2	165	1 657

¹ Type 1 = General hospitals for somatic care (except for chronic sick) with 1 000 beds (or more).

Type 2 = General hospitals for somatic care (except for chronic sick) with 500–999 beds.

Type 3 = General hospitals for somatic care (except for chronic sick), sanatoria for TB of the lungs and hospitals for epidemic care with less than 500 beds.

Convalescent homes are not included in any tables, except the one on page 35 (bottom).

The general increase of in-patient care, as measured by the number of beds, was 35,5 % from 1950 to 1971 (table A 4). For the care of physically sick it was 44,9 % and for care of mentally diseased 27,8 %. At the same time the number of admissions for physical care rose by 51,7 %, mental hospital care 416,6 %, to give some examples. Beds for chronic sick increased by 285,0 % and admissions by 332,4 %.

To return to table A 1, it will be seen that 114 367 in-patients were treated per day in all hospitals added together, which corresponds to 1,4 % of the population of Sweden.

In general hospitals for mainly somatic diseases the number of in-patients per day was 51 797 (table A 3). The same hospitals were also visited by 3,7 million out-patients paying 9,2 million visits (patients at X-ray departments not included), (table A 8).

The personnel of the hospitals for mainly physical diseases is calculated at about 101 400 individuals, of whom about 6 000 were doctors, and the personnel of the institutions for mental diseases and epileptics to about 21 700 individuals, whereof about 750 doctors (table A 9). Some of these doctors have been counted more than once, because, under certain circumstances the local medical officer may at the same time be the chief of a

small cottage hospital or a home for chronic sick in his district. Similarly most of the doctors of homes for mentally diseased have their main occupation in one of the large mental hospitals.

The density of the hospital personnel appears from the statement that 137 persons per 100 beds were employed in general hospitals, 89 in cottage hospitals, and 71 in homes for chronic sick, physicians included (table A 9). These figures comprise all categories of personnel, even the administrative and domestic staffs. The nursing personnel, physicians excluded, amounted to 102 per 100 beds at somatic hospitals, and the physicians alone to 9,1. A concrete impression is derived from the fact that the personnel of all categories working in all somatic hospitals amounted to 1,1 individuals per in-patient per day. It ought, however, to be kept in mind, that the same staff also took care of a considerable number of out-patients.

The personnel density of the mental hospitals is lower than that of the hospitals for physically sick. Calculated per 100 beds the nursing personnel (physicians excluded) amounts to 58 at mental hospitals. These figures are based on table A 9.

The total running costs of somatic and mental hospitals and institutions for mentally retarded including superannuation and depreciations is estimated at 8 734 million kronor, 7 096 million of which are referable to somatic hospitals and homes (table C 4). The average cost per bed-day amounted to 340,2 kr at the general hospitals, 179,4 at the hospitals for TB of the lungs and 139,2 at homes for chronic diseases (table C 5). On the whole these figures signify that the cost per bed-day has increased about five times since 1960. The running cost per bed-day in 1971 was 135,8 kr at the mental hospitals.

Salaries constitute the predominant part of the running costs of the hospitals and is the main lever of the increase of this cost during the last decades. The increase is partly due to a general raise of the wages, partly to a shortening of the working day of the nursing personnel, in its turn causing increased recruitment. The salaries are responsible for 72,2 % of the running costs of the

general hospitals (including superannuation).

The patient's cost of hospital care in a public ward is completely compensated by public funds and the health insurance. Also medicine and doctors' fees are thus covered. If the patient has a private room or goes to a private hospital, he is reimbursed for that part of the costs which corresponds to the price charged in a public ward at the hospital in his home district.

Public Health Services outside the hospitals (chapter Ac)

The adjoining table presents a survey of the local services for ambulatory care and environmental sanitation.

There were 1 409 (rural and city) *medical officers'* posts and physicians with specialist qualifications at the end of 1971, 155 of which, however, were vacant, the activity being maintained by the officer of an adjoining district. There are 23 counties. In each county there is a senior county medical officer and in 11 counties there also is a deputy county medical officer. In the three communes outside county councils there were three senior medical officers (Cf. table A 12).

There were 2 010 posts for *public health nurses* in general service in rural districts and small towns at the end of 1971 (table B 5), but 78 of these were vacant.

The *midwives' districts* numbered 318. The activity is concentrated on prenatal care of pregnant women, since more than 99 % of all deliveries take place in hospitals. The midwives assist, however, to a considerable extent at deliveries in maternity homes, cottage hospitals etc.

The *maternity and child welfare* organization with 1 940 working units (centres, type I and II) is illustrated by table A 15.

50 *TB dispensaries* were working in 1971, where 718 201 X-ray examinations were made (table A 20).

Medical treatment for venereal diseases was given free of charge in bigger communes at special polyclinics.

Survey of the local services for Public Health and medical, ambulatory care

Service	Type of care	Number of units
Senior County Medical Officers	Supervision of environmental sanitation and of preventive and curative care	26 posts in counties and county boroughs
Medical Officers	Preventive and curative care	69 ¹⁾ districts (urban) and 772 ¹⁾ stations (rural)
Public Health Nurses	Preventive and curative care	2010 districts (certain nurses in bigger communes not included)
Out-patients departments at hospitals	Preventive and curative care	200 somatic and mental hospitals
Policlinics in certain cities	Preventive and curative care	11 policlinics
District midwifery	Maternity care; deliveries	318 districts for midwives
MCH centres	Maternal and Child Welfare	1940 centres, type I and II
TB dispensaries	TB ambulatory care	50 TB dispensaries
Policlinics for venereal diseases	VD ambulatory care	about 30 policlinics
Bureaus for Sexual Hygiene	Consultation on sexual matters, including use of contraceptives and prevention of abortions	26 bureaus
Quarantine organization	Preventive epidemic care	10 main stations
Bureaus of the mental hospitals for family care and assistance	Mental sick care and assistance to discharged patients	bureaus at 15 hospitals
Centres for children and youth mental care	Child and adolescent psychiatric care	53 centres
Public Dental Service	Dental care	999 dental clinics
Local Public Health Committees	Environmental sanitation; preventive epidemic care	464 municipalities (local communes)

¹⁾ 1969.

26 consultation *bureaus for sexual hygiene and abortion cases* subsidized by the State were in operation at the end of the year. At least one physician and two or three social workers were attached to each bureau.

Until the end of 1971 about 6 million persons of the total population (8,1 million) have received basic protection against poliomyelitis.

Mental care of children and youth was given at 53 child guidance centres (24 clinics with beds for observation and care) (chapter Ab).

The *Public Dental Service* includes all counties and county boroughs. The activity was carried on in 33 central dental policlinics, mostly situated in the premises of a general hospital, and 879 district policlinics (table A 22). 2 427 dental surgeons were employed in the service, i. e. 36 % of the total number in the country. 2 130 dental surgeons

attached to the district policlinics worked in all 3 261 000 hours; 58 % of this time was reserved for children.

A *standing committee for observation of adverse effects of drugs* and a *congenital malformation index* have been working since 1965 (page 66). According to the standards of the latter the average rate of malformations in the newborn (stillborn included) is 1,4 % in 1971.

Medical personnel (chapter B)

A survey covering all kinds of medical personnel is found in table B 1. There were 11 250 active physicians at the end of 1971. The number includes abt. 365 foreign physicians working in Sweden on a limited license. The active dental surgeons were 6 660 in number. The number of fully licensed dental surgeons, active and non active, appears

from the comments to table B 1. There were 36 570 active nurses and nurse-midwives and 590 midwives. The total of the medical personnel excluding personnel at institutions for mentally retarded amounted to 174 970, administrative and domestic staff at hospitals included.

Expenses out of public funds for health and medical care (chapter C)

The total expense of the State, the counties, the county boroughs, other local communes and the public insurance funds amounts to 12 703 million kr, i. e. 1 568 kr per inhabitant (equivalent to about 108 pounds sterling) (table C 1). The share of the State in the total cost, including the expenses of the sickness funds, amounts to 31 %.

Diseases, deliveries etc. (chapter D)

The *epidemic diseases* with individual notification are listed in table D 1. The sum of cases amounted to 9 438 (117 per 100 000 inh.) in 1971. They are listed in the following table.

Cases of notifiable infectious diseases 1971 (clinical cases).

No. in inter-
national classi-
fication

Infectious diseases of public concern

000	Cholera	4
001	Typhoid fever	14
002	Paratyphoid fever	33
003	Other salmonella infections	1 243
004	Bacillary dysentery	385
006	Amoebic dysentery	50
036	Meningococcal meningitis	105
	Non purulent meningitis	
	and meningoencephalitis ...	529
070	Infectious hepatitis	860
	Inoculation hepatitis	1 579
073	Psittacosis	40

Other infectious diseases with individual notification

	Malignant gastro-enteritis in children under 2 years	80
027, 01—, 09	Listeriosis	6
034, 10—, 19	Scarlet fever	4 265
021	Tularaemia	149
023	Brucellosis	4
037	Tetanus	5
125	Filariasis	27
120	Schistosomiasis	18
124	Trichinosis	7
084	Malaria	26
130	Toxoplasmosis	8
	Total	9 438

The amoebic dysentery, malaria and cholera were contracted abroad.

The *TB morbidity* was characterized by the figures 2,9 per 1 000 inhabitants, which stands for the number of persons suffering from the disease and registered at the TB central dispensaries, 2,5 which stands for persons with TB of the lungs, 0,3 for new findings during 1971 of all forms of TB, and 0,04 for fatal cases of tuberculosis (all forms) (table D 7). From 1946 to 1969 the massradiofluorography unit of the National Board of Health and Welfare has made 9,1 million examinations.

Table D 8 shows that the percentage of permanent teeth with non treated *caries in seven-year-old children* was 18,1 % in 1971, before treatment by the Public Dental Care. It would have been even higher, had not a number of counties introduced public dental care also for preschool children (6 years old).

According to the population registers the number of *children born* in 1971 was 115 389. Less than 0,1 % of the deliveries took place in the patient's home with a midwife in charge.

When *abortion, sterilization or castration for legal indications* has been accomplished, the operating doctor has to send a report to the National Board of Health and Welfare within one month. During 1971 19 250 such reports on legal abortions were registered. In 1945, the year prior to an extension of the legal indications, the number was 1 623. About a third of the abortions were authorized by the National Board of Health and Welfare (5 887), the remainder being carried out on the responsibility of two collaborating physicians. See tables D 11—D 12.

Exact data regarding the annual number of individuals falling sick with *mental disease* are not available. At the mental hospitals of the county councils' districts and of communes outside county councils 22 352 patients were on the files at the end of 1971 (annex 2, line 17). Of these 60 % were detained under provisions of the mental care act.

Population (annex 6)

The *population* of Sweden amounted to 8 115 426 at the end of 1971. During the same year 115 389 children were born (114 484 live born and 905

stillborn) and 82 717 persons died. The general death rate was 10,21 per 1 000 of the mean population, the rate of live birth 14,14. The infant mortality rate as measured by the number of dead during the first year per 1 000 live birth was 11,1 and during the period 1967/71 the mean expectation of life was 71,89 years at birth for men and

76,77 for women. Vital statistics are not the concern of the National Board of Health and Welfare, but some data on the subject are given in the annex. (Reference: Statistical abstract of Sweden—Statistisk årsbok and Population Changes—Befolkningsförändringar, National Central Bureau of Statistics.)

Översikt av organisationen för hälso-, sjuk- och socialvården 1971

KUNGL. MAJ:T (SOCIALDEPARTEMENTET)

SOCIALSTYRELSEN

**Med Socialstyrelsen
sidoordnade serviceorgan**

Statens institut för
folkhälsan
Statens bakteriologiska
laboratorium
Arbetsmedicinska institutet
Nämnden för sjukvårds- och
socialvårdsbyggnader
Nämnden för internationella
hälso- och socialvårds-
ärenden (NIH)
Apoteksbolaget AB
Handikappinstitutet

**Avd HB: Hälsovård, social-, barna- och
ungdomsvård m m**

HB 1: Omgivningshygien och hälsovård
HB 2: Social barna- och ungdomsvård
HB 3: Tandvård

Avd SN: Akutsjukvård, nykterhetsvård m m

SN 1: Kroppssjukvård utanför sjukhus m m
SN 2: Sluten kroppssjukvård m m
SN 3: Psykiatrisk sjukvård
SN 4: Nykterhetsvård, narkomanvård

Avd LÅ: Långtidsvård, åldringsvård m m

LÅ 1: Långtidssjukvård, rehabilitering,
handikappvård
LÅ 2: Omsorger om psykiskt utvecklingsstörda
LÅ 3: Social- och rättspsykiatri
LÅ 4: Åldringvård, socialhjälp m m

**Avd PB: Planerings- och beredskaps-
avdelningen**

PB 1: Personal- och utbildningsplanering
PB 2: Allmän vårdplanering
PB 3: Statistik
PB 4: Beredskapsplanering m m
PB 5: Krigssjukvårdsutbildning, krigsplacering

Avd L: Läkemedelsavdelningen

L 1: Byrån för allmänna läkemedelsärenden
L 2: Registreringsbyrån

Läkemedelslaboratoriet:

L 3: Farmaceutiska enheten
L 4: Farmakologiska enheten
L 5: Farmakoterapeutiska enheten
L 6: Enheten för läkemedelsprövning

Avd A: Administrativa avdelningen

A 1: Juridiska ärenden
A 2: Juridiska ärenden
A 3: Kansli- och personalärenden m m
A 4: Ekonomiska och kamerala ärenden m m
A 5: Information och internationellt samarbete

**Sidoordnade myndigheter
med administrativa uppgifter**

1. Myndigheter med enbart
hälso-, sjuk- och social-
vårdande uppgifter:
Karolinska sjukhusets
direktion
Sjukvårdens och social-
vårdens planerings- och
rationaliseringsinstitut (Spri)
Försvarets sjukvårdsstyrelse
Veterinärstyrelsen
Nämnden för läkares
vidareutbildning
Psykiatriska nämnden
Statens strålskyddsinstitut
Giftnämnden
Arbetskyddsstyrelsen

2. Övriga myndigheter med
hälso-, sjuk- och social-
vårdande uppgifter:
Riksförsäkringsverket
Försäkringsdomstolen
Kriminalvårdsstyrelsen
Skolöverstyrelsen
Civilförsvarsstyrelsen
Kommerskollegium
Sjöfartsverket
Luftfartsverket
Statens naturvårdsverk
Nämnden för undervisnings-
sjukhusens utbyggnade

Beslutande nämnder:

Rättsläkarråd (3 sektioner)
Socialpsykiatrisk nämnd
Psykiatrisk nämnd
Medicinalväsendets ansvars-
nämnd
Läkemedelsnämnd
Specialistbehörighetsnämnden
för tandläkare
Nämnden för utländsk medicinal-
personal (3 sektioner)

Rådgivande organ:

Vetenskapliga rådet
Beredskapsrådet
Läkemedelsbiverknings-
kommittén

Socialstyrelsen är:

chefsmyndighet för

statens rättskemiska laboratorium
statens rättsläkarstationer
statens rättspsykiatriska stationer och kliniker
länsläkarväsendet och i statens tjänst anställda provinsialläkare

central myndighet för

ungdomsvårdsskolorna (och de i samband med verksamheten vid nämnda skolor upprättade
särskilda inackorderingshemmen)
allmänna och statsunderstödda enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare (i den mån
sådan anstalt ej lyder under annan statlig myndighet)

tillsynsmyndighet för

länsnykterhetsnämnderna

Styrelsen har inseeende över

statens socialvårdskonsulenter
Styrelsen leder den forskning och utbildning i öppen hälso- och sjukvård som bedrivs vid
läkarstationen i Dalby

Lokala självstyrande organ (under socialstyrelsens överinseeende):

Landstings (kommuners
utom landsting)
sjukvårdsstyrelser

Styrelser för
omsorger om psykiskt
utvecklingsstörda

Primärkommuners
hälsovårdsnämnder,
socialnämnder,
barnvårdsnämnder
och nykterhets-
nämnder

Enskilda sjukhus och
andra enskilda organ

Hälsovårdsförbund
(med hälsovårds-
konsulenter)

KAP. A

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDENS ORGAN

a. Översikt av organisationen

Med allmän *hälso- och sjukvård* menas i denna publikation hälso- och sjukvårdande verksamhet, som bedrivs av det allmänna eller med dess sanktion och som är tillgänglig för allmänheten. Den militära hälso- och sjukvården, såsom huvudsakligen avsedd för militärpersonal, hör följaktligen icke till den *allmänna* sjukvården sålunda fattad, ej heller sjukavdelningar inom anstalter för fångvård, ungdomsvård o dyl. Institut för blinda och döva är icke medräknade, enär de har huvudkaraktär av skola.

Hälsovården befattar sig med förebyggande verksamhet i form av t ex omgivningshygieniska åtgärder, hälsofostran och rådgivning riktad till allmänheten eller enskilda jämte profylaktisk individuell undersökning och behandling, medan *sjukvården* befattar sig med personer som vid sjukdom, skada, kroppsfel eller förlossning söker vård (diagnostik och terapi). I praktiken går dock dessa verksamheter ofta hand i hand och någon åtskillnad göres icke mellan dem i dispositionen av denna publikation.

All för allmänheten avsedd hälso- och sjukvårdande verksamhet i Sverige är understadastatlig kontroll. Övervägande delen bedrivs av eller understödes av det allmänna.

Den centrala organisationen

Socialstyrelsen, som sorterar under socialdepartementet, är central förvaltningsmyndighet för ärenden som rör socialvården, hälso- och sjukvården samt läkemedelsförsörjningen i den mån det inte ankommer på annan statlig myndighet att handlägga sådana ärenden. Styrelsen är organiserad på 23 byråer, fördelade på 6 avdelningar. Inom styrelsen finns 7 råd eller nämnder för handläggning av särskilda frågor och dessutom biträdes styrelsen av ett antal rådgivande organ (se planen på sidan 16).

År 1971 fick socialstyrelsen en ny avdelning — läkemedelsavdelningen — genom sammanslagning av byrån för läkemedelsärenden, statens farmaceutiska laboratorium, farmakopélaboratoriet och läkemedelsbiverkningsnämndens verkställande del. Läkemedelsavdelningen omfattar 2 byråer och läkemedelslaboratorium på 4 enheter. En anledning till sammanslagningen var behovet av samordning och förstärkning av läkemedelskontrollens resurser.

Vid sidan av socialstyrelsen verkar vissa andra centrala institutioner på den allmänna hälso- och sjukvårdens område. *Statens institut för folkhälsan*¹ har till huvudsaklig uppgift att utföra vetenskapligt-praktiska undersökningar och idka forskningsverksamhet på den allmänna hygienens, födoämneshygienens och yrkeshygienens områden och att därvid utgöra centralt undersökningsorgan för livsmedelskontrollen enligt livsmedelsstadgan. Institutet har också att meddela viss undervisning. Frågor om yrkesarbetshygien handlägges av *Arbetsmediciniska institutet*. *Statens bakteriologiska laboratorium* har till uppgift att inom den humana medicinens bakteriologiska, virologiska och epidemiologiska områden utreda, forska, framställa sera, ympämnen m m.

Nämnden för sjukvårds- och socialvårdsbyggnader har till huvudsaklig uppgift att granska och godkänna byggnadsritningar för sjukvårds- och socialvårdsbyggnader.

Vidare inrättades 1968 *sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut (Spri)* med uppgift bl a att främja, samordna och medverka i huvudmännens planerings- och rationaliseringsverksamhet inom hälso- och sjukvården samt socialvården samt att verka för en samordning mellan medicin och socialvård. I samband med detta instituts tillkomst har bl a Centrala sjukvårdsberedningen och Rådet för sjukhusdriftens rationalisering avvecklats. Csb:s uppgift att granska och godkänna byggnadsritningar har övertagits av ovannämnda nämnd för sjukvårds- och socialvårdsbyggnader.

Slutligen må nämnas, att de statliga undervisningssjukhusen intager en i förhållande till socialstyrelsen självständig ställning.

Den lokala organisationen

I sjukvårdslagen, som trädde i kraft den 1 juli 1963, är stadgat, att landstingskommun och stad, som ej tillhör sådan kommun, har skyldighet »ombesörja såväl öppen som sluten vård för sjukdom, skada, kroppsfel och barnsbörd, i den mån icke annan drager försorg härom».

Med *öppen* vård menas vård av patient, som icke är intagen på sjukhus; med *sluten*

¹ Ingår fr o m 1.1.1972 i Statens livsmedelsverk.

vård avses vård av intagen patient. Beträffande begreppet sjukhus hänvisas till »Översikt av den slutna vården» nedan i detta kapitel.

Lanstkommunerna är 23 till antalet, vartill kommer 3 kommuner, som icke deltagar i landsting. Landstingens områden sammanfaller i regel med länens. Undantag utgör de län, ur vilka landstingsfri kommun utbrutits. De tre kommunerna är Göteborg, Malmö och Gotland (se koden på karta 1).

I landstingskommun eller kommun som ej tillhör landsting utövas ledningen av den sjukvårdande verksamheten av en sjukvårdsstyrelse.

Att staten, landstingen och motsvarande kommuner uppbär huvudmannaskapet för den slutna vården och faktiskt är huvudmän också för betydande delar av den öppna, hindrar icke att även andra — primärkommuner, allmännyttiga stiftelser och enskilda personer — i viss omfattning svarar för delar av sjukvården, vilket framgår av följande översikt. De där förekommande bokstäverna S, L osv är huvudmännens kodbeteckningar.

(S) Staten är huvudman för:

Länsläkarorganisationen

2 undervisningssjukhus: Karolinska sjukhuset och Akademiska sjukhuset. Riksförsäkringsverkets sjukhus ehuru formellt drivna av en privat organisation.

(L) Landstingen är huvudmän för:

Sjukhusvård i allmänhet — inkl öppen vård vid sjukhus (alltså för driften av lasarett¹, sjukstugor, förlossningshem, sjukhem för långvarigt kroppssjuka, epilepsisjukhus, sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka, inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda, konvalescenthem).

Provinsiälläkarväsendet

Förlossningsvård (öppen genom distriktsbarnmorskorna och slutna genom sjukhus)

Distriktsvård (distriktssköterskorna)

Mödrhälsovård

Barnhälsovård

Abortförebyggande verksamhet

Familjerådgivning

Tuberkulosdispensärer

Psykisk barna- och ungdomsvård

Folktandvård

(U) Kommunerna utom landsting är huvudmän för samma vårdgrenar som landstingen. Länsläkarna motsvaras hos dem av förste stadsläkarna och provinsialläkarna av stadsdistriktsläkarna. Dessutom har dessa städer:

Hälsovårdsnämnder

Fristående polikliniker

¹ Sanatorier och epidemisjukhus benämnes lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård fr o m 1969.

Stadssjuksköterskor
Skolhälsovård

- (K) Primärkommuner (andra än kommuner utom landsting) är huvudmän för:
Hälsovårdsnämnder
Stadsläkare (kan förekomma i kommun med minst 15 000 och skall finnas i kommun med minst 40 000 invånare) och kommunalt anställda sjuksköterskor
Sjukhem för långvarigt kroppssjuka i vissa fall
Skoltandvård ej tillhörande folktandvården (i några kommuner)
Skolhälsovård
- (F) Föreningar, stiftelser o dyl, i vilkas styrelser det allmänna är representerat, förekommer såsom huvudmän för:
Vissa specialsjukhus av lasaretskaraktär (barnsjukhus, reumatikersjukhus, kustsanatorium)
- (P) Privata personer eller företag förekommer såsom huvudmän för:
Enskilda vårdhem av sjukhemskaraktär
Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda

Härtill kommer privatpraktiserande läkare och tandläkare.

En preciserad översikt av huvudmannaskapet för den slutna sjukvården lämnas i tab A 2 och bilaga 1.

Det har framgått av ovanstående, att riket är indelat i 26 sjukvårdsområden. Dessa är emellertid för små för vissa vårdformer, och därför inrättades enligt riksdagsbeslut år 1960 de s k regionsjukvården. Denna innebär, att man indelat riket i sju sjukvårdsregioner så tilltagna, att var och en för sig lämnar ett befolkningsunderlag stort nog att motivera kliniker för varje slag av specialistvård, även av mera sällsynta sjukdomar. Kartan på sidan 45 visar regionernas gränser, namn och läge för de s k regionsjukhusen, dvs de lasarett — ett i varje region — till vilka den mest specialiserade vården förlagts, befolkningsunderlaget m m. Det framgår, att regionernas gränser i några fall korsar sjukvårdsområdenas.

Som komplettering till uppgiften om huvudmännen må nämnas, att stat, landsting och primärkommuner i viss utsträckning understödjer vård, för vilken de själva icke är huvudmän. Sälunda utgår på vissa villkor *statsbidrag* till driften och i allmänhet också till anläggningen av sjukvårdsanstalter, där det bedrivs radioterapi, psykiatrisk vård, epileptikervård och vård av psykiskt utvecklingsstörda. Till folktandvårdens drift och utrustning utgår likaledes statsbidrag. *Landstingsbidrag* utgår till vissa primärkommuner och enskilda, som driver vård av långvarigt kroppssjuka, vård av psykiskt sjuka, epileptikervård och vård av psykiskt utvecklingsstörda m m. Även bidrag till allmän kroppssjukvård förekommer undantagsvis, liksom till konvalescentvård.

Vårdformer och anstaltstyper

Man brukar skilja mellan vårdformer och typer av anstalter. Vårdformen bestäms närmast av de sjukdomar eller det klientel, som vårdas; så erhåller t ex tuberkulösa, psykiskt sjuka och gravida kvinnor resp tuberkulosvård, psykiatrisk vård och mödrahälsovård. Man talar även om akut vård, vård av långvarigt sjuka osv. Anstaltens typ, däremot, avser den driftenhet, som lämnar vården, t ex lasarett, sjukhem, poliklinik osv.

Vårdformer och anstaltstyper sammanfaller vanligen men icke alltid. Bilaga 3 visar, hur dessa förhållanden för närvarande ställer sig inom den slutna vården. Man ser, hur kroppssjukvården i det väsentliga bestrides av lasarett, men att sådan kroppssjukvård som avser vård av långvarigt kroppssjuka i stor utsträckning förekommer vid särskilda sjukhustyper. En mera ingående beskrivning av dessa förhållanden lämnas i kommentaren till bilagan och i textavsnitten b och c nedan i detta kapitel. Vad närmast angår den öppna vården, har specialorgan inrättats för mödra- och barnhälsovård, förlossningsvård, lungtuberkulosvård, venerisk sjukvård och abortförebyggande verksamhet, vilket allt närmare beskrives i särskilda avsnitt under c nedan. Tjänsteläkarna (provinsialläkarna och stadsdistriktsläkarna), liksom distriktssköterskorna, deltar i dylik specialiserad vård i egenskap av anställda vid ifrågavarande organ, men ingår i övrigt i organ för öppen hälso- och sjukvård i allmänhet (tjänsteläkarväsendet resp distriktsvården).

Utvecklingen går mot en minskning av antalet anstaltstyper men ökning av vårdformerna. Sälunda låter huvudmännen lasaretten överta de uppgifter som hafts om hand av de fristående sjukhusen för speciella vårdformer, antingen genom att öppna nya avdelningar eller genom att ansluta de fristående sjukhusen till lasaretten. Detta har sedan länge skett med förlossningsvården, på senare tid med tuberkulos- och epidemivården, närmast med den psykiatriska vården och under de senaste åren med vården av långvarigt kroppssjuka. Så länge man har specialistsjukhus för visst klientel, är likväl distinktionen mellan anstaltstyp och vårdform nödvändig att upprätthålla.

Det må tillfogas, att även vårdformernas inbördes förhållanden ändras. Samtidigt som en allt finare uppdelning på specialkliniker inom lasaretten äger rum, utjämnas gränserna mellan vissa vårdformer, såsom mellan kroppssjukvård och psykiatrisk vård och i viss mån också mellan akutvård och långtidsvård.

Översikt av den slutna vården

Sjukvårdslagen upptog 1971 följande typer av sjukhus (6 §):¹

Lasarett (för somatisk och/eller psykiatrisk vård)	Sjukhem för
Sjukstuga	a) långvarigt kroppssjuka
Förlossningshem	b) lättskötta psykiskt sjuka
	c) konvalescenter

¹ Fr o m 1969 har sjukhustyperna sanatorium, tuberkulosjukstuga, epidemisjukhus och epidemisjukstuga utgått ur lagen.

Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda utgör ytterligare en typ, som dock icke uppräknats ovan, beroende på att vårdformen icke räknas till den egentliga sjukvården och därför icke innefattas i sjukvårdslagen utan regleras genom särskild författning. (Se ytterligare beträffande anstalter för psykiskt sjuka och psykiskt utvecklingsstörda sidan 26.)

Översikt av den av det allmänna drivna öppna vården

Den öppna hälso- och sjukvården regleras genom en rad specialförfattningar, vilka omnämnes i de olika textavsnitten nedan. Vårdorganen presenteras i korthet i nedanstående översikt.

Syftet med översikten är att redovisa de särskilda organ, som meddelar öppen hälso- och sjukvård, icke att ge en uttömmande beskrivning av hur olika vårdbehov tillgodoses genom öppen vård.

Organ för öppen hälso- och sjukvård	Vårdform	Antal organ
Tjänsteläkarna	Hälso- o. sjukvård i allmänhet	Provinsialläkarstationer o. stadsdistriktsläkardistrikt (841 år 1969)
Distriktsvård	Hälso- o. sjukvård i allmänhet	¹ 2 010 distriktssköterskedistrikt
Öppen vård vid sjukhus	Hälso- o. sjukvård i allmänhet	ca 200 kroppssjukhus
Polikliniker i Stockholm o. Göteborg	Hälso- o. sjukvård i allmänhet	² 11 polikliniker
Distriktsbarnmorskorna	Mödrahälsovård	318 barnmorskeområden
Mödra- och barnavårdscentraler	Förlossningsvård	
	Mödra- och barnhälsovård	1 940 centraler
Tuberkulosdispensärer	Lungsjukvård	50 tuberkulosdispensärer
Polikliniker för könssjukvård	Vård av veneriska sjukdomar	ca 30 polikliniker
Byråer för sexualrådgivning	Abortförebyggande m. m.	26 byråer
Karantänsväsendet	Förebyggande epidemivård	10 karantänsstationer
Hjälpverksamhet o. familjevård	Psykisk hälso- o. sjukvård	15 sjukhus
knutna till lasarett för psykiatrisk vård		
Centraler för psykisk barn- och ungdomsvård (Pbu)	Barn- o. ungdomspsykiatri	53 centraler
Folk tandvården	Tandvård	999 tandpolikliniker

Lagstiftning

Sjukvårdslagen av den 6 juni 1962 och den med stöd av denna lag den 29 mars 1963 utfärdade sjukvårdsstadgan trädde i kraft den 1 juli 1963. Lagen upptager, såsom framgår av föregående översikt av den slutna vården, vissa typer av sjukhus. I fråga om de på anstalter av olika typ förekommande vårdformerna innebär de nya författning-

¹ Dessutom ett antal tjänster för likartade uppgifter i vissa tätorter, jfr under Kap. A, c, distriktsvården m. m. — ² Polikliniker som verkat under samma adress har räknats som en.

arna betydelsefulla ändringar. Ett epidemisjukhus kan sålunda ersättas av en infektionsklinik på lasarett och långvarigt kroppssjuka kan vårdas på lasarett, antingen på särskild klinik för dylika sjuka eller ock på avdelning ansluten till befintlig klinik (vanligen den medicinska kliniken). Vidare kan sanatorium införlivas med ett angränsande lasarett och ingå i detta såsom en lungklinik. »Sjukhem» har vidare fastställts såsom benämning på fristående sjukhus för långvarigt kroppssjuka, lättskötta psykiskt sjuka och konvalescenter. Fr o m 1967 har begreppet mentalsjukhus utgått ur lagstiftningen, vilket innebär att dessa sjukhus numera klassificeras som lasarett specialiserade för psykiatrisk vård. Motsvarande ändring har fr o m 1969 genomförts beträffande sanatorier och epidemisjukhus.

Ledning av landstingskommuns sjukvårdande verksamhet skall enligt sjukvårdslagen (9 §) utövas av sjukvårdsstyrelse och detsamma gäller för kommun som icke tillhör landstingskommun.

Enligt instruktion för länsläkarväsendet den 3 december 1965 skall i varje län finnas en länsläkarorganisation. En redogörelse för denna återfinnes i kapitel A, c.

Lag om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall den 16 juni 1966 trädde i kraft den 1 januari 1967, då sinnessjuklagen den 19 september 1929 upphörde att gälla.

Enligt stadgan om enskilda vårdhem m m den 20 mars 1970 avses därmed inrättning, som drivs av annan än staten, kommun eller landstingskommun och som har minst tre vårdplatser för sjukvård eller annan personlig omvårdnad eller tillsyn. Från stadgan är undantagna vissa vårdformer och typer av anstalter.

Tab A 1. Översikt av den slutna vården år 1971 *Survey of in-patient services*

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Sjukhustyp <i>Hospital type</i>	Antal sjukhus <i>No. of hospitals</i>	Vårdplatser (fast- ställt antal) <i>Beds (official number)</i>		Intagningar <i>Admissions</i>	Vård dagar, 1 000-tal <i>Bed-days, 1 000</i>	Patienter i medeltal per dag <i>No. of patients per day</i>	Beläggning, % <i>Occupancy, %</i>	
		den 31/12	i medeltal under året <i>Average during year</i>					
Lasarett för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental hospitals</i>	161	87 606	87 463	1 299 382	26 000	71 233	81	
Sjukhem för somatisk och/ eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental nursing homes</i>	554	33 444	33 174	64 243	11 153	30 556	92	
Specialsjukhus och vårdhem för psykiskt utvecklingsstörda ¹ <i>Establishments for mentally retarded</i>	162	13 408	13 414	3 152	4 591	12 578	94	
Hela den slutna vården <i>Total</i>	1971	877	134 458	134 051	1 366 777	41 744	114 367	85
	1970	891	133 644	132 496	1 341 077	41 162	112 776	85
	1969	886	131 347	129 837	1 303 561	40 311	110 440	85
	1968	890	128 324	127 088	1 291 444	39 319	107 427	85
	1967	900	126 010	124 663	1 206 019	38 403	105 215	84
	1966	904	126 922	126 259	1 165 663	38 537	105 580	84
	1965	902	125 667	125 187	1 132 160	38 243	104 775	84
	1960	928	116 681	114 899	1 001 203	37 670	100 465	87
	1955	963	105 108	104 703	916 784	34 861	95 510	91
	1950	996	99 232	98 670	..	..	..	..

¹ Före 1967 ingick även särskolor.

Tabell A 1

Översikten omfattar samtliga sjukhus utom sjukhem för konvalescentvård, såvida dessa icke ingår som avdelningar av annat sjukhus.

Sjukhustyperna har i tabellen indelats i tre grupper nämligen, lasarett (inbegripet vissa andra sjukhus av lasarettskaraktär), sjukhem (inkl sjukstugor m fl) och inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda. En mera ingående beskrivning av sjukhusens gruppering finns i texten kap A, b »Översikt av den slutna och öppna vården».

Vårdplatser. Uppgifterna om antalet platser i medeltal under året är beräknade som medeltal av antalen vid två på varandra följande årsskiftet.

Intagningar. Patienter, som intagits mer än en gång under året är dubbelräknade.

Vård dagar. In- och utskrivningsdagen har tillhoppa alltid räknats som en. Vård dagar för barn, i den mån de vistats på sjukhuset endast i egenskap av där nyfödda, är icke medräknade.

Patienter i medeltal per dag = antalet vård dagar dividerat med 365 (366). Antalet i medeltal per dag vårdade personer år 1971 motsvarar 1,4 % av medelfolkmängden.

Beläggning = antalet patienter i medeltal per dag i procent av det fastställda antalet vårdplatser i medeltal under året. Om alternativt det tillgängliga platsantalet (efter avdrag av eventuellt stängda platser) får ingå i beräkningen, stiger beläggningstalen. Det bör observeras, att ju kortare vårdtiderna är, desto svårare är det att hålla full beläggning.

För specifikation av tabellen se närmast tabell A 3 och bilaga 1—3.

Tab A 2. Översikt av sjukhus och vårdplatser för sluten sjukvård den 31/12 1971 fördelade efter huvudmannakategori

Survey of hospitals and beds. Type of hospital and responsible authority

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Sjukhustyp <i>Type of hospital</i>	Huvudman <i>Responsible authority</i>					Summa <i>Total</i>
	Staten (S) <i>The State</i>	Landsting och landstingsfria kommuner (L, U) <i>Counties and county boroughs</i>	Övriga kommuner (K, Kf) <i>Local authorities¹</i>	Vissa fonder, stiftelser o dyl (F) <i>Funds etc</i>	Privata företag (P) <i>Private</i>	
Antal sjukhus <i>No. of hospitals</i>						
Lasarett för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental hospitals</i>	5	143	—	7	6	161
Sjukhem m fl för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental nursing homes</i>	—	329	32	—	193	554
Specialsjukhus och vårdhem för psykiskt utvecklingsstörda <i>Establishments for mentally retarded</i>	—	118	—	—	44	162
Hela den slutna vården <i>Total</i>	5	590	32	7	243	877
Fastställt antal vårdplatser <i>No. of beds</i>						
Lasarett för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental hospitals</i>	3 694	82 432	—	934	546	87 606
Sjukhem för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental nursing homes</i>	—	27 055	1 377	—	5 012	33 444
Specialsjukhus och vårdhem för psykiskt utvecklingsstörda <i>Establishments for mentally retarded</i>	—	11 523	—	—	1 885	13 408
Hela den slutna vården <i>Total</i>	3 694	121 010	1 377	934	7 443	134 458
Procentuell fördelning av vårdplatserna <i>Beds, percentage distribution</i>						
Lasarett för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental hospitals</i>	4,2	94,1	—	1,1	0,6	100,0
Sjukhem för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental nursing homes</i>	—	80,9	4,1	—	15,0	100,0
Specialsjukhus och vårdhem för psykiskt utvecklingsstörda <i>Establishments for mentally retarded</i>	—	85,9	—	—	14,1	100,0
Hela den slutna vården <i>Total</i>	2,7	90,0	1,0	0,7	5,6	100,0

¹ Ett flertal sjukhem som tidigare drivits av kommuners socialnämnd är fr o m 1971 landstingsägda.

Tabell A 2

Tabellen omfattar, liksom tabellerna A 1, A 3 m fl, samtliga rikets sjukhus med undantag av fristående konvalescenthem. Dock ingår ett fåtal konvalescentplatser, som anslutits såsom avdelningar till andra sjukhus (se närmare i texten under A, b).

Hänsyn har inte tagits till förekommande avtal, genom vilka viss huvudman fått använda vissa vårdplatser på annan huvudmans sjukhus. Tabellen avser endast sjukhus som var i verksamhet vid årets slut. Vårdplatsantalet gäller det officiella, av respektive sjukhusdirektion fastställda antalet.

Tab A 3. Sjukhusen år 1971, deras vårdplatser, intagningar, vård dagar och beläggning
Hospitals, beds, admissions, bed-days and occupancy

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Sjukhustyp <i>Hospital type</i>	Antal sjukhus <i>No. of hospitals</i>	Vårdplatser (fastställt antal) <i>Beds</i>		Intagningar <i>Admissions</i>	Vård dagar 1 000-tal <i>Bed-days, 1 000</i>	Patienter i medeltal per dag <i>No. of patients per day</i>	Beläggning, % <i>Occupancy, %</i>
		den 31/12	i medeltal under året <i>Average during year</i>				
Hela riket <i>Total</i>	877	134 458	134 051	1 366 777	41 744	114 367	85
1 Lasarett <i>General hospitals</i> typ 1	9	15 377	64 725	324 235	4 354	11 929	80
Lasarett » typ 2	23	22 940		448 224	6 534	17 901	
Lasarettmfl » etc typ 3	93	27 472		459 283	8 018	21 967	
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär <i>Other hospitals of similar character</i>	13	1 720	1 813	13 447	522	1 430	79
3 Lasarett för psykiatrisk vård <i>Mental hospitals</i>	23	20 097	20 925	54 193	6 572	18 006	86
4 Sjukstugor och sjukhem/vårdhem för somatisk vård drivna av: <i>Cottage hospitals and somatic nursing homes:</i>							
1 Landsting och landstingsfria kommuner <i>Under health authority</i>	239	20 566	20 181	49 031	6 769	18 545	92
2 Kommuns socialnämnd <i>Under social authority</i>	32	1 377	1 500	1 082	458	1 255	84
3 Enskilda <i>Private</i>	60	2 610	2 506	7 666	863	2 364	94
5 Sjukhem/vårdhem för lättskötta psykiskt sjuka drivna av: <i>Mental nursing homes:</i>							
1 Landsting och landstingsfria kommuner <i>Under health authority</i>	89	6 336	6 333	5 227	2 195	6 014	95
2 Enskilda <i>Private</i>	133	2 402	2 303	1 045	821	2 249	98
6 Epileptikeranstalt <i>Institution for epileptics</i>	1	153	351	192	47	129	..
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda <i>Institutions for mentally retarded:</i>							
1 Specialsjukhus <i>Specialized hospitals</i>	6	2 052	2 093	601	627	1 718	82
2 Vårdhem <i>Residential homes</i>	156	11 356	11 321	2 551	3 964	10 860	96

Tabell A 3

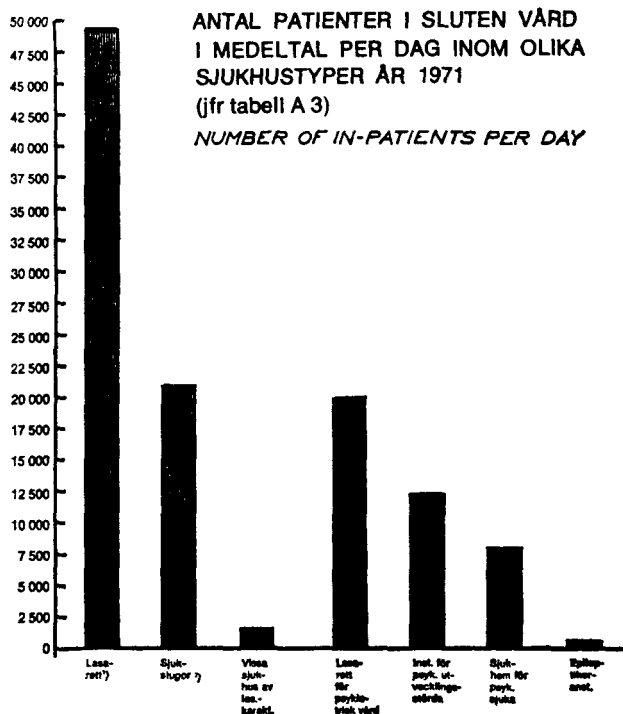
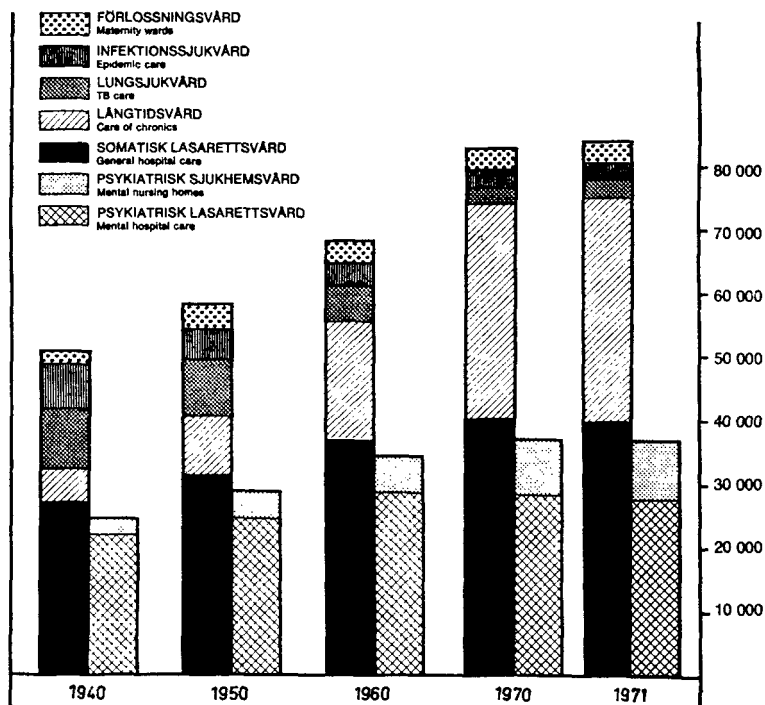
Som framgår av tabellens rubrik omfattar tabellen rikets samtliga sjukhus. Sjukhusen har indelats i 7 huvudgrupper. Vad dessa omfattar beskrivs i texten nedan under A, b »Översikt av den slutna och öppna vården». Det i medeltal för året fastställda platsantalet är här ovan liksom i tabell A 1 beräknat som medeltal mellan platsantalen vid två på varandra följande årsskiften. Det kan sålunda icke göra anspråk på att vara exakt.

Genom den nya indelningen av sjukhusen är det i många fall omöjligt att jämföra siffrorna med tidigare års uppgifter. En bild av hur olika vårdformer utvecklats under de senaste årtiondena kan dock erhållas av tabell A 4.

Ytterligare beskrivning av beräkningsmetoderna återfinnes i kommentaren till tabell A 1.

Vårdplatser i sluten kroppssjukvård och psykiatrisk vård 1940—1971 (exkl. anstalter för psykiskt utvecklingsstörda)

Beds for in-patients in somatic and mental care (institutions for mentally retarded excluded)

¹ Se not under bilaga 3. — ² Samt sjukhem för somatisk vård.

Tab A 4. Översikt av den slutna vårdens utveckling åren 1920—1971

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

År Year	Kroppssjukvård <i>Care of somatic diseases</i>						Psykiatrisk vård <i>Care of mental diseases</i>		
	Lasarettsvård o liknande <i>General hos- pital and simi- lar care</i>	Lungsjuk- vård <i>Care of lung- diseases</i>	Epidemivård <i>Epidemic care</i>	Förlossnings- vård <i>Maternity care</i>	Vård av långvarigt kroppssjuka <i>Care of chronic sick</i>	Summa kroppssjuk- vård <i>Total, somatic care</i>	Lasarettsvård <i>Mental hos- pitals</i>	Sjukhems- vård <i>Mental nursing homes</i>	Summa psykiatrisk vård <i>Total, mental care</i>
Vårdplatser (fastställt antal i slutet av året) <i>Beds (official number at end of year)</i>									
1920	16 084 ¹	5 162	6 327	599 ²	..	..	..	..	..
1930	22 670	7 414	6 753	1 228 ²	3 902	41 967	15 743	..	..
1940	27 002	9 286	6 779	2 674 ²	5 332	51 073	22 272	2 401	24 673
1950	31 351	8 546	5 131	3 733	9 175	57 936	24 720	4 206	28 926
1960	36 755	5 528	3 524	3 532	18 647	67 986	28 054	6 354	34 408
1970	40 286	2 732	2 676	3 384	33 558	82 636	28 253	8 785	37 038
1971	40 037	2 723	2 626	3 211	35 326	83 923	27 874	9 100	36 974
Antal intagningar <i>Admissions</i>									
1920	175 363 ¹	11 649	33 203	23 100 ²	..	..	..	..	..
1930	273 369	15 322	21 765	31 954 ²	..	..	7 154	..	..
1940	387 579	19 257	32 393	78 035 ²	..	..	8 416	(955) ³	..
1950	620 870	15 626	56 204	121 097	13 295	827 092	19 756	(1 320) ³	..
1960	760 082	15 730	42 769	111 353	27 151	957 085	37 603	3 983	41 586
1970	993 532	20 159	41 220	126 904	53 658	1 235 473	96 739	6 018	102 757
1971	1 000 344	21 233	44 156	131 798	57 482	1 255 013	102 060	6 360	108 420
Vårddagar (1000-tal) <i>Bed-days (1 000)</i>									
1920	5 219 ¹	1 715	811	218 ²	..	..	..	..	..
1930	7 201	2 546	1 010	387 ²	1 219	12 363	..	..	..
1940	8 608	3 054	1 135	807 ²	1 747	15 351	9 381	(536) ³	..
1950	9 714	2 420	781	1 013	3 054	16 982	10 051	(1 224) ³	..
1960	10 499	1 160	660	850	6 139	19 308	10 305	2 141	12 446
1970	11 238	674	570	858	10 702	24 042	9 385	2 955	12 340
1971	11 147	653	552	874	11 652	24 878	9 076	3 152	12 228
Per 100 000 av folkmängden <i>Per 100 000 population</i>									
Vårdplatser <i>Beds</i>									
1920	272 ¹	87	107	10 ²	..	..	..	..	..
1930	369	121	110	20 ²	63	683	256	..	..
1940	424	146	106	42 ²	84	802	349	38	387
1950	445	121	73	53	130	822	350	60	410
1960	490	74	47	47	249	907	375	84	459
1970	499	34	33	42	415	1 023	350	108	458
1971	493	34	32	40	435	1 034	344	112	456
Antal intagningar <i>Admissions</i>									
1920	2 970 ¹	197	562	391 ²	..	..	..	..	..
1930	4 451	250	354	520 ²	..	..	116	..	..
1940	6 083	302	509	1 225 ²	..	..	132	15 ³	..
1950	8 811	222	797	1 718	189	11 737	281	19 ³	..
1960	10 136	210	570	1 485	362	12 763	502	53	555
1970	12 294	249	510	1 570	664	15 287	1 197	75	1 272
1971	12 327	262	544	1 624	708	15 465	1 258	78	1 336
Vårddagar (1 000-tal) <i>Bed-days (1 000)</i>									
1920	88,4 ¹	29,0	13,7	3,7 ²	..	..	..	..	..
1930	117,2	41,5	16,4	6,3 ²	19,8	201,2	..	..	..
1940	135,1	47,9	17,8	12,7 ²	27,4	240,9	147,2	8,4 ³	..
1950	137,9	34,3	11,0	14,4	43,3	241,0	142,8	17,4 ³	..
1960	140,0	15,5	8,8	11,3	81,9	257,4	137,4	28,6	166,0
1970	139,1	8,3	7,1	10,6	132,4	297,5	116,1	36,6	152,7
1971	137,4	8,0	6,8	10,8	143,6	306,6	111,8	38,8	150,6

¹ För de ingående enskilda sjukhemmen har samma platsantal, intagningar och vårddagar som 1930 insatts. — anstalter. — ⁴ Avser specialistsjukhus och vårdhem men icke platser på särskolor. — ⁵ Beräknat tal.

Development of in-patient care

Vård av psykiiskt utvecklings- störda <i>Care of mental- ly retarded</i>	Epileptiker- vård <i>Care of epileptics</i>	All sluten sjukvård <i>All in-patient care</i>
..	..	..
..	..	..
..	..	..
11 417	953	99 232
13 318	969	116 681
13 420 ^a	550	133 644
13 408 ^a	153	134 458
..	..	..
..	..	..
..	..	..
1 635	157	(849 960)
2 270 ^a	260 ^a	(1 001 200)
2 598 ^a	249	1 341 077
3 152 ^a	192	1 366 777
..	..	..
..	..	..
..	..	..
..	..	..
4 669	347	36 770
4 589 ^a	191	41 162
4 591 ^a	47	41 744
..	..	..
..	..	..
..	..	..
162	14	1 408
178	13	1 557
166 ^a	7	1 654
165 ^a	2	1 657
..	..	..
..	..	..
..	..	..
..	..	..
23	2	(12 061)
..	..	..
32 ^a	3	16 594
39 ^a	2	16 842
..	..	..
..	..	..
..	..	..
..	..	..
62,3	4,6	490,3
56,8 ^a	2,4	509,4
56,6 ^a	0,6	514,4

Utvecklingen 1950—1971, åskådliggjord genom indextal beräknade på de absoluta talen i tabellens övre hälft, ställer sig sålunda.

	Indextal (<i>Index numbers</i>)			
Vårdplatser (<i>Bed-trend</i>)	1950	1960	1970	1971
Kroppssjukvård (summa)	100	117,3	142,6	144,9
Lasarettsvård o liknande	100	117,2	128,5	127,7
Lungsjukvård	100	64,7	32,0	31,9
Epidemivård	100	68,7	52,2	51,2
Förlossningsvård	100	94,6	90,7	86,0
Vård av långvarigt kropps- sjuka	100	203,3	365,8	385,0
Psykiatrisk vård (summa)	100	119,0	128,0	127,8
Psykiatrisk lasarettsvård	100	113,5	114,3	112,8
Sjukhem för psyk. vård	100	151,1	208,9	216,4
Vård av psykiskt utveck- lingsstörda	100	116,7	117,5	117,4
Epileptikervård	100	101,7	57,7	16,1
All sluten sjukvård	100	117,6	134,7	135,5

Intagningar (*Admissions*)

Kroppssjukvård (summa)	100	115,7	149,4	151,7
Lasarettsvård o liknande	100	122,4	160,0	161,1
Vård av långvarigt kropps- sjuka	100	204,2	403,6	432,4
Psykiatrisk lasarettsvård	100	190,3	489,7	516,6

Vård dagar (*Bed-days*)

Kroppssjukvård (summa)	100	113,7	141,6	146,5
Lasarettsvård o liknande	100	108,1	115,7	114,8
Vård av långvarigt kropps- sjuka	100	201,0	350,4	381,5
Psykiatrisk lasarettsvård	100	102,5	93,4	90,3

Medelvårdtid dagar *Mean Average stay in hospital, days*

År	Lasarettsvård och liknande	Lungsjuk- vård	Epidemi- vård	Förlossnings- vård
1920	29,8	147,2	24,4	9,4
1930	26,3	166,2	46,4	12,1
1940	22,2	158,6	35,0	10,3
1950	15,8	154,8	13,9	8,4
1960	13,8	73,7	15,4	7,6
1970	11,3	33,4	13,8	6,8
1971	11,1	30,8	12,5	6,6

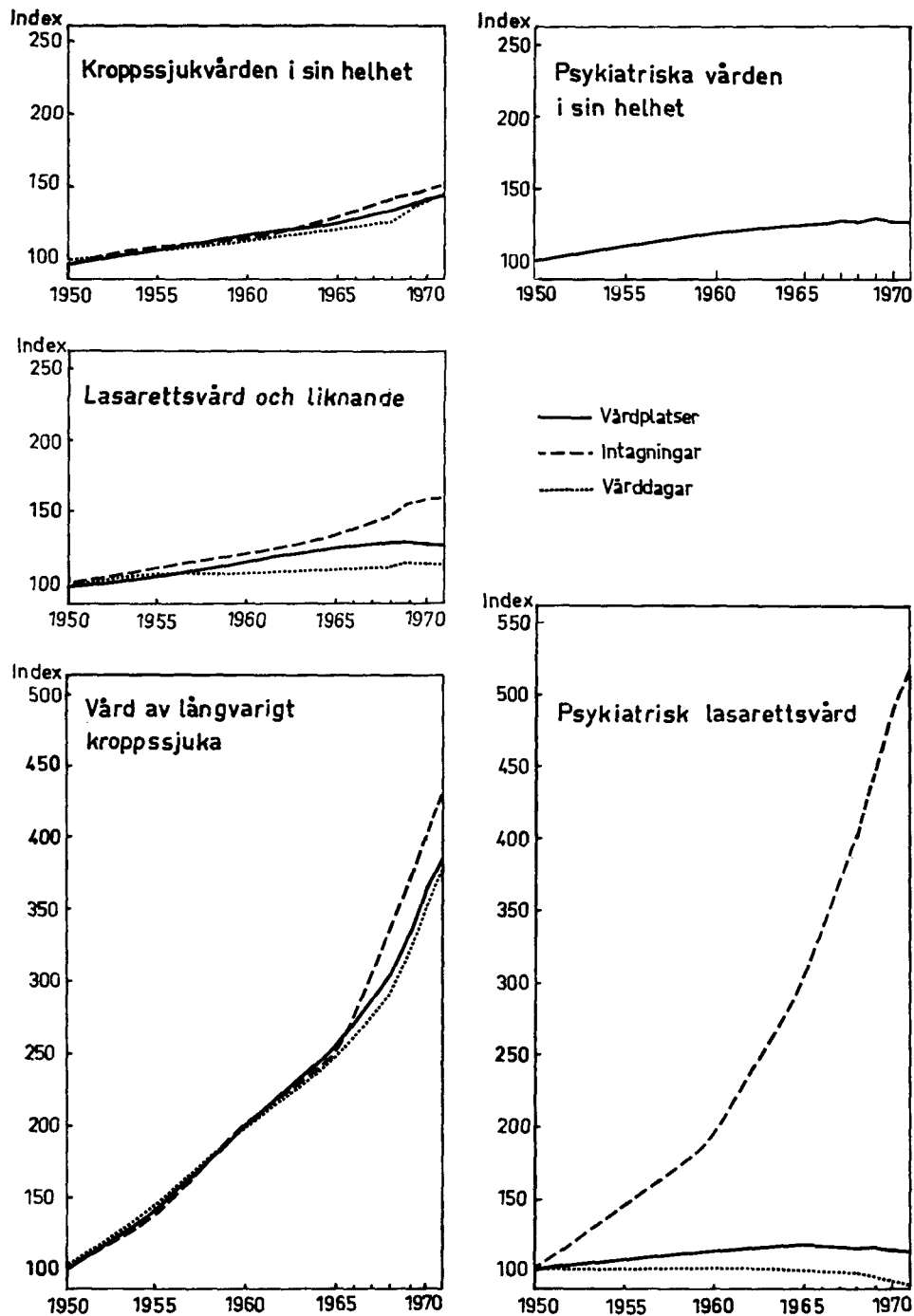
Tabell A 4

Vårdplatser, intagningar, vård dagar. Tabellen visar antalet platser, som enligt huvudmännens beslut avsetts för de angivna vårdformerna vid slutet av året. Uppgifterna om intagningar och vård dagar avser verksamheten under året och svarar alltså icke helt mot platsantalet. De relativa talen i tabellens undre del har samtliga beräknats på folkmängden vid slutet av året.

^a Ett mindre antal platser för gynekologi har icke kunnat urskiljas här. — ^b Inbegriper icke enskilda

Olika vårdformers utveckling 1950–1971 (diagram till indextalen sid 29)

Development of certain types of care (see index figures page 29)

Tab A 5. Vårdplatsantalets förändringar vid samtliga sjukhus åren 1950—1971

Development of bed-strength of all hospitals by type of care 1950—1971

Vårdform Type of care	Fastställt antal vårdplatser vid årets slut Authorized number of beds at end of year					
	1950	1955	1960	1969	1970	1971
Kliniker med egen specialläkare <i>Departments with a specialist doctor of their own</i>	61 229	63 549	74 603	81 426	80 694	80 627
Invärtes medicin	7 555	7 773	8 980	10 457	10 417	10 419
Medicinsk barnsjukvård	1 724	2 131	2 328	2 535	2 566	2 563
Medicinsk lungsjukvård	8 570	7 368	5 437	2 837	2 732	2 723
Epidemivård	—	—	3 176	2 695	2 578	2 550
Reumatologi	1 011	1 155	1 191	1 299	1 294	1 297
Hud- och könssjukdomar	718	667	710	750	766	743
Neurologi	158	133	368	456	463	463
Allergologi	—	—	125	120	120	120
Geriatrisk o kliniker för långvarigt kropps- sjuka	—	—	1 934	5 474	5 659	6 103
Psykiatri	698	786	1 334	1 808	1 806	1 802
Psykiatri (vissa f d mentalsjukhus)	—	—	—	3 301	4 000	5 361
Lasarett för psykiatrisk vård	24 022	24 525	26 586	23 194	21 753	20 097
Barn- och ungdomspsykiatri	—	23	134	493	575	617
Specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda	1 759	1 800	2 102	2 204	2 135	2 052
Kirurgi	7 577	8 823	10 204	10 476	10 368	10 259
Barnkirurgi	—	—	281	303	339	334
Ortopedi	1 872	1 786	1 896	2 417	2 410	2 287
Neurokirurgi	157	182	245	320	316	316
Thoraxkirurgi	—	—	274	318	315	318
Plastikkirurgi	—	—	170	341	332	333
Urologi	—	—	86	422	417	417
Obstetrik	2 017	2 170	2 252	2 594	2 554	2 492
Gynekologi	1 037	1 592	1 836	2 425	2 494	2 571
Ögonsjukdomar	748	822	876	975	969	967
Öron-, näs- o halssjukdomar	1 220	1 356	1 431	1 506	1 530	1 538
Rehabilitering	—	—	17	269	308	322
Röntgen- och röntgendiagnostisk avd	386	457	568	23	21	31
Radioterapeutisk klinik, allmän				718	721	695
Radioterapeutisk klinik, gynekologisk				87	87	133
Medicinsk nursesjukvård	—	—	48	72	72	98
Endokrinologi	—	—	14	33	33	33
Kardiologi	—	—	—	45	50	50
Extremitetskirurgi	—	—	—	133	133	133
Anestesi	—	—	—	218	271	300
Klinik/avdelning för alkoholsjukdomar	—	—	—	108	90	90
Annan sluten vård <i>Other departments without a specialist doctor of their own</i>	—	—	91	—	—	—
Lungtuberkulosvård	—	—	91	—	—	—
Epidemivård	5 131	3 888	348	98	98	76
Förlossningsvård	1 726	1 504	1 280	855	830	719
Vård av långvarigt kroppssjuka	9 175	12 926	16 713	25 214	27 899	29 223
Övrig somatisk vård	7 154	6 848	5 107	3 797	3 492	3 207
Vård av lättskötta psykiskt sjuka	4 206	5 254	6 354	8 584	8 796	9 097
Epileptikervård	953	980	969	778	550	153
Vård av psykiskt utvecklingsstörda	9 658	10 159	11 216	10 595	11 285	11 356
Summa <i>Total</i>	99 232	105 108	116 681	131 347	133 644	134 458

b. Översikt av den slutna och öppna vården

Sluten vård

I flertalet av de tabeller, som innehåller uppgifter om vårdplatser, intagningar, beläggning m m, personal och kostnader, ingår såväl kroppssjukvårdens som den psykiatriska vårdens sjukhus. I översiktstabellerna A 1 och A 2 har uppdelning skett på sjukhus-typerna lasarett och sjukhem — med kroppssjukvård och psykiatrisk vård sammanslagna — samt institutioner för psykiskt utvecklingsstörda. För uppgifter om särskilda sjukhus hänvisas till bilaga 1 och 2 där de större sjukhusen redovisas individuellt.

Socialstyrelsen har med början år 1960 lagt upp register över sjukhusen på grundval av dels anmälningar som gjorts av landsting och primärkommuner enligt sjukvårdsstadgan, dels infordrade eller tillgängliga uppgifter från statliga och enskilda sjukvårdsanstalter samt från specialistsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda. Driften av de sistnämnda regleras genom 1967 års lag angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda. Den senaste tryckta förteckningen av registrets sjukhus — med uppgifter om kliniker, läkartjänster, läkarbesök, vårdplatser, postadresser m m — utgavs i serien Samling av författningar och cirkulär m m angående medicinalväsendet (MF) 1972:60. Uppgifterna i förteckningen hänför sig till förhållandena vid årsskiftet 1971/72.

Införandet av dessa officiella sjukhusregister har medfört viss inbördes omgruppering av sjukhusen jämfört med tiden före 1960 och uteslutning av några anstalter, som tidigare räknats som sjukhus i »Allmän hälso- och sjukvård». Vidare har åtskilliga andra anstalter, som förut icke räknats med i statistiken, fått erkännande som sjukhus och tagits med. Därav följer en viss ojämnhet i de statistiska serierna över antal anstalter, vårdplatser, intagna, vård dagar m m, något som påpekas på flera ställen i det följande.

Även före 1960 har viss omflyttning av anstalterna mellan skilda grupper ägt rum och detta påverkar de trender som framträder, vilket bör hållas i minnet, då man jämför utvecklingen från år till år.

Sjukhusen har i några översiktstabeller (tabell A 1 och A 2) redovisats med kroppssjukvård och psykiatrisk vård sammanslagna. I andra tabeller (tabell A 3 och bilaga 3) med större specificering av sjukhus typerna har dessa fördelats på sju huvudgrupper enligt följande:

1. Lasarett för huvudsakligen somatisk vård:

- typ 1 = lasarett för 1 000 eller flera vårdplatser för somatisk akutvård;
- typ 2 = lasarett med 500—999 sådana vårdplatser;
- typ 3 = övriga lasarett; hit räknas också barnsjukhus, barnbördshus och lasarett för lungsjukvård (sanatorier) och infektionssjukvård (epidemisjukhus). Dessa har samtliga färre än 500 vårdplatser. Hit har också förts Vasa sjukhus i Göteborg, ehuru detta är belagt med enbart långvarigt kroppssjuka och har över 700 platser.

Vårdplatser för psykiatri och somatisk långsjukvård tas alltså inte hänsyn till vid lasarettens gruppering efter typ. I de summatal för vårdplatser, som redovisas i tabellerna ingår dock även dessa slag av vårdplatser.

2. Andra sjukhus av lasarettskaraktär (begreppet förklaras nedan)
3. Lasarett för psykiatrisk vård
4. Sjukstugor och sjukhem/vårdhem för somatisk vård; här inräknas också förlossningshem
5. Sjukhem/vårdhem för lättskötta psykiskt sjuka drivna av:
 1. Landsting och landstingsfria kommuner
 2. Enskilda
6. Epilepsisjukhus
7. Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda
 1. Specialsjukhus
 2. Vårdhem

För att åstadkomma jämförbarhet med tidigare år har också den förutvarande indelningen av lasarett för huvudsakligen kroppssjukvård i fyra huvudgrupper bibehållits i vissa tabeller som redovisar personal och ekonomi och även i bilaga 1. Dessa fyra huvudgrupper är undervisningslasarett, övriga delade lasarett, speciallasarett och odelade lasarett. Som delade lasarett har räknats lasarett uppdelade på kliniker med egna specialläkare för åtminstone invärtes medicin och kirurgi. Speciallasaretten (Allmänna barnbördshuset och Barnsjukhuset Samariten i Stockholm, Ekmanska sjukhuset och Östra sjukhuset i Göteborg) är specialiserade men antingen på endast ett slags klinik eller också på annat än vanlig medicin och kirurgi. Lasaretten för lungsjukvård och infektionssjukvård borde enligt denna definition tillhöra gruppen speciallasarett men då de först år 1969 klassificerats som lasarett har de i tabellerna för personal och ekonomi m fl redovisats särskilda.

De barnsjukhus som upptages bland lasaretten, har kliniker för medicinsk barnsjukvård, kirurgisk barnsjukvård och barnpsykiatri. Specialsjukhus för barn med vissa kroppssjukdomar ingår bland »andra sjukhus av lasarettskaraktär», sjukhem för lång-

Institutioner för barnsjukvård den 31/12 1971	Antal anstalter	Antal vårdplatser
Lasarettskliniker för barnsjukdomar (och barnsjukhus)		
medicinsk barnsjukvård	44	2 563
barnkirurgi	6	334
barn- och ungdomspsykiatri	31	617
Bräcke Östergård (för barn och ungdom med rörelsehinder)	1	94
Solsticégården, Täby (för astmasjuka barn)	1	20
Rävlandahemmet (för barn med medfödda missbildningar)	1	20
Linde sjukhem (för långvarigt kroppssjuka)	1	20
CP-Hemmet Dungen, Säffle	1	8
Summa	86	3 676

varigt kroppssjuka m fl i bl a tabell A 3 och bilaga 3. En sammanfattning lämnas ovan av kroppssjukhus och lasarettskliniker särskilt avsedda för barn. Det bör observeras, att barnavdelningar (barnsalar) på lasarett utan egen specialläkare icke medräknats där och att även vuxna patienter förekommer på en del av de uppräknade sjukhusen.

Andra sjukhus av lasarettskaraktär, som i översiktstabeller för den slutna vården redovisats bland lasaretten är kustsanatoriet Apelviken, riksförsäkringsverkets sjukhus,

reumatikersjukhus och vissa större enskilda vårdhem (Betaniastiftelsens sjukhus, Ersta sjukhus, Röda korsets sjukhus, Sophiahemmet, Björnbo sjukhus, Carllanderska sjukhemmet). Även sjukstugorna kunde nämnas i sammanhanget, då deras klientel är av samma typ som lasarettens. De är emellertid enligt sjukvårdslagen avsedda för »mindre krävande vård» än lasaretten och har för den skull placerats i en särskild grupp eller i vissa tabeller tillsammans med sjukhemmen. Huvudman för kustsanatoriet Apelviken är en förening.

Riksförsäkringsverkets *fristående* sjukhus kan betraktas som statliga, ehuru formellt drivna av *privata organisationer*. Dessa anstalter har i bilaga 1 upptagits som anstalter för reumatologi. Det bör dock nämnas, att de delvis och tidvis övervägande är belagda med icke reumatiskt klientel, såsom psykiatriska fall, astmapatienter o dyl. På dessa anstalter fanns 587 platser. Huvudmannaskapet för riksförsäkringsverkets *till lasaretten anslutna* avdelningar får däremot anses vara delat mellan staten och vederbörande landsting, men i tabellerna har avdelningarna helt tillräknats landstingen. På dessa avdelningar fanns sammanlagt 208 platser. De flesta av dessa mottager i första hand reumatiskt sjuka men även psykiatriskt klientel, om därtill finnes plats. I översikten i bilaga 1 har avdelningarna upptagits som reumatiska avdelningar.

Uppgifter om *förlossningsanstalterna* återfinns i en sammanfattande översikt nedan under A, c.

Sjukhem/vårdhem. Större enskilda vårdhem har, som nämnts ovan, förts till »andra sjukhus av lasarettskaraktär», emedan vården ansetts jämförlig med lasarettens. Till »sjukhem/vårdhem för somatisk vård» har hänförts dels sjukhem/vårdhem för långvarigt kroppsjuka — under sjukvårdsstyrelse, under socialnämnd och enskilda, se tablå nedan — dels mindre enskilda hem huvudsakligen belagda med akut sjuka.

Somatisk långtidsvård. Förutom vid de fristående sjukhemmen/vårdhemmen förekommer långtidsvård på specialkliniker och avdelningar vid lasarett och sjukstugor som framgår av bilaga 1. Sammanfattningsvis kan följande uppgifter lämnas.

Anstalter för långvarigt kroppsjuka	Antal anstalter		Vårdplatser	
	1970	1971	1970	1971
Specialkliniker vid lasarett (inkl Vasa sjukhus, 777 vårdplatser)	49	52	5 659	6 103
Avdelningar ansl. till lasarett (inkl Sophiahemmet o Ersta sjukhus)	62	58	5 143	5 572
Avdelningar anslutna till lasarett för lungsjukvård	10	9	816	740
Avdelningar anslutna till sjukstugor	29	26	1 062	900
Sjukhem under sjukvårdsstyrelse ¹	192	206	14 926	18 323
Sjukhem under socialnämnd ¹	45	32	4 048	1 377
Vårdhem, enskilda (inkl föreningars och stiftelsers)	53	58	1 904	2 311
Summa	440	437	33 558	35 326

Dessutom förekommer mera tillfälligt vård av långvarigt kroppsjuka på avdelningar på lasarett för infektionssjukvård som icke kan särskiljas i statistiken. Intagna och vård dagar, svarande mot ovanstående summa vårdplatser, återfinns i tabell A 4.

I tablå nedan finner man platsantalet fördelat dels efter anstaltstyp dels efter sjukvårdsområde.

¹ Ett flertal sjukhem under socialnämnden i Stockholm har under 1971 bytt huvudman och står nu under sjukvårdsstyrelsens ledning.

Översikt av antal vårdplatser vid anstalter för långvarigt kroppssjuka år 1971

	Lasarett		Sjukhem/vårdhem			Summa
	Kliniker	Andra avdelningar	Sjukvårdsstyrelser	Socialnämnders	Enskilda	
Stockholms län	306	705	6 325	18	1 127	8 481
Uppsala län	112	80	655	15	—	862
Södermanlands län	351	296	219	215	43	1 124
Östergötlands län	531	655	175	220	136	1 717
Jönköpings län	200	270	633	147	78	1 328
Kronobergs län	226	—	525	30	—	781
Kalmar läns norra	40	152	253	—	20	465
Kalmar läns södra	112	103	651	5	—	871
Gotlands kommun	—	71	143	—	31	245
Blekinge län	189	39	378	—	—	606
Kristianstads län	190	301	391	—	92	974
Malmö kommun	177	—	746	—	25	948
Malmöhus län i övrigt	146	331	680	207	173	1 537
Hallands län	163	—	353	38	10	564
Göteborgs kommun	777	—	1 500	—	299	2 576
Göteb o Bohus län i övr	211	261	623	18	16	1 129
Älvsborgs län	292	356	592	123	43	1 406
Skaraborgs län	60	325	145	—	40	570
Värmlands län	253	364	532	80	—	1 229
Örebro län	421	120	539	52	117	1 249
Västmanlands län	132	262	140	158	—	692
Kopparbergs län	160	320	777	—	—	1 257
Gävleborgs län	224	325	504	26	32	1 111
Västernorrlands län	126	452	859	25	29	1 491
Jämtlands län	50	162	195	—	—	407
Västerbottens län	217	237	382	—	—	836
Norrbottens län	437	125	308	—	—	870
Summa	6 103	6 312	19 223	1 377	2 311	35 326

Konvalescenthemmen ingår icke i några här redovisade tabeller i andra fall än då de är avdelningar på lasarett och som sådana icke kunnat skiljas ut från den förvaltnings-ekonomiska enheten. Undantag utgör nedanstående tablå, som är komplett. Den avser slutet av år 1971.

Konvalescenthem	Antal anstalter	Antal vårdplatser	Antal intagningar	Antal vård dagar, 1 000-tal
Avd vid lasarett (inkl lätt- och eftervårdsavd)	14	486	7 430	100
Under sjukvårdsstyrelse	25	996	10 191	272
Enskilda	79	2 189	15 145	596
Summa	118	3 671	32 766	968

Sjukhus för psykiatrisk vård

Den av riksdagen år 1963 beslutade mentalvårdsreformen trädde i kraft den 1 januari 1967 och innebar landstingens övertagande av de statliga mentalsjukhusen. Numera är

Sjukhus för psykiatrisk vård

Den av riksdagen år 1963 beslutade mentalvårdsreformen trädde i kraft den 1 januari 1967 och innebar landstingens övertagande av de statliga mentalsjukhusen. Numera är således landstingskommunerna och landstingsfria kommunerna huvudmän även för dessa sjukhus, vilka benämnes *lasarett för psykiatrisk vård*. Ett flertal sjukhus har organisatoriskt sammanförts med somatiska lasarettsenheter och kallas för lasarett för somatisk och psykiatrisk vård. Jämte dessa driver landstingen som tidigare kliniker för psykiatrisk vård vid de stora lasaretten för övervägande somatisk vård.

Sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka är avsedda för vård av sådana patienter, som ej är i behov av de psykiatriska sjukhusenheterens kvalificerade resurser. Dessa hem drives dels av landsting och landstingsfria kommuner, dels av enskilda och benämns då vårdhem. De förra har statsbidrag. Som nämnts i början av avsnitt b redovisas kroppssjukvårdens och psykiatriska vårdens sjukhus ofta i samma tabeller och i vissa översikter av sjukvården utan uppdelning på vårdform. En specifikation av lasaretten för psykiatrisk vård finns i bilaga 2.

På Källshagens sjukhus finns en särskild avdelning inrättad för vård av psykiskt utvecklingsstörda, som i statistiken såvitt möjligt är räknad till denna vårdform.

Epilepsisjukhuset Vilhelmsro, som är drivet av landsting, var den enda verksamma epileptikeranstalten under år 1971.

Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda

En ny lag angående omsorger om vissa *psykiskt utvecklingsstörda* trädde i kraft den 1 juli 1968. Landstingen och kommunerna utom landstingen är i princip huvudmän och ansvariga för att utvecklingsstörda som är bosatta inom landstingskommunen bereds undervisning och vård och blir föremål för övriga omsorger. Staten sörjer endast för viss undervisning av utvecklingsstörda med syn- eller hörselskada. Nämnade huvudmän upprättar en plan för ordnandet av omsorgerna om psykiskt utvecklingsstörda inom sitt område. Planen skall upptaga de inrättningar för utvecklingsstörda som behövs, bl a särskolor, vårdhem och specialsjukhus. För i planen upptagna vårdhem, s k plananstalter, är huvudmannen ekonomiskt ansvarig.

Vissa enskilda vårdhem är icke upptagna i respektive huvudmans plan utan i särskild ordning godkända som s k riksanstalter, vilka efter förmedling och bekostnad av omsorgsstyrelserna mottar utvecklingsstörda från hela riket.

För vården av *psykiskt utvecklingsstörda* redovisas nedan skilda slag av inrättningar och vårdplatser. (Jämför tabell A 3.) Härtill kommer särskolor och elevhem, över vilka skolöverstyrelsen är huvudsaklig tillsynsmyndighet.

År	Antal vårdplatser vid slutet av året (exkl särskoleplatser)				Antal övriga platser vid slutet av året				
	Vårdhem Plan- anstalter ¹	Riks- anstalter ¹	Special- sjukhus	Summa vård- platser	Inackor- derings- hem	Daghem	Syssel- sättnings- hem	Skyddade verkstäder	Summa övriga platser
1960	6 350	1 875	2 102	10 327	..	..	..	..	..
1965	8 032	1 597	2 360	11 989	..	..	..	..	..
1967	8 569	1 659	2 166	12 394	..	..	..	..	..
1968	9 131	1 513	2 290	12 934	..	..	..	..	..
1969	9 083	1 512	2 204	12 799	..	..	..	..	..
1970	9 537	1 748	2 135	13 420	588	409	1 124	1 310	3 431
1971	9 583	1 773	2 052	13 408	780	506	1 700	1 181	4 167

¹ 1967 och tidigare inkl arbetshemsplatser.

Tab A 6. Elever i särskola och övriga utvecklingsstörda under 21 års ålder fördelade efter skol- och boendeform våren 1971

Students in special schools and other mentally retarded less than 21 years old by domicile and kind of school

Källa: Beläggningsrapporter från omsorgsstyrelser, riksanstalter och specialistsjukhus.

Skolform <i>Kind of school</i>		Boendeform <i>Domicile</i>								Summa <i>Total</i>	% av totala antalet <i>% of total number</i>
		Föräldra- hem <i>Parents' home</i>	Egen bostad <i>Own home</i>	Annat ensk hem <i>Other family care</i>	Elevhem <i>Boarding home</i>	Inackorde- ringshem <i>Group home</i>	Vårdhem <i>Residential home</i>	Specialin- rättning <i>Home for multiple handicapped</i>	Annan boende- form <i>Other</i>		
Förskola o daghem <i>Pre-school (day- nursing)</i>	antal	765	—	46	164	—	290	9	—	1 274	9,7
	%	60,0	—	3,6	12,9	—	22,8	0,7	—	100,0	
Grundskola <i>School for educable</i>	antal	3 033	—	122	1 140	—	28	272	2	4 597	35,4
	%	66,0	—	2,6	24,8	—	0,6	6,0	—	100,0	
Träningskola <i>Training school</i>	antal	1 106	—	58	562	—	825	152	2	2 705	20,8
	%	40,9	—	2,1	20,8	—	30,6	5,6	—	100,0	
Yrkesskola <i>Vocational school</i>	antal	574	3	51	684	79	148	89	11	1 639	12,6
	%	35,0	0,1	3,1	41,8	4,8	9,0	5,5	0,7	100,0	
Särskild undervisning <i>Separate education</i>	antal	335	—	14	9	3	941	25	1	1 328	10,2
	%	25,2	—	1,1	0,7	0,2	70,9	1,9	—	100,0	
Hemnavård <i>Services in handicapped's home</i>	antal	434	4	36	—	—	—	—	—	474	3,6
	%	91,6	0,8	7,6	—	—	—	—	—	100,0	
Ej sysselsatta <i>Non-active</i>	antal	440	4	34	10	1	487	7	22	1 005	7,7
	%	43,8	0,4	3,4	1,0	..	48,5	0,7	2,2	100,0	
Summa elever <i>Total</i>	antal	6 687	11	361	2 569	83	2 719	554	38	13 022	100,0
	%	51,3	0,1	2,8	19,7	0,6	20,9	4,3	0,3	100,0	
Därav % ej sysselsatta <i>Per cent non-active</i>		6,6	36,4	9,4	0,4	1,2	17,9	1,3	57,9	7,7	

Tab A 7. Utvecklingsstörda i åldern 21 år och däröver i annan verksamhet än undervisning¹

Mentally retarded, 21 years and older, by domicile and occupation¹

Källa: Se tab A 6.

Verksamhet (eller plats härför)		Boendeform <i>Domicile</i>								% av totala antalet
<i>Occupation (place of occupation)</i>		Föräldra- hem <i>Parents' home</i>	Egen bostad <i>Own home</i>	Annat ensk hem <i>Other family care</i>	Inackorde- ringshem <i>Group home</i>	Vårdhem <i>Residential home</i>	Special- sjukhus <i>Specialized hospital</i>	Annan boende- form <i>Other</i>	Summa <i>Total</i>	% of total number
Sysselsättningshem <i>Occupational centre</i>	antal %	1 083 70,0	65 4,2	36 2,3	135 8,7	185 12,0	24 1,6	19 1,2	1 547 100,0	9,0
Vårdhem el special- sjukhus <i>Residential home etc</i>	antal %	87 1,2	36 0,5	9 0,1	84 1,1	6 549 89,0	534 7,3	61 0,8	7 360 100,0	43,2
Skyddat arbete <i>Sheltered workshop</i>	antal %	767 46,2	115 6,9	28 1,7	237 14,3	491 29,6	11 0,7	10 0,6	1 659 100,0	9,7
Självständigt arbete <i>Other work</i>	antal %	681 42,2	403 25,0	263 16,3	155 9,6	58 3,6	34 2,1	20 1,2	1 614 100,0	9,4
Hemnavård <i>Services in handicapped's home</i>	antal %	1 251 92,4	30 2,2	72 5,3	— —	— —	— —	2 0,1	1 355 100,0	7,9
Ej sysselsatta <i>Non-active</i>	antal %	1 017 28,6	135 3,8	239 6,7	13 0,4	1 318 37,1	751 21,1	82 2,3	3 555 100,0	20,8
Summa <i>Total</i>	antal %	4 886 28,7	784 4,6	647 3,8	624 3,6	8 601 50,3	1 354 7,9	194 1,1	17 090 100,0	100,0
Därav % ej sysselsatta <i>Per cent non-active</i>		20,8	17,2	36,9	2,1	15,3	55,5	42,3	20,8	

¹ Utom daghem. *Except day-nursing home.*

Öppen vård

En översikt av organen i öppen hälso- och sjukvård (kropps- såväl som mental-) har lämnats ovan i avsnitt A, a. En sammanfattning av allt känt material, som hänför sig till öppen läkarvård tillhörande kroppssjukhus eller fristående organ för kroppssjukvård meddelas i tabell A 8. Förutom öppen läkarvård meddelas ju öppen sjukvård av distriktssköterskor och motsvarande sjuksköterskor i tätorter och öppen förlossningsvård av distriktsbarnmorskor, vilket allt nedan närmare beskrives i avsnitt c. Där redovisas också viss förebyggande vård, främst den som meddelas av mödra- och barnavårdsorganen (tabell A 17—A 19).

Den öppna psykiska hälsovården för vuxna är till största delen knuten till den slutna verksamheten. Vid lasaretten för psykiatrisk vård (motsvarande enheter) utövar de sk hjälpverksamhetsläkarna och deras medhjälpare viss rådgivning till enskilda personer och olika organ inom socialvård och nykterhetsvård. Liknande verksamhet utövas vid polikliniker i Stockholm, Göteborg och Malmö och av vissa socialläkare.

Mentalvårdsbyrån i Stockholm har till huvudsaklig uppgift att bedriva abortförebyggande verksamhet. Rådgivning i mentalhygieniska frågor ingår dock även i byråns verksamhet, och densamma har utvecklats till ett centrum för systematisk psykoterapeutisk verksamhet. Liknande centra för systematiskt bedriven psykoterapi finns i regi av enskilda stiftelser och vid några av sjukhusen för psykiatrisk vård.

Hjälperksamhet. Inom sjukhusområdena utövas tillsyn och lämnas hjälp åt från sjukhusen försöksutskrivna och exspektanter. Denna organisation fungerar även såsom psykiatrisk, rådgivande instans inom resp sjukhusområde. Kostnaderna för denna verksamhet utgörs huvudsakligen av avlöningar och reseersättningar till den personal, som sköter densamma.

Familjevård. Förutom de psykiskt sjuka, som vårdas på sjukhusen, finns ett antal, som under sjukhusens överinseende omhändertas i familjevård. I Stockholm och Göteborg är denna vård icke ansluten till sjukhusen och redovisas icke i denna publikation, utan ingår som en del av den öppna vården av psykiskt sjuka, för vilken finnes en fristående organisation.

Familjerådgivning i föräktenskapliga, samlevnads- och socialekonomiska frågor har under senare år fått betydelse som en mentalhygienisk rådgivningsform vid sidan av till sjukvården ansluten öppen vård. I Stockholm inrättades 1951 en fristående byrå för familjerådgivning, och sedermera har på andra orter ett antal dylika byråer kommit till stånd i kommunal regi. Även vissa ideellt inriktade organisationer bedriver familjerådgivning i samband med annan mentalhygienisk verksamhet. År 1962 har familjerådgivning med statsbidrag påbörjats och förekommer nu inom flertalet sjukvårdsområden. Rådgivningen kan, förutom familjeärenden, även omfatta sexualfrågor och förenas med abortrådgivning. Byråerna kan ledas av läkare eller kurator och skall författningsenligt ha konsulter med psykiatrisk och gynekologisk sakkunskap (MF 1962:93).

Den *öppna psykiska barna- och ungdomsvården* regleras genom kungörelsen den 4 november 1960 (SFS 1960:619) om statsbidrag till psykisk barna- och ungdomsvård. Till landstingskommun eller kommun, som inte ingår i landsting, utgår statsbidrag för sådan psykisk barna- och ungdomsvård, som anordnas enligt av socialstyrelsen godkänd plan och utövas vid central, ansluten till barn- och ungdomspsykiatrisk klinik, eller vid fristående central eller filial. All undersökning, rådgivning och behandling, som ingår i verksamheten, lämnas avgiftsfritt.

Lasarettssanknutna centraler fanns vid utgången av år 1971 i samtliga landstingskommuner. Härutöver fanns 29 fristående centraler, varav 25 i Stockholms och Göteborgs kommuner, samt 10 behandlingshem för eftervård.

Inom den statsunderstödda psykiska barna- och ungdomsvården fanns vid slutet av år 1971 63 överläkartjänster, 61 biträdande överläkartjänster och 66 underläkartjänster eller sammanlagt 190 läkartjänster, 45 psykologtjänster, 160 biträdande psykologtjänster och 187 kuratorstjänster. Antalet tjänster för pedagogassistent uppgick till ca 30.

Tab A 8. Patienter i öppen vård och röntgenarbeten i öppen och slutna kroppssjukvård år 1971 *Out-patient care*

Källa: Sjukhusens årsberättelser; Göteborgs sjukvårdsstyrelses årsberättelse, årsberättelser över verksamheten inom läkardistriktet och vid tuberkulosdispensärerna.

Sjukhusstyp, polikliniker, tjänsteläkarmottagningar <i>Type of institution, Out-Patient Departments, District Medical officers' Stations</i>	Antal organ <i>No. of services</i>	Öppen vård <i>Out-patients</i>			Öppen o slutna vård <i>In and out-patients</i>	
		Antal patienter 1 000-tal <i>No. of patients, 1 000</i>	Antal besök, 1 000-tal <i>No. of visits, 1 000</i>	Besök per patient <i>Visits per patient</i>	Antal röntgenundersökningar, 1 000-tal <i>X-ray examinations, 1 000</i>	Antal röntgenbehandlingar, 1 000-tal ² <i>X-ray treatments, 1 000</i>
Undervisningslasarett <i>Teaching hospitals</i>	9	1 146	2 424	2,1	962	289 ³
Övriga delade lasarett <i>Other specialized general hospitals</i>	84	2 472	6 559	2,7	2 802	745 ³
Speciallasarett <i>Single-clinic and maternity hospitals</i>	4	38	88	2,3	40	—
Odelade lasarett <i>Non specialized general hospitals</i>	14	58	129	2,2	80	105 ³
Summa lasarett ¹ <i>Total 1971</i>	111	3 714	9 200	2,5	3 884	1 139 ³
» » » 1970	111	3 508	8 822	2,5	3 920	494 ²
» » » 1969	114	3 099	8 351	2,7	3 726	662
» » » 1968	114	2 859	7 683	2,7	3 506	693
» » » 1967	114	2 790	7 177	2,6	3 213	692
» » » 1960	111	2 007	5 075	2,5	2 175	670
» » » 1955	104	1 685	4 271	2,6	..	..
Lasarett för lungsjukvård <i>TB hospitals</i>	12	8	31	3,9	27	—
Lasarett för infektionssjukvård <i>Epidemic hospitals</i>	2	13	24	1,8	20	—
Andra sjukhus av lasarettskaraktär <i>Other hospitals of equal character</i>	13	16	54	3,4	42	8
Sjukstugor och sjukhem för lättvård <i>Cottage and health service centres</i>	33	80	290	3,6	52	—
Fristående polikliniker <i>Independent polyclinics</i>						
Stockholm	5	..	..	..	..	..
Göteborg	6	120	273	2,3	—	—
Tuberkulosdispensärer <i>TB-dispensaries</i>	50	—	—	—	718 ⁴	—
Provinsialläkar- (stadsdistriktsläkar-, specialistläkar-) mottagningar <i>District Medical officers' Stations</i>	..	..	5 798	..	—	—
Totalsumma <i>Grand total</i>	232 ⁵	3 951	15 670	2,5 ⁵	4 743	1 147 ³
Därav vid psykiatriska lasarettskliniker <i>Thereof mental polyclinics at general hospitals</i>	46	..	293	..	—	—

¹ Exkl lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård. — ² Ofullständiga uppgifter. — ³ Inkl fysikalisk terapi. — ⁴ Inkl massundersökningar. — ⁵ Exkl provinsialläkar- (stadsdistriktsläkar-) mottagningar.

Tabell A 8

Tabellen omfattar icke organ, som övervägande meddelar hälsovård, såsom mödravårds- och barnavårdscentraler. Ej heller ingår besök hos (eller av) sjuksköterska eller barnmorska, utan endast besök hos (eller av) läkare.

Även så begränsad är sammanställningen icke komplett. Helt felande delar är de privatpraktiserande läkarnas öppna vård, varöver inga uppgifter föreligger. Industriläkarväsandet är uteslutet, då det icke hör till den allmänna sjukvården. Vidare saknas uppgifter från könspoliklinikerna i vissa städer, där 1968 redovisades 205 000 besök vid 28 polikliniker. Inräknat besök vid röntgen-

avdelningar i öppen vård beräknade Riksförsäkringsverket på grundval av försäkringskassamaterial, att år 1970 avlades ca 22 000 000 besök hos läkare (vid sjukhus och hos tjänsteläkare och privatpraktiker). I de redovisade talen finns dessutom luckor, trots att vissa av dem har fyllts genom beräknade tal, och materialets kvalitet i övrigt är icke alltid tillfredsställande.

Provinsialläkarnas verksamhet ingår men endast med antalet besök. Då uppgifter om antalet patienter saknas, ingår besöken givetvis icke i beräkningen av besök per patient i hela materialet. Se vidare avsnitt A, c nedan.

Tab A 9. Personalen vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård år 1971

Personnel at somatic and mental hospitals

Källa: Personalinventeringen den 1/10 och sjukhusens årsberättelser.

Personal <i>Personnel</i>	Lasarett för huvudsak- ligen soma- tisk vård ¹ <i>Somatic hospitals</i>	Andra sjukhus av lasarett- karaktär <i>Other hospi- tals of simi- lar character</i>	Sjukstugor, sjukhem för lättvård och mindre enskilda vårdhem <i>Cottage hos- pitals and private nur- sing homes</i>	Sjukhus och sjuk- hem för långvarigt kroppss- sjuka <i>Homes for the chronic sick</i>	Lasarett för psyki- atrisk vård <i>Mental hospitals</i>	Sjukhem/ vårdhem för lätt- skötta psykiatri- ska sjuka <i>Mental nur- sing homes</i>	Sjukhus för epileptiker- vård <i>Institution for epileptics</i>	Samtliga sjukhus <i>Total</i>
Absoluta tal <i>Absolute figures</i>								
Vårdpersonal d 1/10								
Läkare <i>Physicians</i>	5 443	35	(97)	(445)	521	(228)	2	(6 771)
Sjuksköterskor <i>Nurses</i>	13 435	233	248	1 884	1 169	322	7	17 298
Barnmorskor <i>Midwives</i>	747	—	8	7	—	—	—	762
Sjukgymnaster <i>Physiotherapists</i>	868	37	18	244	52	6	—	1 225
Arbeterapevter <i>Occupational therapists</i>	428	22	12	200	..	..	..	662
Kuratorer <i>Social workers</i>	600	9	3	12	158	7	1	790
Undersköterskor o barn- sköterskor <i>Enrolled nurses and infant nurses</i>	9 797	78	86	1 375	11	—	—	11 347
Vårdpersonal i övrigt <i>Auxiliary nursing personnel</i>	34 953	590	772	8 694	13 370	2 298	76	60 753
Summa vårdpersonal <i>Total nursing personnel</i>	66 271	1 004	(1 244)	(12 861)	15 281	(2 861)	86	(99 608)
Förvaltn o ekonomipersonal d 31/12 <i>Administrative and domestic staff 31/12</i>								
Förvaltningspersonal <i>Administrative staff</i>	2 982	38	123	302	512	53	2	4 012
Ekonomipersonal <i>Domestic staff</i>	12 521	317	403	3 318	2 091	797	28	19 475
Summa <i>Total</i>	81 774	1 359	(1 770)	(16 481)	17 884	(3 711)	116	(123 095)
Motsvarande antal vård- platser 31/12-71 <i>Corresponding No. of beds</i>	59 651	1 720	1 993	23 337	25 458	8 738	153	121 050
Per 100 vårdplatser <i>Per 100 beds</i>								
Läkare <i>Physicians</i>	9,12	2,03	4,87	1,91	2,05	2,61	1,31	
Sjuksköterskor o barnmorskor <i>Nurses and midwives</i>	23,78	13,55	12,84	8,10	4,59	3,69	4,58	
Vårdpersonal i övrigt ² <i>Auxiliary nursing personnel</i>	78,20	42,79	44,71	45,10	53,39	26,45	50,32	
Förvaltningspersonal <i>Administrative staff</i>	5,00	2,21	6,17	1,29	2,01	0,60	1,31	
Ekonomipersonal <i>Domestic staff</i>	20,99	18,43	20,22	14,22	8,21	9,12	18,30	
Summa <i>Total</i>	137,09	79,01	88,81	70,62	70,25	42,47	75,82	

¹ Inkl lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård. — ² Inkl sjukgymnaster, arbetsterapevter, kuratorer, undersköterskor och barnsköterskor samt vårdpersonal i övrigt.

Tabell A 9

Tabellen omfattar den verksamma personalen vid sjukhus och sjukhem för kroppssjukvård, psykiatrisk vård och epileptikervård. Uppgifter om vårdpersonalen är hämtade från personalinventeringen per den 1 oktober. Läkarnas summatal har satts inom parentes, emedan viss dubbelräkning ägt rum när samma läkare tjänstgjort vid mer än en anstalt. Förvaltnings- och ekonomipersonalen vid lasaretten har i viss utsträckning arbetat också för andra, smärre anstalters räkning.

Tabellens kvoter över vårdpersonal uttrycker antalet anställda per 100 vårdplatser.

I talen för »Lasarett för huvudsakligen somatisk vård» ingår icke vårdpersonal vid de psykiatriska kliniker, som tidigare varit fristående mentalsjukhus; dessa personer ingår i stället i kolumnen »Lasarett för psykiatrisk vård». Arbetsterapevterna har i vissa kolumner markerats med punkter, emedan de icke kunnat särskiljas ur gruppen »Vårdpersonal i övrigt». Där ingår de samman med laboratoriepersonal, röntgenpersonal, läkarsekreterare, sjukvårdsbiträden m fl.

Tab A 10. Tjänster för personal vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård 1971*Posts for personnel at somatic and mental hospitals*

Källa: Personalinventeringen den 1/10 och sjukhusens årsberättelser.

Tjänster <i>Posts</i>	Under- visnings- lasarett ¹ <i>Teaching hospitals</i>	Övriga delade lasarett ¹ <i>Other spe- cialized gen. hosp.</i>	Special- lasarett <i>Single clinic hospitals</i>	Odelade lasarett <i>Non-spe- cialized gen. hosp.</i>	Lasarett för infektions- sjukvård <i>Epidemic hospitals</i>	Lasarett för lungejuk- vård <i>TB hospitals</i>	Övriga sjukhus för somatisk vård <i>Other somatic hospitals</i>	Summa kroppss- sjukhus <i>All somatic hospitals</i>	Lasarett för psyki- atrisk vård <i>Mental hospitals</i>	Sjukhem för lättakötta psykiiskt sjuka <i>Mental nursing homes</i>
Vårdpersonal den 1/10 <i>Nursing personnel</i>										
Läkare Physicians	2 109	3 574	68	43	29	51	(606)	(6 480)	621	(228)
Sjuksköterskor i admini- stration Nurses in nursing service administration	111	313	5	10	2	14	301	756	1 231	331
Övriga sjuksköterskor <i>Other nurses</i>	3 628	8 892	173	208	85	208	2 370	15 564		
Barnmorskor Midwives	100	600	38	25	—	—	34	797	—	—
Assistenter, lab-, op-, etc <i>Laboratory and operating room technicians</i>	1 168	1 490	16	17	25	21	53	2 790	—	—
Sjukgymnaster Physio- therapists	279	663	4	19	5	28	361	1 359	78	8
Arbeterapevter <i>Occupational therapists</i>	114	390	4	9	2	21	272	812	—	—
Kuratorer Social workers	183	416	5	4	1	14	23	646	170	7
Undersköterskor Enrolled nurses	2 426	4 518	74	114	42	158	1 601	8 933	11	—
Barnsköterskor Infant nurses	930	1 643	145	3	12	—	55	2 788	—	—
Läkarsekreterare med skriv- biträden Doctors' secretaries and typists	1 380	2 445	30	30	11	31	91	4 018	—	—
Vårdpersonal i övrigt <i>Auxiliary nursing personnel</i>	7 293	19 209	202	562	205	768	9 837	38 076	13 595	2 312
Summa vårdpersonal <i>Total nursing personnel</i>	19 721	44 153	764	1 044	419	1 314	(15 604)	(83 019)	15 706	(2 886)
Förvaltn- och ekonomi- personal den 31/12 <i>Administrative and domestic staff 31/12</i>										
Förvaltningspersonal <i>Administrative staff</i>	822	2 050	35	36	4	39	474	3 460	515	54
Ekonomipersonal <i>Domestic staff</i>	3 336	8 271	170	256	73	424	4 057	16 587	2 100	799
Summa tjänster Total	23 879	54 474	969	1 336	496	1 777	(20 135)	(103 066)	18 321	(3 739)

¹ Fr o m 1971 ingår Regionsjukhuset, Linköping bland undervisningslasarett, se bil 1.**Tabell A 10 och A 11**

Tjänster och vakanser som av sjukhusen redovisats som deltid har här omräknats till heltid. Med vakans menas tjänst, som saknar tjänstgörande personal och för vilken vikarie ansetts erforderlig. Uppgifterna om förvaltnings- och ekonomipersonal har sammanställts från årsberättelserna och avser den 31 december.

Läkartjänster vid »övriga sjukhus för somatisk vård» har satts inom parentes då dessa till flertalet är deltidstjänster och uppehålls av tjänsteläkare i de flesta fall. Summan för läkare och vårdpersonal har därför också satts inom parentes.

Detsamma är förhållandet med läkartjänster knutna till sjukhem för lättakötta psykiskt sjuka. En del av dessa innehas av läkare vid lasarett för psykiatrisk vård.

I talen för Summa kroppssjukhus ingår inte tjänster vid de psykiatriska kliniker, som tidigare varit fristående mentalsjukhus; dessa tjänster ingår i stället i kolumnen »Lasarett för psykiatrisk vård». Arbeterapevter m fl har på lasarett för psykiatrisk vård markerats med punkter, emedan de icke kunnat särskiljas ur gruppen »Vårdpersonal i övrigt».

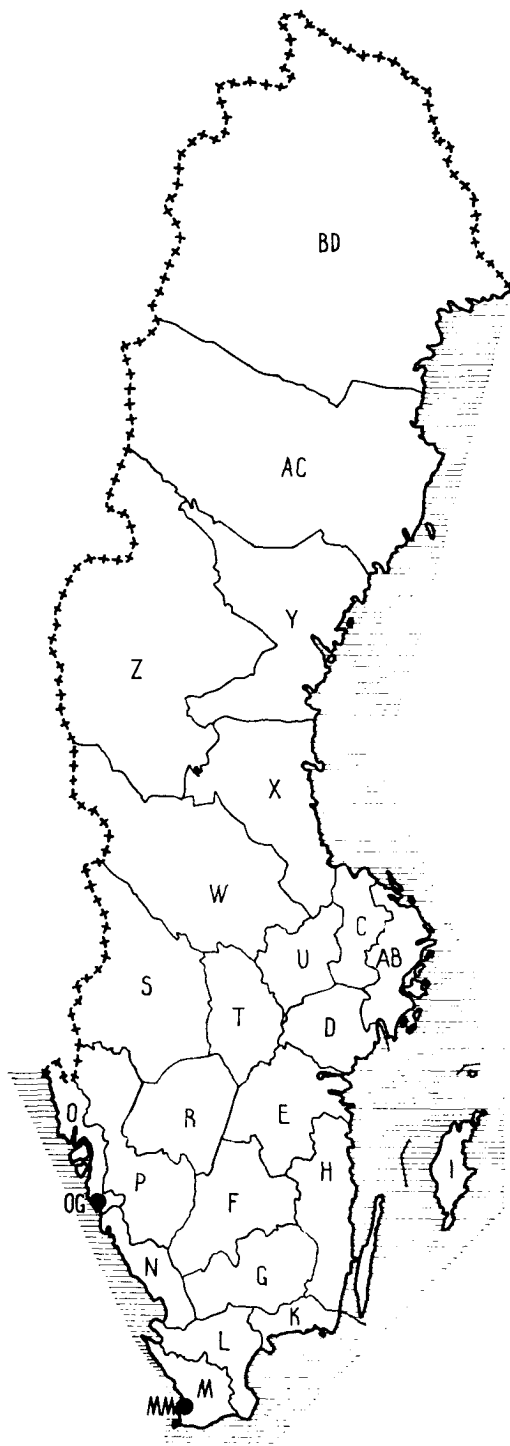
Tab A 11. Vakanser bland personalen vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård 1971*Vacancies among personnel at somatic and mental hospitals*

Källa: Personalinventeringen den 1/10 och sjukhusens årsberättelser.

Tjänster <i>Posts (English translation, see preceding table)</i>	Undervis- ningslasa- rett <i>Teaching hospitals</i>	Övriga delade lasarett <i>Other spe- cialized gen. hosp.</i>	Special- lasarett <i>Single clinic hospitals</i>	Odelade lasarett <i>Non-spe- cialized gen. hosp.</i>	Lasarett för infektions- sjukvård <i>Epidemic hospitals</i>	Lasarett för lungsjuk- vård TB <i>hospitals</i>	Övriga sjukhus för somatic vård <i>Other somatic hospitals</i>	Summa kroppss- sjukhus <i>All somatic hospitals</i>	Lasarett för psyki- atrisk vård <i>Mental hospitals</i>	Sjukhem för lätt- skötta psykiiskt sjuka <i>Mental nursing homes</i>
Vakanta tjänster i behov av vikarie 1/10 <i>Vacancies</i>										
Läkare	88	327	1	13	1	7	29	466	98	—
Sjuksköterskor i admini- stration	2	9	—	—	—	1	2	14	14	8
Övriga sjuksköterskor	95	181	2	5	—	6	37	326		
Barnmorskor	3	4	—	3	—	—	2	12	—	—
Assistenter, lab-, op-, etc	62	36	1	3	—	—	4	106	—	—
Sjukgymnaster	3	112	—	4	—	5	48	172	21	2
Arbetssterapevter	23	76	2	—	—	1	30	132	—	—
Kuratorer	2	18	—	—	—	—	—	20	7	—
Undersköterskor	72	66	—	1	—	5	34	178	1	—
Barnsköterskor	23	11	—	—	—	—	—	34	—	—
Läkarsekreterare med skrivbiträden	12	6	—	—	—	—	—	18	—	—
Vårdpersonal i övrigt	93	79	—	—	—	16	32	220	147	3
Summa vakanser för vårdpersonal	478	925	6	29	1	41	218	1 698	288	13
Vakanser utan vikarie bland förvaltnings- och ekonomipersonal 31/12										
Förvaltningspersonal	—	3	—	—	—	—	11	14	3	2
Ekonomipersonal	—	4	4	—	—	1	19	28	10	2
Vakanta tjänster i % av tjänster 1/10 <i>Vacancies in per cent of posts</i>										
Läkare	4,2	9,1	1,5	30,2	3,4	13,7	4,8	7,2	15,8	—
Sjuksköterskor (samtliga)	2,6	2,1	1,1	2,3	—	3,2	1,5	2,1	1,1	2,4
Barnmorskor	3,0	0,7	—	12,0	—	—	5,9	1,5	—	—
Assistenter, lab-, op-, etc	5,3	2,4	6,3	17,6	—	—	7,5	3,8	—	—
Sjukgymnaster	1,1	16,9	—	21,1	—	17,9	13,3	12,7	26,9	25,0
Arbetssterapevter	20,2	19,5	50,0	—	—	4,8	11,0	16,3	—	—
Kuratorer	1,1	4,3	—	—	—	—	—	3,1	4,1	—
Läkarsekreterare med skrivbiträden	0,9	0,2	—	—	—	—	—	0,4	—	—
Vårdpersonal i övrigt	1,8	0,6	—	0,2	—	2,3	0,6	0,9	1,1	0,1
31/12										
Förvaltningspersonal	—	0,1	—	—	—	—	2,3	0,4	0,6	3,7
Ekonomipersonal	—	0,0	2,4	—	—	0,2	0,5	0,2	0,5	0,3

Tabell 11

Se kommentaren till föregående tabell.

Karta 1. Sjukvårdsområden.*Principal districts for health and sick care***Landstingsområden** *County councils' districts*

AB = Stockholms	län landstings
C = Uppsala	» »
D = Södermanlands	» »
E = Östergötlands	» »
F = Jönköpings	» »
G = Kronobergs	» »
H = Kalmar	» »
K = Blekinge	» »
L = Kristianstads	» »
M = Malmöhus	» »
N = Hallands	» »
O = Göteborgs o Bohus	» »
P = Älvsborgs	» »
R = Skaraborgs	» »
S = Värmlands	» »
T = Örebro	» »
U = Västmanlands	» »
W = Kopparbergs	» »
X = Gävleborgs	» »
Y = Västernorrlands	» »
Z = Jämtlands	» »
AC = Västerbottens	» »
BD = Norrbottens	» »

Landstingsfria kommuner *Communes outside county councils*

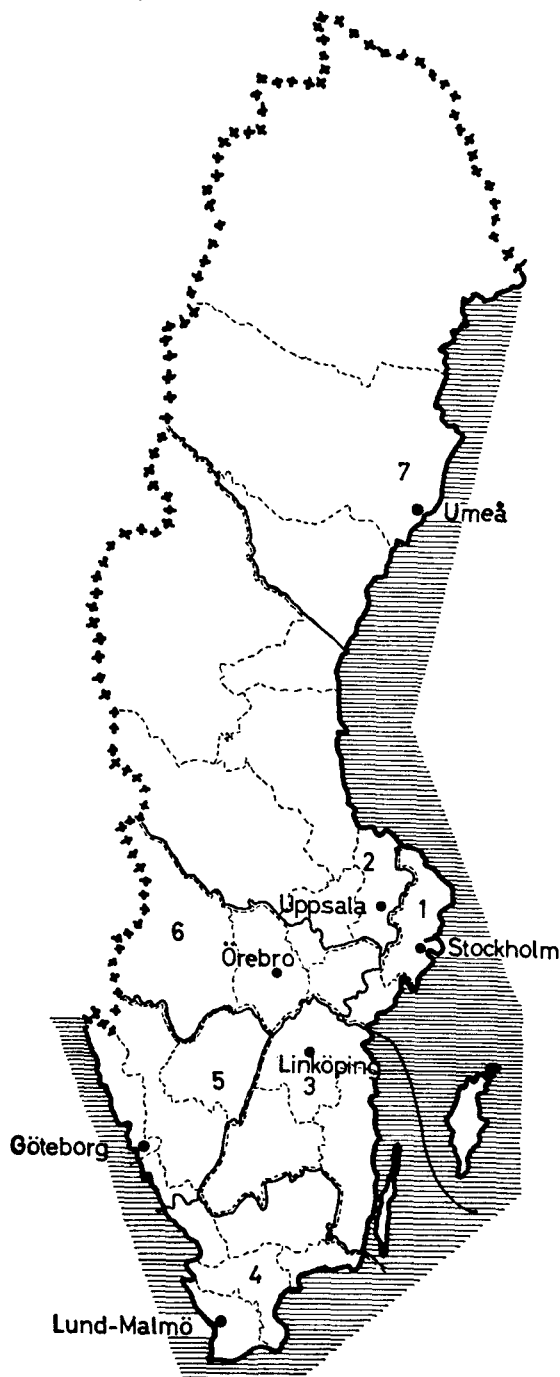
I = Gotland
MM = Malmö
OG = Göteborg

Omsorgsstyrelsernas sjukvårdsområden för psykiskt utvecklingsstörda skiljer sig från kropps-sjukvårdens och psykiatriska vårdens sjukvårdsområden vad beträffar Göteborg och Göteborgs och Bohus läns landsting, som bildar särskilda sjukvårdsområden.

Karta 2. Hälso- och sjukvårdsregionerna

Regions for health and sick care

Enligt riksdagens beslut år 1960 skall riket vara indelat i 7 sjukvårdsregioner för specialiserade vårdgrenar, som kräver så stort upptagningsområde, att de vanliga sjukvårdsområdena (landstingens resp städers utom landsting upptagningsområden) är för små att ensamma uppbära kliniker härför. Regionerna, som benämnes efter den ort där *regionsjukhuset* (eller-sjukhusen) är beläget, är följande.

Folkmängd 31/12 1971 (prel uppg)

1	Stockholmsregionen	1 613 787 inv
2	Uppsalaregionen	1 255 857 »
3	Linköpingsregionen	932 567 »
4	Lund-Malmöregionen	1 442 164 »
5	Göteborgsregionen	1 456 630 »
6	Örebroregionen	787 332 »
7	Umeåregionen	639 089 »
	Summa	8 127 426 »

Inom varje region finns en lokal regionsjukvårdsnämnd.

De heldragna linjerna på kartan anger regionerna, de streckade länsgrensarna. (Jfr SOU 1958:26). Punkterna markerar regionsjukhusen.

Vid 1971 års slut var följande regionkliniker m m i verksamhet enligt avtal mellan sjukvårdsstyrelserna:

Region, sjukhus och specialitet.

- 1 *S:t Eriks sjukhus*: Njurklirik, urologisk kirurgi
- 2 *Akademiska sjukhuset*: Kliniker för neurologi, dermatologi, radioterapi (allmän), radioterapi (gynekologisk), neuro-, thorax- och plastikkirurgi; vårdplatser för kardiologi, reumatologi och medicinsk urologi vid medicinska kliniken, barnkirurgi och urologi vid kirurgiska kliniken och medicinska barnkliniken avdelning för barn med rörelsehinder (Folke Bernadotte-hemmet, Valsätra) och klinisk neurofysiologi.
- 3 *Regionsjukhuset Linköping*: Kliniker för njursjukdomar, neurologi, radioterapi (allmän), radioterapi (gynekologisk), neurokirurgi och plastikkirurgi; vårdplatser för kardiologi och reumatologi vid medicinska kliniken; audiologisk och foniatrisk avdelning och klinisk neurofysiologi.
- 4 *Lunds lasarett*: Kliniker för njursjukdomar, reumatologi, neurologi, kardiologi, dermatologi, radioterapi (allmän), radioterapi (gynekologisk), neurokirurgi (2 st), thoraxkirurgi och urologi och klinisk neurofysiologi.
Malmö allmänna sjukhus: Kliniker för thoraxkirurgi och plastikkirurgi.
- 5 *Sahlgrenska sjukhuset*: Kliniker för neurologi, dermatologi, radioterapi (Konung Gustaf V:s jubileumsklinik, allmän), radioterapi (Konung Gustaf V:s jubileumsklinik, gynekologisk), neuro-, thorax- och plastikkirurgi; vårdplatser för medicinsk och kirurgisk (2 st) urologi och klinisk neurofysiologi.
Göteborgs barnsjukhus: Klinik för barnkirurgi och röntgendiagnostisk avdelning.
- 6 *Regionsjukhuset Örebro*: Kliniker för reumatologi, dermatologi, neurologi, thorax-, plastikkirurgi, urologi och radioterapi (allmän); avdelning för kardiologi vid medicinska kliniken; barnavdelning för kirurgi vid kirurgiska kliniken och klinisk neurofysiologi.
- 7 *Umeå lasarett*: Kliniker för neurologi, dermatologi, neuro-, thorax-, plastikkirurgi och urologi; radioterapi (allmän) och radioterapi (gynekologisk); vårdplatser för konstgjord njure vid medicinska kliniken och klinisk neurofysiologi.

In conformity with a parliamentary decision in 1960 the country is divided into 7 regions for such specialized care for which the county councils and county boroughs are not large enough to support a clinic of their own. The regions and their population are listed above.

At the end of 1971 about 60 such regional clinics and 1 laboratory had been opened in accordance with agreements between the pertinent authorities. These were clinics for kidney diseases, neurology, neurosurgery, dermatology, thoracic surgery, plastic surgery, radiotherapy, urology, child surgery etc.

c. Vissa fristående organ och verksamheter

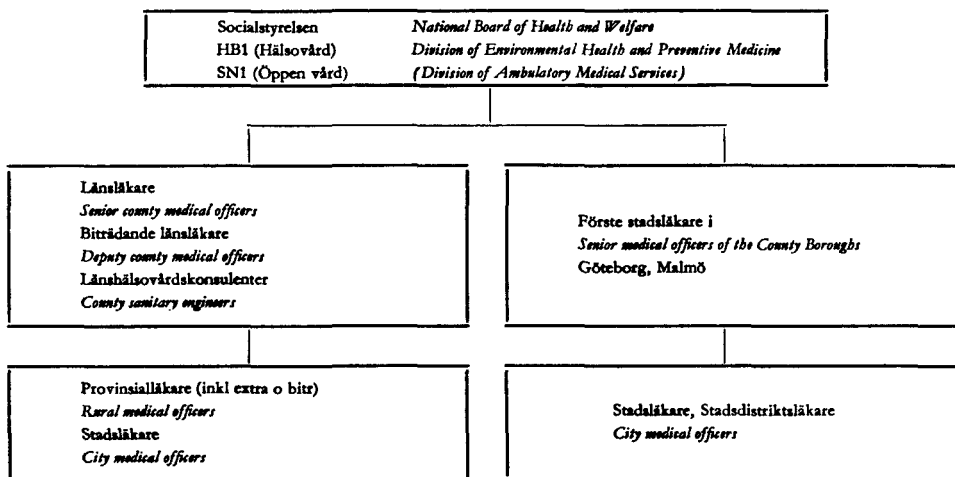
Tjänsteläkarna

Allmänna läkarinstruktionen av år 1963, sjukvårdslagen, som trädde i kraft den 1 juli 1963 och hälsovårdsstadgan av 1958 med senare ändringar reglerar nuvarande tjänsteläkarväsende. Med tjänsteläkare förstås provinsialläkare, biträdande och extra provinsialläkare samt stadsdistriktsläkare. Huvudmän för provinsialläkarna (ordinarie, biträdande och extra) är sedan den 1 juli 1963 landstingskommunerna. Från den 1 juli 1968 har stadsdistriktsläkartjänsterna i städer under landsting överförs från den kommunala huvudmannen till landstingen och benämnes provinsialläkartjänster.

En icke obetydlig förstärkning av den öppna vården utanför sjukhusen har ernåtts genom införandet av bestämmelser rörande obligatorisk sk allmäntjänstgöring i öppen vård för de läkare som avser att förvärva specialistkompetens. Läkare som avlagt sin medicinska examen efter 1 juli 1969 måste sålunda bl a tjänstgöra 6 månader i öppen vård och därvid i huvudsak fullgöra uppgifter som tjänsteläkare. Särskilda tjänster för detta ändamål (extra provinsialläkartjänster) har tilldelats landstingen. Antalet sådana tjänster uppgick den 1 oktober 1971 till 124 stycken.

Enligt läkarinstruktionen skall stadsläkare under hälsovårdsnämnden öva tillsyn över allmänna hälsovården i staden. I landstingsfria kommuner fullgör förste stadsläkare även de uppgifter som ankommer på länsläkare.

LÄNS-, PROVINSIAL- och STADSLÄKARVÄSENDET *MEDICAL OFFICERS' SERVICE*

Den 1 juli 1962 upphörde förste provinsialläkarinstitutionen. I dess ställe trädde den av 1961 års höstriksdag antagna länsläkarorganisationen (instruktion från år 1965). Länsläkarna har bl a inseeende över tjänsteläkarna och annan medicinalpersonal och har

att ägna tillsyn åt hälso- och sjukvårdande verksamhet inom länet. Utöver länsläkare (förut förste provinsialläkare) har den nya organisationen tillförts ytterligare kvalificerade läkarkrafter genom att befintliga arvodestjänster som biträdande förste provinsialläkare successivt utbytes mot heltidstjänster som biträdande länsläkare. Som framgår nedan fanns 15 sådana tjänster den 1 oktober 1971. Avsikten är att i de flesta länen efter hand skall inrättas biträdande länsläkartjänster. I länsläkarorganisationen ingår också för varje län en länshälsovårdskonsulent. För befattningshavare inom länsläkarorganisationen är staten huvudman.

I nedanstående tabell redovisas tjänsteläkarna med uppgifter om antal tjänster och hur dessa tjänster uppehölls den 1 oktober 1971.

Tab A 12. Länsläkar-, stadsläkar-, stadsdistriktsläkar-, specialistläkar- och provinsialläkartjänster hösten 1971. Posts for medical officers 1971.

Källa: Personalinventeringen den 1 oktober.

Befattning	Antal tjänster	Därav samma dag uppehållna av				Vikarie saknas ¹
		läkare med svensk leg	svensk med kand	utländska läkare utan svensk legitimation		
				med tids- begränsad behörighet	övriga	
Länsläkare	25	24	—	—	—	1
Bitr länsläkare	15	11	—	—	—	4
1:e stadsläkare	2	2	—	—	—	—
Stadsläkare	36	34	—	—	—	2
Stadsdistriktsläkare	38	33	—	—	—	5 ²
Provinsialläkare (ord, extra o bitr)	1 108	910	39	25	33	101
Specialistläkare	263	201	11	1	1	49
Summa provinsialläkare, stadsdi- striktsläkare och specialistläkare	1 409	1 144	50	26	34	155

¹ Inkl uppehållna medelst dubbelförordnande. — ² Under tillsättning.

Distriktsvården m m

Distriktssköterskornas verksamhet är till stor del förlagd till landsbygden. Den skall svara för sjukvård i hemmen, bedriva hälsoupplysning och i övrigt medverka inom hälsovårdens olika grenar, såsom i skolhälsovård och barnavård. Verksamheten regleras genom normalinstruktion för distriktssköterska (30 juli 1964). Se vidare tabellerna A 13, A 14 och B 5.

Antal yrkesverksamma sjuksköterskor i september 1971 med tjänstgöring motsvarande distriktssköterskornas och verksamheten företrädesvis förlagd till tätorter var följande: Vid barnavårdscentraler 550, skolhälsovård 1 200, industrihälsovård 650 och vid dispensärer 90. Härtill kommer ca 1 230 sjuksköterskor vid vårdcentraler (motsvarande), vid läkarmottagningar och i församlingsvård. De i tabell B 5 upptagna sjuksköterskorna i Göteborg och Malmö, som numera är att betrakta som distriktsköterskor, ingår ej i tab A 13 och A 14.

Tab A 13. Distriktssköterskornas verksamhet*Public Health Nurses' activity*

Källa: Årsberättelser från landsting.

År Year	Antal distrikts- sköterskor No. of nurses	Hembesök per distriktssköterska <i>Home visits per nurse</i>		Biträtt vid läkarmot- tagning i hälsovård ¹ Ggt per sjuk- sköterska <i>Assisted doctor in health clinics Times per nurse</i>
		I sjuk- vård <i>Curative care</i>	I hälso- vård ¹ <i>Health care</i>	
1950	1 264	699	468	43
1955	1 502	799	374	35
1960	1 598	825	304	35
1961	1 620	785	293	29
1962	1 609	830	281	29
1963	1 651	840	266	28
1964	1 664	852	264	30
1965	1 697	862	251	28
1966	1 718	820	265	30 ²
1967	1 764	896	255	23 ²
1968	1 774	919	245	25 ²
1969	1 820	919	220	26 ²
1970	1 834	941	212	25 ²
1971	1 886	1 000	202	30 ²

I antalet distriktssköterskor ingår vikarier men ej distriktssköterskor i Göteborg och Malmö. Distriktsskötersketjänsternas antal inom olika sjukvårdsområden redovisas i tabell B 5.

¹ Barn- mödra- och skolhälsovård. — ² Beräknat på de landsting som lämnat fullständiga uppgifter.

Tab A 14. Specifikation av tab A 13 för år 1971 *Specification of preceeding table*

	Inom stadsdistrikt	Inom övr distrikt	Samtliga distrikt
Antal distriktssköterskor	346	1 540	1 886
Antal hembesök:			
Sjukvård exkl långtidsvård per distriktssköterska	433 407 1 253	1 151 626 748	1 585 033 840
Långtidsvård per distriktssköterska	96 392 279	204 723 133	301 115 160
Hälsovård per distriktssköterska	14 204 41	366 662 238	380 866 202
Därav barnhälsovård	—	287 524	287 524
Antal besök av patienter i distriktssköterskans egen mottagning:			
Sjukvård exkl långtidsvård	437 976	1 300 532	1 738 508
Långtidsvård	4 856	18 964	23 820
Hälsovård	42 736	598 389	641 125

Tab A 15. Mödra- och barnvårdscentraler 1971

Maternity and child welfare services

Källa: Förteckningar från sjukvårdsstyrelser.

Huvudman Responsible authority	Antal hälsovårdsorgan Number of services			
	Mödravårdscentraler, typ I Type I Maternal Welfare Centres	Barnvårdscentraler, typ I Type I Children's Welfare Centres	Mödravårdscentraler, typ II	Barnvårdscentraler, typ II
Stockholms län	27	140	10	89
Uppsala län	2	10	17	20
Södermanlands län	3	14	6	33
Östergötlands län	10	10	21	33
Jönköpings län	5	9	22	36
Kronobergs län	2	1	24	29
Kalmar län	3	10	23	51
Gotlands kommun	1	1	10	10
Blekinge län	4	2	16	24
Kristianstads län	3	4	18	42
Malmö kommun	1	16	—	—
Malmöhus län i övrigt	2	14	40	46
Hallands län	3	9	15	27
Göteborgs kommun	9	62	—	—
Göteb o Bohus län i övr	3	6	33	48
Älvsborgs län	5	9	44	47
Skaraborgs län	7	9	16	20
Värmlands län	5	7	36	53
Örebro län	2	9	21	33
Västmanlands län	2	5	9	28
Kopparbergs län	3	9	32	37
Gävleborgs län	2	7	32	47
Västernorrlands län	5	8	13	30
Jämtlands län	1	5	23	23
Västerbottens län	2	9	39	39
Norrbotens län	6	7	29	36
Summa Total	118	392	549	881

Tabell A 15

Kombinerade mödra- och barnvårdscentraler av typ II har fr o m 1971 uppdelats på mödra- resp

barnvårdscentraler av typ II varför antalet sådana centraler ökat väsentligt från föregående år.

Mödra- och barnhälsovården

Bland de befolkningspolitiska åtgärderna under 1930-talet i anledning av den sjunkande nativiteten ingick, fr o m år 1938, statsbidrag till »förebyggande mödra- och barnavård».

Mödra- och barnhälsovård är en organisation för kostnadsfri hälsokontroll av blivande och nyblivna mödrar och av barn i förskoleåldern i landstings och landstingsfria kommuners regi. Centraler av typ I är oftast anknutna till kvinno- eller barnklinik vid lasarett och står under ledning av specialist vid kliniken medan central av typ II sköts av icke-

(Forts. på sidan 51)

Tab A 16. Mödra- och barnhälsovården år 1971 *Maternity and child welfare*

Källa: Mödra- och barnavårdscentralernas årsberättelser.

Landsting, landstingsfria kommuner <i>Counties, county boroughs</i>	Kvinnor <i>Women</i>		Spädbarn <i>Infants</i>			Småbarn <i>Pre-school children</i>			
	Övervakade nyinskrivna <i>Supervised</i>	Medeltal besök per barnaföderska <i>Visits per mother</i>	Antal levande födda <i>Number of live born</i>	Antal övervakade <i>Number supervised</i>	Medeltal besök per spädbarn <i>Visits per infant</i>	Antal övervakade ett-åringar <i>Number supervised one year old children</i>	Medeltal besök per ettåring <i>Visits per one year old child</i>	Antal övervakade 2-7 åringar <i>Number supervised 2-7 years</i>	Medeltal besök per 2-7 åring <i>Visits per 2-7 years old child</i>
	Antal <i>Number</i>								
Stockholms län	23 676	12,3	22 834	22 834	12,2	20 439	3,0	85 932	1,9
Uppsala län	3 906	11,6	3 806	3 718	9,8	3 395	2,7	10 311	1,8
Södermanlands län	3 681	12,8	3 478	3 478	10,5	3 326	3,1	18 450	1,9
Östergötlands län	5 746	13,0	5 402	5 393	9,9	5 278	2,4	21 426	1,3
Jönköpings län	4 673	12,3	4 476	4 449	8,9	4 194	2,8	18 217	1,5
Kronobergs län	2 801	12,0	2 416	2 338	7,9	2 181	3,2	9 536	1,6
Kalmar läns norra	1 486	13,6	3 081	1 349	10,8	1 353	3,1	6 733	1,9
Kalmar läns södra	1 904	12,9		1 509	10,6	1 527	3,0	7 465	1,7
Gotlands kommun	696	11,8	753	718	9,3	605	1,9	3 272	1,7
Blekinge län	2 015	10,7	2 148	2 127	10,0	2 043	3,0	8 836	1,7
Kristianstads län	3 669	13,1	3 449	3 406	9,0	3 468	3,4	16 058	1,8
Malmö kommun	1 986	14,9	3 556	3 364	16,8	3 165	3,9	16 495	2,6
Malmöhus län i övrigt	5 334	9,8	6 778	6 778	10,7	6 575	2,7	26 739	1,6
Hallands län	3 007	10,9	2 754	2 754	9,5	2 766	2,8	12 884	1,7
Göteborgs kommun	6 579	12,8	6 697	6 287	14,5	5 898	3,3	29 674	1,8
Göteb o Bohus län i övrigt	4 501	13,8	4 203	4 203	12,1	4 180	3,6	20 482	1,8
Älvsborgs län	6 063	12,8	5 583	5 580	10,8	5 609	3,5	26 155	1,8
Skaraborgs län	3 538	12,5	3 436	3 416	9,9	3 373	2,5	15 551	1,7
Värmlands län	3 626	13,2	3 480	3 404	10,0	3 396	3,0	16 269	1,7
Örebro län	4 152	14,6	3 882	3 805	10,2	3 674	3,0	17 988	1,8
Västmanlands län	4 329	13,6	4 001	3 942	9,8	3 762	2,9	18 258	1,6
Kopparbergs län	3 374	12,9	3 321	3 225	9,7	3 107	3,0	13 533	1,9
Gävleborgs län	3 897	13,4	3 679	3 606	10,8	3 478	2,8	17 606	1,7
Västernorrlands län	3 614	13,7	3 293	3 293	10,4	3 237	3,2	17 095	1,7
Jämtlands län	1 518	13,1	1 408	1 386	10,9	1 413	3,2	7 900	2,1
Västerbottens län	3 290	12,0	3 033	2 934	9,8	2 919	3,7	15 069	2,0
Norrbottnens län	3 782	12,9	3 537	3 479	8,1	3 537	5,7	17 617	2,2
Summa ¹ Total	116 843	12,6	114 484	112 775	10,9	107 898	3,1	495 551	1,8

¹ Besök hos läkaren, barnmorskan/sjuksköterskan och hembesök av barnmorskan/sjuksköterskan, avseende hela riket.

Medeltal besök avseende hela riket per	hos läkaren	hos barnmorskan/sjuksköterskan	hembesök av barnmorskan/sjuksköterskan	Totalt
barnaföderska	4,1	8,3	0,2	12,6
spädbarn	4,5	3,7	2,7	10,9
1-åring	1,6	1,0	0,5	3,1
2-7 åring	0,8	0,6	0,4	1,8

Tabell A 16.

I antalet övervakade kvinnor ingår även kvinnor, vilkas graviditet avslutats med missfall.

I antalet besök per barnaföderska resp barn ingår såväl besök på läkares, sjuksköterskas och barnmorskas mottagning som hembesök av dessa personer. Se specifikationen i tablan ovan.

Antalet levande födda år hämtat ur Statistiska centralbyråns publikation »Befolkningsförändringar». Jämförelsen mellan de födda och de övervakade kan icke göras fullt rättvisande av flera orsaker. Sålunda händer att barn som fötts före ett årsskifte inte inskrivs i barnavården förrän följande år, varför andelen övervakade ett visst redovisningsår ibland blir för stor, ibland för liten. Även direkt felredovisning torde förekomma.

(Forts från sid 49)

specialist, t ex stadsläkare eller provinsialläkare. I det senare fallet användes före 1969 benämningen station. Verksamheten drivs fr o m 1969 i enlighet med »Normalreglemente för mödra- och barnhälsovården» och består främst av mottagningar hos centralernas läkare, barnmorskor och sjuksköterskor och av besök i hemmet. Mödrarna kan erhålla sådana läkemedel som erfordras för behandling av graviditetskomplikationer och både mödrar och barn erhåller behövliga skyddsläkemedel, såsom vitamin- och järnpreparat osv. Mödraundervisning med mödragymnastik anordnas. Preventivmedelsrådgivning är en särskild uppgift för mödrahälsovården. — Organisationen omfattar hela landet.

Uppgifter om antalet mödra- och barnavårdscentraler, övervakade mödrar och barn lämnas i tabellerna A 15—A 19. Medeltal besök per barnaföderska på läkares och barnmorskors mottagningar, som angivits i tabell A 16, har räknats fram genom att antalet besök i förvård och eftervård satts i förhållande till antalet nyinskrivna gravida inom de olika sjukvårdsområdena.

Barn räknas som övervakat, om det kontrollerats på barnavårdscentral eller hembesök därifrån gjorts under året.

Utöver vad som framgår av tabellerna kan nämnas att 65 % av de övervakade barnaföderskorna hade inskrivits före fjärde havandeskapsmånadens början. Antalet övervakade som deltagit i mödragymnastik var 34 %. Eftervård vid besök hos läkaren hade 72 % erhållit och specialistvård (vid mödravårdscentral typ I) 61 %.

Barnmorskeväsendet. Enligt sjukvårdslagen är huvudmannen skyldig att ombesörja öppen och sluten förlossningsvård i den mån icke annan drager försorg härom. Verksamheten drivs enligt fastställd normalinstruktion (MF 92:1963). Som framgår av tabell A 19 föds numera endast ett ringa antal barn i hemmen.

Antalet tjänster för barnmorskor redovisas i tabell B 5. Beträffande förlossningar m m se i övrigt kap D, c.

Förlossningsvården

Antalet anstalter och vårdplatser för förlossningsvård utgjorde den 31 december 1971:

	Typ I		Typ II		Typ III		Summa	
	Antal anstalter	Antal vård- platser	Antal anstalter	Antal vård- platser	Antal anstalter	Antal vård- platser	Antal anstalter	Antal vård- platser
Lasarett (inkl bb-hus)	55	2 492	41	644	—	—	96	3 136
Sjukstugor	—	—	8	47	—	—	8	47
Förlossningshem	—	—	—	—	4	28	4	28
Summa	55	2 492	49	691	4	28	108	3 211

Typ I = Förlossningsavdelning med egen specialutbildad läkare.

Typ II = Annan förlossningsavdelning än typ I vid lasarett eller förlossningshem vid sjukstuga.

Typ III = Övriga förlossningshem.

Tab A 17. Barnhälsovård 1968—1971. Antal ympade barn i åldern 0—7 år
Inoculated children 0—7 years.

Källa: Mödra- och barnavårdscentralernas årsberättelser.

	1968		1969		1970		1971	
	Antal	% ¹	Antal	% ¹	Antal	% ¹	Antal	% ¹
Totalt antal övervakade barn (0—7 år)								
<i>No. supervised (0—7 years)</i>	653 091		675 138		699 735		716 831	
smittkoppsympade <i>smallpox</i>	121 038	18,5	123 206	18,2	134 107	19,2	127 391	17,8
trippelympade <i>P. D. T.</i>	104 043	15,9	101 862	15,1	101 458	14,5	107 348	15,0
polioympade <i>polio</i>	117 342	18,0	116 381	17,2	110 754	15,8	114 866	16,0

Tab A 18. Barnhälsovård 1968—1971. Uppfödning av barn, synprovade och hörselprovade barn
Child health. Breastfeeding, checking sight and hearing.

Källa: Sjukvårdsstyrelsernas årsberättelser och »Befolkningsförändringar».

	1968		1969		1970		1971	
	Antal	% ²	Antal	% ²	Antal	% ²	Antal	% ²
Totala antalet levande födda barn <i>No. live born</i>	113 033		107 500		110 150		114 484	
Antal kontrollerade barn under första halv- året <i>Supervised during first six months</i>	107 868		101 077		99 345		98 187	
Därav barn som fått enbart bröstmjölk <i>Breastfeeding alone</i>								
2 mån eller längre <i>2 months or more</i>	45 830	42,5	39 228	38,8	35 082	35,3	31 400	32,0
4 mån eller längre <i>4 months or more</i>	21 175	19,6	17 484	17,3	14 817	14,9	13 436	13,7
6 mån eller längre <i>6 months or more</i>	9 995	9,3	7 982	7,9	6 568	6,6	5 750	5,9
Antal synprovade barn (<i>Sight checked</i>)	86 189		98 432		117 920		125 458	
Synskärpa 5/5 på båda ögonen <i>Acuity of vision 5/5 on both eyes</i>	74 433	86,4	84 466	85,8	101 631	86,2	105 899	84,4
med synskärpa < 5/5 på det ena eller båda ögonen < 5/5 on one or both eyes	4 928	5,7	6 100	6,0	7 994	6,8	8 914	7,1
Antal hörselprovade barn <i>Hearing checked</i>	45 151		54 088 ³		77 889		88 831	
Därav remitterade till hörcentral <i>Referred to audiological centre</i>	2 739	6,1	2 691 ³	5,0 ³	2 993	3,8	3 475	3,9

Tab A 19. Barnmorskornas verksamhet inom mödrahälsovården åren 1968—1971
Maternity care of district midwives

Källa: Distriktsbarnmorskornas årsberättelser.

	1968	1969	1970	1971 ⁴
	Antal No.	Antal No.	Antal No.	Antal No.
Hemförlossning <i>Home delivery</i>	67	46	35	30
Läkarmottagning förebyggande vård <i>Assisting Dr's clinic (times)</i>	25 700	25 000	24 600	27 000
Egen mottagning, kontroll och råd- givning <i>Own clinic, visits</i>	511 200	511 300	572 000	538 600
Hembesök <i>Home visiting</i>				
förvård (<i>prenatal</i>)	36 200	27 900	24 800	20 400
eftervård (<i>postnatal</i>)	6 300	5 000	4 700	3 800
barnavård (<i>child care</i>)	} 950	} 1 700	} 2 000	} 1 500
sjukvård (<i>sick care</i>)				
Sluten vård, bitr vid förlossning <i>Hospital deliveries</i>	800	600	400	200

¹ Av antalet övervakade barn. — ² Av antalet kontrollerade resp syn- och hörselprovade barn. — ³ Reviderat tal. —

⁴ Distriktsbarnmorskeverksamheten inom Stockholms läns landsting har upphört fr o m 1971.

Lungsjukvården

Den slutna vården. En sammanfattning av den slutna vårdens platstillgång vid slutet av år 1971, vad avser lungsjukvård och kirurgisk tuberkulos, ter sig sålunda:

	Antal anstalter	Antal vårdplatser
Lasarettskliniker för medicinsk lungsjukvård	19	1 515
Thoraxkirurgiska lasarettskliniker	6	318
Lasarett för lungsjukvård	13	1 208
Apelvikens kustsanatorium	1	ca 20
Tbc-avdelningar vid lasarett för psykiatrisk vård	3	ca 150
Summa	42	(3 211)

På en del av dessa platser vårdas tillfälligt andra långvarigt kroppssjuka än lungsjuka. I den mån särskilda platser är mera varaktigt avdelade för ändamålet är de dock icke medräknade här. Vad angår Apelvikens kustsanatorium skall anmärkas, att vid detta efterbehandlas fall av led-, ben- och körteltuberkulos, poliofall m fl. De tre lasaretten för psykiatrisk vård med tuberkulosavdelningar är Ulleråkers, S:t Lars och Umedalens sjukhus. I översikten av vårdformerna i bilaga 3, i tabell A 4, där också intagningar och vård dagar för tuberkulosvården redovisas, och tabell A 3, har dessa avdelningar räknats till den psykiatriska vården. Thoraxkirurgin och Apelvikens kustsanatorium har förts på »lasarettsvård och liknande».

Dispensärerna. Enligt det av socialstyrelsen år 1968 fastställda normalreglementet för dispensärverksamheten skall inom varje sjukvårdsområde (landsting eller landstingsfri kommun) finnas minst en tuberkulosdispensär, i första hand anknuten till lasarettsklinik för lungsjukdomar eller motsvarande sjukhus. Klinikens (sjukhusets) överläkare eller biträdande överläkare antages i regel också skola förestå dispensären (vara dispensärläkare).

Vid dispensären undersökes personer misstänkta för eller lidande av tuberkulos kostnadsfritt. Även vård meddelas och hälsoundersökningar med avseende på förekomsten av tuberkulos och BCG-ympningar företages.

Dispensärläkaren skall föra register över alla fall av aktiv tuberkulos inom dispensärens distrikt. Till Nationalföreningen mot hjärt- och lungsjukdomar skall han lämna uppgift varje månad om personer som införts i eller avförts ur registret. Jämför tabellerna A 8, A 20 och D 7.

Socialstyrelsens skärmbildsundersökningar. Sedan den 1 oktober 1946 har en systematisk undersökning av svenska folket medelst skärmbildsfotografering (röntgenfotografering) pågått i syfte att på ett tidigt stadium upptäcka fall av lungtuberkulos och bringa dessa under behandling. Denna verksamhet, som redovisats i föregående årgångar av denna publikation, upphörde under år 1969.

Nationalföreningen mot hjärt- och lungsjukdomar utbetalade år 1971 till vetenskaplig forskning rörande tuberkulos och lungsjukdomar 347 000 kr och till forskning rörande hjärt- och kärlsjukdomar 848 500 kr. Nationalföreningen beviljade institutionsanslag för forskning inom hjärt- och lungsjukdomarnas områden med ett belopp av 480 000 kr och bidrag till rehabiliteringsverksamhet med 278 700 kr.

Uppgifter om tuberkulosens utbredning återfinns i kapitel D, a.

Tab A 20. Verksamheten vid tuberkulosdispensärerna år 1971 *TB dispensaries*

Källa: Årsberättelser från länsläkare och tuberkulosdispensärer.

Huvudman <i>Responsible authority</i>	Antal tuberkulos- dispensärer <i>No. of dispensaries</i>	Röntgen- undersök- ningar <i>No. of X-ray examinations</i>	därav skb-undersökningar <i>thereof small film</i>	Mass- undersök- ningar <i>Mass radiography</i>	Summa <i>Total</i>	Calmette- vaccinationer <i>No. of BCG vaccinations</i>
Stockholms län	5	50 387	10 990	177 580	227 967	3 991
Uppsala län	1	13 536	3 704	32 651	46 187	835
Södermanlands län	2	19 412	12 625	—	19 412	27
Östergötlands län	2	17 021	9 596	9 759	26 780	631
Jönköpings län	2	13 182	8 838	6 496	19 678	245
Kronobergs län	1	9 523	3 176	3 428	12 951	207
Kalmar län	3	9 640	6 843	959	10 599	233
Gotlands kommun	1	7 254	4 924	—	7 254	73
Blekinge län	2	6 646	2 547	3 098	9 744	111
Kristianstads län	2	3 522	2 176	—	3 522	—
Malmö kommun	1	17 454	7 501	22 157	39 611	..
Malmöhus län i övr	2	12 655	9 652	2 225	14 880	302
Hallands län	1	12 266	2 413	854	13 120	481
Göteborgs kommun	1	22 410	21 805	39 913	62 323	1 899
Göteborgs o Bohus län i övr	3	14 247	66 649	3 345	17 592	77
Älvsborgs län	3	15 876	11 375	3 046	18 922	3 612
Skaraborgs län	1	6 646	3 940	—	6 646	—
Värmlands län	2	12 918	5 789	2 388	15 306	106
Örebro län	1	15 322	9 562	1 845	17 167	45
Västmanlands län	1	2 302	430	11 089	13 391	—
Kopparbergs län	2	9 003	4 149	—	9 003	82
Gävleborgs län	1	5 560	3 782	13 534	19 094	446
Västernorrlands län	3	15 289	8 331	2 850	18 139	25
Jämtlands län	1	4 809	2 153	6 351	11 160	32
Västerbottens län	2	16 568	7 559	5 585	22 153	208
Norrbottnens län	4	21 159	8 528	14 441	35 600	180
Summa Total 1971	50	354 607	238 987	363 594	718 201	13 868
» » 1970	51	361 678	181 788	404 182	765 860	15 728
» » 1969	51	366 596	186 333	376 977	743 573	11 429
» » 1968	53	..	..	..	708 582	14 103
» » 1965	57	..	..	..	670 462	12 782
» » 1960	62	..	..	..	525 602	17 494
» » 1955	62	..	..	..	573 319	..
» » 1950	58	..	..	..	503 865	..

Vården av veneriskt sjuka

Kostnadsfri undersökning och behandling av personer lidande av eller misstänkta för venerisk sjukdom i smittsamt skede utföres av vederbörande tjänsteläkare på landsbygden och i mindre tätorter. I kommuner med mer än 20 000 invånare meddelas sådan vård i regel på särskilda polikliniker. Poliklinikerna förestås i regel av specialutbildade läkare. Vid dessa har även ett stort antal personer vårdats som lidit av venerisk sjukdom i icke smittsamt skede, hudsjukdom etc.

Enligt smittskyddslagen (SFS 1968:231) är det länsstyrelsen (i kommunen hälsovårdsnämnden) som skall vaka över att smittsamma sjukdomar bekämpas i länet (kommunen) och tillse att lämpliga åtgärder vidtas. Socialstyrelsen har högsta tillsynen över bekämpandet av smittsamma sjukdomar i riket.

Länsläkarnas verksamhet framgår av nedanstående uppgifter, som hämtats från deras till socialstyrelsen ingivna rapporter.

Antalet personer som år 1971 av länsläkaren anmanats att underkasta sig läkarundersökning var 22 380. I fråga om 7 395 fall kunde smittfrihet styrkas, medan 14 698 påbörjat läkarbehandling.

Antalet personer, som anmälts till länsläkaren på grund av underlåtelse att följa läkares föreskrifter om behandling eller för avbrott i behandlingen var 7 774.

I tillsammans 6 736 fall hade länsläkaren underrättat länsstyrelsen att anmaning icke följts eller att den fått underlätas.

Uppgifter om de veneriska sjukdomarnas utbredning återfinnes i kapitel D, a.

Den abortförebyggande verksamheten

avser enligt fastställd normalinstruktion »att på ett personligt sätt taga sig an kvinna, som på grund av ett icke önskat havandeskap vill söka abort. Den skall underlätta för henne att lösa hennes svårigheter. Om indikation för abort kan anses föreligga och kvinnan slutligt önskar sådan, skall hon få biträde med sin ansökan härom». För denna verksamhet utgår statsbidrag enligt kungörelsen (SFS 1945:863) angående statsbidrag till viss verksamhet för stöd och rådgivning åt havande kvinnor i abortförebyggande syfte (ändrad senast enligt SFS 1955:456) till landsting eller kommun utom landsting på villkor bl a att verksamheten ingår i av socialstyrelsen godkänd plan, att den utövas vid särskilda rådgivningsbyråer, till vilka skall vara knutna legitimerade läkare och kvinnliga kuratorer, och att avgift icke uttages för meddelande av råd eller i samband därmed utfärdad intyg. Dessutom ger en del av byråerna råd i andra sexualfrågor, bl a rörande preventivmedel. Se även kapitel D, d.

Verksamheten omfattade vid utgången av år 1971 26 byråer och en filialmottagning inom 13 landstingsområden och 2 kommuner utom landsting. Dessutom bedrevs abortrådgivning vid 7 byråer för försöksvis anordnad familjerådgivning inom 6 landstingsområden.

Omfattningen av verksamheten vid rådgivningsbyråerna var år 1971 följande. Av under året nyinskrivna var 15 338 abortsökande. Ifrågavarande graviditeter avbröts i 13 013 fall med legal abort. Härtill kommer 2 700 abortsökande och 2 335 legala aborter

vid familjerådgivningsbyråer med abortrådgivning. (Hela antalet aborter enligt lagen om avbrytande av havandeskap redovisas i kapitel D, d.)

Inom de landstingsområden, där huvudmannen icke anordnat särskild abortförebyggande verksamhet eller försöksverksamhet med familjerådgivning innefattande även abortförebyggande verksamhet, har istället det abortsökande klientelet i allmänhet hänvisats till läkare och kuratorer vid lasarettens kvinnoklinik och psykiatriska klinik.

Statens kostnader uppgick budgetåret 1971/72 till 739 281 kr, inräknat medel till kvinnor, som av kuratorer ansetts ha ett omedelbart behov av hjälp, och ersättning till laboratorier för utförande av graviditetsreaktioner.

Skyddsympningarna

Enligt lagen den 28 juli 1958 om *ympning mot smittkoppor* (2 §) skall barn i regel ympas före utgången av det kalenderår under vilket de fyller fyra år.

Enligt till länsbyråerna för folkbokföringen inkommet material uppgick antalet ympade barn till följande:

	0—4 år	5—14 år	Summa
År 1960	76 595	58 082	134 677
» 1965	93 713	15 143	108 856
» 1966	106 196	17 497	123 693
» 1967	114 654	18 517	133 171
» 1968	96 250	15 329	111 579
» 1969	91 760	15 500	107 260

Motsvarande uppgifter har inte sammanställts för år 1970 och 1971. För att erhålla en utförligare redovisning av frekvensen ympade barn genomfördes vid länsstyrelsernas datakontor en bearbetning av de i folkbokföringen registrerade ympningsuppgifterna hösten 1971 och hösten 1972 (vecka 36). Vid dessa tidpunkter räknades hur många barn som var ympade inom olika åldersgrupper (0 år, 1, 2, 3, 4, 5, 6—10, och 11—15 år). Dessa antal ympade barn ställdes i relation till befintliga barn i resp åldersgrupp och procenttal framställdes genom maskinell bearbetning.

Av tabell A 21 framgår dessa procenttal för olika åldersgrupper inom olika län vid de två undersökningstillfällena. I allmänhet är procenttalen högre år 1972, för hela riket är de högre för samtliga åldersgrupper. Exempelvis var 59 procent av alla ettåringar i riket ympade hösten 1971 mot 65 procent ett år senare. Av tabellen framgår också ökningen av andelen ympade barn från en åldersgrupp 1971 till följande åldersgrupp 1972. Andelen ympade ettåringar i hela riket var, som nämnts, 59 procent år 1971. Ett år senare hade 79 procent av dessa barn, som då var 2-åringar, ympats.

Tabellen upptar även samtliga under ett år ympade barn med länsvis fördelning.

Enligt 7 § i lagen om ympning mot smittkoppor har länsläkare (förste stadsläkare) under år 1970 och 1971 medgivit undantag från ympningsplikt ifråga om 999 resp 940 barn, som till följd av sjukdom, sjukdomsanlag eller allmän svaghet befarats erhålla men av ympningen.

Föräldrar, som hyser allvarliga betänkligheter mot ympning, kan under förutsättning, som anges i 8 § i lagen, genom beslut av hälsovårdsnämnd få sina barn befriade från ympningsplikt. Sådan befrielse har under år 1970 och 1971 meddelats ifråga om 231 resp 210 barn.

Tab A 21. Smittkoppsympade barn i olika åldersgrupper i procent av totala antalet barn i resp åldersgrupp i slutet av vecka 36 1971 och 1972 och antalet barn som har ympats under tiden fr o m slutet av vecka 36 1971 t o m slutet av vecka 36 1972 Källa: Sammanställningar från länsbyråerna för folkbokföringen.

Län	Slutet av vecka 36 år ...	Åldersgrupp (under resp år uppnådd ålder)								Antal i folkbokföringen registrerade ympningsupp-gifter under perioden
		% 0 år	% 1 år	% 2 år	% 3 år	% 4 år	% 5 år	% 6-10 år	% 11-15 år	
Stockholms län	1971	14	56	71	76	78	80	84	68	25 336
	1972	16	63	75	77	80	83	85	75	
Uppsala län	1971	15	63	79	84	84	80	88	64	3 607
	1972	25	60	81	84	86	87	88	75	
Södermanlands län	1971	21	73	83	85	88	89	88	66	3 677
	1972	17	76	87	87	88	90	89	76	
Östergötlands län	1971	10	47	71	80	81	85	84	63	5 762
	1972	12	54	74	81	84	86	87	70	
Jönköpings län	1971	10	52	69	77	78	83	86	74	5 885
	1972	16	61	75	78	82	85	88	83	
Kronobergs län	1971	2	54	70	75	80	83	84	69	2 555
	1972	4	54	76	76	81	85	86	77	
Kalmar län	1971	16	59	75	81	83	87	88	73	3 684
	1972	16	68	81	83	86	89	89	82	
Gotlands län	1971	13	62	71	84	88	91	92	67	831
	1972	16	61	82	80	88	92	93	79	
Blekinge län	1971	8	44	64	71	76	81	86	73	2 336
	1972	8	48	67	75	78	84	87	81	
Kristianstads län	1971	5	50	76	81	86	88	89	72	3 383
	1972	3	50	75	82	85	89	90	81	
Malmöhus län	1971	14	56	74	80	84	87	88	76	11 284
	1972	17	63	78	82	85	89	89	83	
Hallands län	1971	20	73	83	85	84	86	89	65	3 276
	1972	16	77	85	87	87	87	90	76	
Göteborgs o Bohus län	1971	14	64	78	82	81	87	89	70	13 316
	1972	23	72	81	83	86	89	89	79	
Älvsborgs län	1971	13	65	78	84	84	86	88	69	5 936
	1972	16	66	81	83	86	87	89	78	
Skaraborgs län	1971	17	60	72	77	81	85	86	76	4 292
	1972	21	69	79	80	82	87	87	81	
Värmlands län	1971	12	54	78	81	83	87	87	68	3 603
	1972	16	57	78	83	84	86	88	78	
Örebro län	1971	18	67	79	85	87	90	89	66	4 402
	1972	22	72	84	85	88	92	91	76	
Västmanlands län	1971	10	49	71	75	79	84	85	67	4 422
	1972	14	56	75	79	81	85	86	77	
Kopparbergs län	1971	18	60	73	77	81	83	83	70	4 095
	1972	24	69	81	79	83	86	85	77	
Gävleborgs län	1971	19	69	82	85	85	87	88	70	4 165
	1972	17	76	85	87	87	89	89	79	
Västernorrlands län	1971	20	64	77	81	85	88	88	71	3 679
	1972	17	70	81	83	85	90	89	79	
Jämtlands län	1971	16	56	71	80	83	84	87	70	1 766
	1972	17	68	79	81	84	87	88	78	
Västerbottens län	1971	23	65	77	83	88	90	90	75	3 496
	1972	22	68	81	84	87	92	91	83	
Norrbottens län	1971	24	69	81	84	88	90	92	77	3 693
	1972	17	72	84	86	88	91	93	85	
Hela riket	1971	14	59	75	80	82	85	87	70	128 481
	1972	17	65	79	81	84	87	88	78	
Därav										
Malmö kommun	1971	14	53	74	77	83	88	90	81	
	1972	20	62	76	82	83	90	90	86	
Göteborgs kommun	1971	18	66	78	82	79	88	88	69	
	1972	29	75	83	83	86	89	89	78	

Beträffande *polioympning* kan meddelas följande, som avser perioden 1.7. 1971—30.6.1972. 96 795 förskolebarn erhöll första injektionen, 96 005 andra injektionen, 89 142 tredje injektionen och 81 133 fjärde injektionen. Under 1971 tillfördes denna kategori ca 114 000 nya barn och av dessa har ca 96 000 påbörjat ympningen d v s 84 %.

4 990 skolelever erhöll under perioden första injektionen mot polio, 4 217 andra injektionen, 4 634 tredje och 27 355 fjärde injektionen. Antalet elever som under perioden erhöll första, andra eller tredje injektionen är helt naturligt förhållandevis lågt, beroende på att flertalet tidigare som förskolebarn erhållit dessa. Antalet skolelever som erhåller fjärde injektionen minskar av samma anledning successivt. Sedan 1963, då man började ge den fjärde injektionen mot polio, har sammanlagt mer än 1 360 000 ympats fyra gånger mot polio.

17 269 andra personer har under perioden ympats första gången mot polio, 15 355 andra gången, 15 314 tredje gången och 64 677 fjärde gången.

Sammanfattningsvis kan konstateras att sedan polioympningarna började i större skala år 1956, har sammanlagt ca 6 miljoner personer erhållit minst två injektioner (antalet som erhållit 3 injektioner är oväsentligt lägre) och 4,4 miljoner fyra injektioner (se tablån nedan).

Totala antalet personer som erhållit 4 injektioner mot polio.

Budgetår	Förskolebarn	Skolelever	Övriga	Totalt
1962/1963	7 000	648 000	169 000	824 000
1963/1964	48 000	304 000	263 000	615 000
1964/1965	72 000	100 000	475 000	647 000
1965/1966	64 000	78 000	749 000	891 000
1966/1967	71 000	63 000	336 000	470 000
1967/1968	67 000	40 000	119 000	226 000
1968/1969	72 000	34 000	63 000	169 000
1969/1970	74 000	34 000	88 000	196 000
1970/1971	77 000	32 000	119 000	228 000
1971/1972	81 000	27 000	64 000	173 000
Summa	633 000	1 360 000	2 445 000	4 439 000

Karantänsväsendet

Enligt 3 § karantänskungörelsen den 24 april 1953 (SFS 1953:222) fanns år 1971 följande 10 karantänsstationer, nämligen i Stockholm, Kalmar, Malmö, Hälsingborg, Göteborg, Gävle, Sundsvall, Umeå, Skelleftehamn och Luleå. Bevis om rättutrotning och om befrielse från rättutrotning fick — förutom av hälsovårdsnämnd i ovan nämnda 10 karantänsstationer — utfärdas av hälsovårdsnämnderna i 39 av socialstyrelsen härför godkända hamnar.

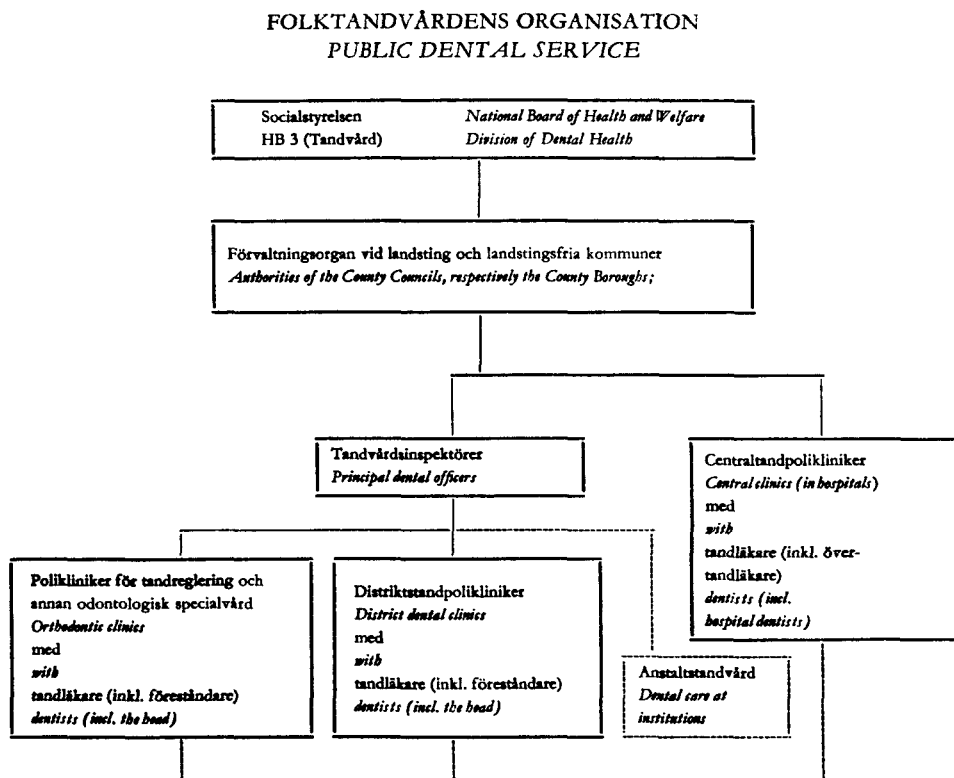
Som tullflygplatser med internationell karaktär fungerade Stockholm-Arlanda, Stockholm-Bromma, Göteborg-Torslanda och Malmö-Bulltofta, Jönköping, Kiruna, Norrköping, Sundsvall, Umeå, Visby.

d. Folktandvården

Första kungörelsen angående statsbidrag till folktandvård trädde i kraft den 1 januari 1939. Den har sedermera ersatts av kungl kungörelserna den 1 januari 1951 och den 26 maj 1961 (SFS 1961:278).

Uppgifter rörande verksamhetens omfattning samt utgifter och inkomster för driften lämnas i tabellerna A 22 och A 23 jämte kommentarer.

Den 31 december 1971 fanns 28 tandvårdsinspektörer inom landstingskommuner och landstingsfria kommuner. Vidare fanns enligt tandvårdsinspektörernas uppgifter vid 33 centraltandpolikliniker — tandläkarhögskolorna i Stockholm och Umeå ej inräknade — 91 tandläkare inklusive övertandläkare, vid distriktstandpoliklinikerna 2 130 tandläkare, vid polikliniker för tandreglering 140 och vid polikliniker för annan specialvård 66 (se tab A 22). Deltidstjänstgörande tandläkare har omräknats till heltidstjänstgörande. Antal inrättade tandpolikliniker framgår av tabellen med kommentar. Folktandvårdens organisation framgår av nedanstående diagram.

Tab A 22. Folk tandvård. Verksamheten år 1971

Public dental care

Källa: Årlig rapport från huvudmännen. Tandläkarsituationen inom folktandvården hösten 1971.

Huvudman <i>Responsible authority</i>	Antal tandpolikliniker den 31/12 1971 <i>Dental clinics</i>				Antal tandläkare den 31/12 1971 vid <i>No. of dentists</i>				Antal vid distriktstandpoliklinikerna behandlade <i>Number of patients treated at district dental clinics</i>				Arbetstimmar av tandläkare i tandvård (i distr) <i>Hours worked at district polyclinics</i>	
	central <i>central</i>	distrikts ¹ <i>districts</i>	för tandreglering <i>for orthodontics</i>	för annan spec. vård <i>for other spec. care</i>	central- tand- poli- klini- kerna <i>central</i>	distrikts- tand- poli- klini- kerna <i>district</i>	pol för tandreglering <i>for orthodontics</i>	pol för annan spec. vård <i>other spec. care</i>	barn <i>children</i>	vuxna <i>adults</i>				
									fullständigt <i>complete treatment</i>	partiellt <i>partial treatment</i>	fullständigt <i>complete treatment</i>	partiellt <i>partial treatment</i>	hela antalet <i>total</i>	därav i org barn- tandvård <i>thereof org. child dental care</i>
Stockholms län	4	153 ²	10	8	9 ³	383	31	39 1/2	150 093	5 468	29 164	43 374	570 746	333 543
Uppsala län	1	21	2	—	4 1/2	58	4	—	34 218	2 781	11 778	14 389	95 990	52 603
Södermanlands län	1	19	2	—	3	55 1/2	4 1/2	—	33 925	1 615	9 737	15 327	87 619	48 420
Östergötlands län	3	34 ²	2	2	9	86 1/2	6	2	51 162	782	11 846	14 500	111 384	67 143
Jönköpings län	1	32	1	1	3	84 1/2	4	2	40 772	1 861	11 572	17 696	132 301	81 803
Kronobergs län	1	21	2	1	1	41	3	1	20 614	991	7 773	9 219	64 530	34 344
Kalmar län	2	32	3	—	3	66	3	—	29 664	1 687	10 829	16 123	94 559	50 966
Gotlands kommun	1	9	1	—	1	18	1 1/2	—	6 857	340	2 793	2 741	27 649	14 540
Blekinge län	1	16	1	—	2	35	1	—	15 685	753	4 653	6 863	55 127	30 469
Kristianstads län	1	35	3	1	2	65 1/2	5	—	36 817	1 113	12 225	9 412	104 064	57 578
Malmö kommun	1	34	1	—	5	93	5	—	32 276	725	5 530	7 595	136 172	91 637
Malmöhus län i övr	1	46	6	2	8	124	10	2	60 718	3 012	17 895	18 338	198 550	114 527
Hallands län	1	24 ²	2	1	2	57	6	1	36 158	1 377	5 789	7 349	93 013	59 021
Göteborgs kommun	1	38 ²	3	1	4	126	10 1/2	1	43 758	1 197	9 223	19 862	182 270	110 140
Göteborgs o Bohus län i övrigt	1	28 ²	3	1	3	78	3	1	30 182	3 789	9 447	11 511	114 746	63 983
Älvsborgs län	2	48	2	—	6	97 1/2	5	—	46 649	2 230	14 867	17 516	153 396	90 584
Skaraborgs län	1	18	3	—	2	51	8	—	27 901	867	8 117	9 155	85 588	53 530
Värmlands län	1	28	3	—	3	78 1/2	4 1/2	1	34 494	3 393	11 227	12 310	127 347	74 200
Örebro län	1	25 ²	1	1	4	74	9 1/2	4 1/2	32 824	1 256	5 461	9 214	104 144	70 852
Västmanlands län	1	23	1	—	3	45	2 1/2	—	27 963	2 157	8 288	10 341	73 420	44 200
Kopparbergs län	1	36	1	1	3	65 1/2	3	3	35 954	4 851	18 614	15 105	101 898	54 265
Gävleborgs län	1	30	2	1	3	57 1/2	3	1	37 728	2 347	14 679	18 988	99 546	51 239
Västernorrlands län	1	35	2	3	1	79	2 1/2	3	38 748	1 895	13 511	20 047	130 025	65 066
Jämtlands län	1	30	1	—	2	37 1/2	2	—	18 031	1 293	6 192	6 211	62 650	34 774
Västerbottens län	1	28 ²	1	—	—	65 1/2	—	—	37 551	1 201	11 203	13 168	105 656	65 814
Norrbottnens län	1	36 ²	1	3	5	108	4	4	46 280	3 588	22 789	21 117	148 786	70 375
Summa Total	33	879	60	27	91 1/2	2 130	140	66	1 007 022	52 569	295 202	367 471	3 261 176	1 885 616
Därav landsting <i>Counties</i>	30	798	55	26	81 1/2	1 893	124	65	924 131	50 307	277 656	337 273	2 915 085	1 669 299
Därav landstings- fria kommuner <i>County boroughs</i>	3	81	5	1	10	237	16	1	82 891	2 262	17 546	30 198	346 091	216 317
Summa Total 1970	33	856	50	—	117	2 042	122	—	973 663	51 344	282 999	343 278	3 084 910	1 806 728
» » 1969	31	837	51	—	107	1 889	115	—	944 635	47 400	259 992	313 561	2 864 301	1 701 776
» » 1968	31	797	52	—	104	1 744	120	—	907 813	41 717	246 787	306 992	2 668 653	1 610 219
» » 1967	31	827	56	—	106	1 630	107	—	864 003	42 133	227 282	298 630	2 527 742	1 569 447
» » 1966	31	774	47	—	99	1 576	85	—	833 579	43 299	209 275	299 304	2 456 122	1 568 536
» » 1965	29	770	45	—	99	1 559	78	—	783 340	42 201	224 024	315 334	2 558 296	1 620 219
» » 1960	24	742	28	—	81	1 514	53	—	719 850	52 400	217 724	281 211	2 516 919	1 596 057
» » 1955	19	596	..	—	33	1 342	..	—	608 920	60 487	166 850	235 642	2 056 021	1 296 398
» » 1950	13	401	..	—	16	664	..	—	281 702	66 042	85 404	143 147	1 055 345	631 780

¹ Exkl annexandpolikliniker. — ² Inkl tandpolikliniker vid skolor. — ³ Enbart vid Eastmaninstitutets tandkirurgiska avdelning.

Tabell A 22

Tandpoliklinikerna och tandläkarna. Centraltandpoliklinikerna är förlagda till vissa lasarett, utom Eastmaninstitutet i Stockholm, som är fristående. Det senare är samtidigt utbildningsanstalt och organisatoriskt inlemmat i distriktsvården. Tandpolikliniker på sjukhus, 99 stycken, ingår icke i tabellen.

De i folktandvården verksamma tandläkarna är enligt tabellen sammanlagt 2 428, vilket utgör 36,4 % av samtliga i riket verksamma tandläkare (jfr tabell B 1).

Antalet *tjänster* vid central- och distriktstandpolikliniker och polikliniker för tandreglering utgjorde tillsammans 2 744 för heltid och 96 för deltid enligt rapporter över tandläkarsituationen inom folktandvården den 1 oktober 1971.

Behandlade personer. Av de sammanlagt 1 059 591 barn, som redovisats i tabellen hade 1 052 995 behandlats i organiserad barntandvård, d v s systematisk behandling av vissa grupper, såsom skolklasser, årskullar eller anstaltsklientel, och 1 006 013 hade därvid erhållit fullständig behandling. — Till tabellens tal skall för folktandvårdens del tilläggas, att vid Eastmaninstitutet behandlades 5 980 barn

fullständigt och inga partiellt, vid tandläkarhögskolan i Stockholm 327 barn fullständigt och inga partiellt, vid tandläkarhögskolan i Malmö 782 barn fullständigt och 422 partiellt samt vid tandläkarhögskolan i Umeå 260 barn fullständigt och 324 partiellt, allt i organiserad barntandvård.

Arbetstimmar. Av hela antalet timmar vid distriktstandpoliklinikerna utgör de som utförts i organiserad barntandvård 58 %.

Tabell A 23

Utgifter för driften. I utgiften för driften ingår under »Övrigt» icke avskrivningar. När det gäller kostnader för lokaler, städning, värme och lyse bestrides dessa i vissa län helt eller delvis av huvudmannen men i andra av den primärkommunen, där lokalen är belägen, och vad landstingsfria kommuner beträffar förekommer, att de delvis går utanför sjukvårdsstyrelsens budget. I intetdera fallet ingår de i tabellen. Dock må nämnas, att det av huvudmännen redovisade beloppet uppgick till 36 512 000 kronor. Den på *inkomstsidan* upptagna kolumnen »Årsavgifter av kommuner» avser ersättning för tandvård av i primärkommunen bosatta barn.

Tab A 23. Folktandvårdens utgifter och inkomster för driften år 1971

Distrikts- och centraltandpolikliniker *Public dental care, running cost and receipts*

Källa: Årlig rapport från huvudmännen (landsting och landstingsfria kommuner).

Huvudman <i>Responsible authority</i>	Utgifter för driften, 1 000-tal kr <i>Running cost, 1 000 kr</i>				Inkomster att täcka vidstående driftutgifter, 1 000-tal kr <i>Receipts to cover running cost, 1 000 kr</i>				
	Avlöningar <i>Salaries</i>	Läke- medel, föibr art m m <i>Drugs, materials etc</i>	Övrigt utom för lokaler, städning, värme, lyse <i>Other expenses except for premises</i>	Summa <i>Total</i>	Statsbidrag <i>Subsidies from the State</i>	Årsav- gifter av kommuner <i>Receipts from local authorities</i>	Vård- avgifter <i>Fees</i>	Vissa övriga in- komster <i>Other sources</i>	Huvud- mannens (lands- tingets, kommunens) kostnad <i>Responsible authority</i>
Stockholms län	57 481	4 078	6 035	67 594	2 618	1 244	9 689	213	53 830
Uppsala län	9 750	1 217	1 362	12 329	550	182	2 073	—	9 524
Södermanlands län	8 662	1 040	1 004	10 706	649	185	1 750	—	8 122
Östergötlands län	14 310	1 358	1 180	16 848	775	—	3 048	1	13 024
Jönköpings län	12 737	1 317	2 053	16 107	651	—	2 868	13	12 575
Kronobergs län	6 806	746	823	8 375	334	101	1 513	—	6 427
Kalmar läns norra Kalmar läns södra	10 905	1 568	1 346	13 819	471	157	2 368	—	10 823
Gotlands kommun	2 939	401	236	3 576	110	—	601	—	2 865
Blekinge län	4 703	376	239	5 318	250	84	959	3	4 022
Kristianstads län	10 106	1 386	903	12 395	589	189	2 362	—	9 255
Malmö kommun	13 267	786	1 074	15 127	430	—	1 330	—	13 367
Malmöhus län i övrigt	19 761	2 409	1 197	23 367	970	308	4 763	14	17 312
Hallands län	9 279	877	831	10 987	705	174	1 365	—	8 743
Göteborgs kommun	18 916	2 225	1 744	22 885	353	—	2 251	46	20 235
Göteborgs o Bohus län i övrigt	10 390	1 221	2 449	14 060	492	—	2 325	—	11 243
Älvsborgs län	14 232	1 923	2 406	18 561	893	240	2 973	4	14 451
Skaraborgs län	9 322	872	1 155	11 349	474	—	1 721	—	9 154
Värmlands län	11 659	1 755	1 105	14 519	551	188	2 565	—	11 215
Örebro län	12 361	1 202	2 177	15 740	521	158	2 115	36	12 910
Västmanlands län	7 050	915	721	8 686	436	145	1 376	—	6 729
Kopparbergs län	9 098	1 584	1 563	12 245	575	171	3 851	5	7 643
Gävleborgs län	11 274	1 651	1 614	14 539	522	—	2 686	—	11 331
Västernorrlands län	12 396	2 800	611	15 807	621	184	2 889	—	12 113
Jämtlands län	5 817	847	651	7 315	214	108	1 409	1	5 583
Västerbottens län	10 025	1 487	2 192	13 704	603	182	2 058	—	10 861
Norrbottnens län	19 812	2 202	1 723	23 737	740	231	3 941	5	18 820
Summa Total	333 058	38 243	38 394	409 695	16 097	4 231	66 849	341	322 177
Därav landsting <i>Counties</i>	297 936	34 831	35 340	368 107	15 204	4 231	62 667	295	285 710
Därav landstingsfria kommuner <i>County boroughs</i>	35 122	3 412	3 054	41 588	893	—	4 182	46	36 467
Summa Total 1970	281 499	34 641	31 251	347 391	14 489	3 650	58 483	322	270 447
» » 1969	250 618	28 690	29 239	308 547	14 207	3 663	53 063	571	237 044
» » 1968	220 222	24 297	23 703	268 222	13 580	2 967	49 572	566	201 537
» » 1967	195 022	22 182	24 645	241 849	12 714	3 877	45 163	412	179 683
» » 1966	164 844	19 324	23 751	207 919	12 199	3 356	42 485	1 217	148 662
» » 1965	143 952	..	39 713	183 665	11 244	3 428	36 989	1 420	130 584
» » 1960	85 550	..	19 679	105 229	10 255	2 794	30 676	755	60 749
» » 1955	54 318	..	11 393	65 711	8 736	2 300	21 304	437	32 934

e. Apoteken

Apoteken drivs av Apoteksbolaget AB, som övertog apoteken från de tidigare ägarna den 1 januari 1971. 2/3 av aktierna i Apoteksbolaget ägs av staten, 1/3 av en stiftelse (Apotekarsocieteten).

I avtal med staten den 18 september 1970 har Apoteksbolagets målsättning och arbetsuppgifter fastslagits. Enligt avtalet åligger det Apoteksbolaget att svara för att en god läkemedelsförsörjning upprätthålls i landet. Verksamheten skall därvid bedrivas så att möjligheterna att utnyttja läkemedelsutvecklingens resultat främjas samtidigt som så låga läkemedelskostnader som möjligt upprätthålls.

Apoteksbolaget är indelat i 7 regioner, som sammanfaller med sjukvårdsregionerna. Regionkontor finns i Stockholm, Uppsala, Linköping, Lund, Göteborg, Örebro och Umeå.

Utanför Apoteksbolaget drivs vissa apotek: Militärapoteket, alla sjukhusapotek inom Stockholms läns landsting (storlandstinget) samt vissa sjukhusapotek av Göteborgs kommun och Västmanlands läns landsting. Inom alla landstingsområden finns dessutom till sjukhusen hörande sjukhusapotek (tidigare kallade centralförråd) som drivs av sjukvårdshuvudmannen i likhet med förut nämnda sjukhusapotek. Endast sjukhusapotek drivna av apoteksbolaget redovisas i tabell A 24.

Som komplement till apoteken finns speciellt på landsbygden läkemedelsförråd som tillhandahåller ett begränsat urval av de vanligaste läkemedlen. Förråden fungerar som utlämningsställen för apotek och förestås av personal utan farmaceutisk examen.

Personalsituationen på apoteken karakteriseras av överskott av farmaceutiskt utbildad personal.

Läkemedelsförmåner. Personer som omfattas av den allmänna sjukförsäkringen åtnjuter sedan den 1 januari 1968 större förmåner än tidigare vid inköp av läkemedel, förskrivna på recept vid sjukdom. Sålunda kan ytterligare några medel erhållas kostnadsfritt, medan för andra rabatt utgår med hälften av det belopp, varmed läkemedlens pris överstiger 5 kronor upp till 25 kronor. Den del av priset som överstiger 25 kronor rabatteras helt. Rabatten beräknas på kostnaden för alla vid ett och samma expeditions-tillfälle för samma person inköpta, av samma läkare samtidigt förskrivna läkemedel. Till skillnad från vad som förut gällt omfattar rabatteringen även recept, utfärdade av tandläkare. Nämnda ändringar torde utgöra den väsentliga anledningen till att kostnaderna för fria och rabatterade läkemedel ökade med närmare 66 % från 1967 till 1968. Samhällets kostnader för nu nämnda förmåner har uppgått till:

1955	39,4	milj kr	1966	206,9	milj kr
1960	92,9	» »	1967	239,0	» »
1961	109,0	» »	1968	396,0	» »
1962	122,3	» »	1969	451,8	» »
1963	137,9	» »	1970	516,1	» »
1964	157,3	» »	1971	602,8	» »
1965	183,0	» »			

Tab A 24. Antal apotek, dessas försäljningsbelopp och personal år 1971

Number of pharmacies, their sale and personnel

Källa: Årliga uppgifter från apoteken jämte »Svensk Farmaceutisk matrikel» utgiven av Farmaceutiska föreningen (antal apotek och personal); uppgifter från Apoteksbolaget.

Län <i>Counties</i>	Antal apotek ¹ <i>No. of pharmacies</i>		Läke- medels- förråd	Apotekens försäljning 1 000 kr	Antal invånare per apotek (i 1 000- tal) ²	Läke- medels- förbruk- ning per invånare, kr	Apotekspersonal (tjänstgörande) <i>Pharmaceutical personnel</i>		
	Själv- ständiga <i>independ-</i> <i>ent</i>	Därav sjukhus- apotek ¹ <i>at hos-</i> <i>pital</i>	<i>Medicine</i> <i>supply</i>	<i>Total sale</i> <i>1 000 kr</i>	<i>Inhab-</i> <i>itants per</i> <i>pharmacy</i>	<i>Sale per</i> <i>inhab-</i> <i>itant</i>	Apo- tekare <i>Pharma-</i> <i>cists</i>	Farm- hand (recept.) <i>Bachelors</i>	Apoteka- elever <i>Pupils</i>
Stockholms län	118	—	46	232 381	13	156,8	158	567	27
Uppsala län	19	2	24	43 647	13	199,0	21	76	9
Södermanlands län	19	1	14	38 932	14	156,6	24	76	3
Östergötlands län	34	2	17	63 565	12	165,8	35	110	5
Jönköpings län	22	—	17	49 791	14	162,3	24	75	4
Kronobergs län	14	—	24	26 717	12	159,9	13	47	5
Kalmar län	17	—	43	39 651	14	164,6	20	63	6
Gotlands län	5	—	14	9 964	11	185,5	4	15	1
Blekinge län	8	—	11	19 758	19	128,5	12	33	2
Kristianstads län	24	1	21	43 402	12	163,9	21	67	8
Malmöhus län	46	2	25	139 241	16	192,6	75	241	16
Hallands län	9	—	10	30 855	22	158,3	20	47	6
Göteborgs o Bohus län	55	2	40	125 496	14	174,9	73	230	23
Älvsborgs län	26	1	38	60 472	16	149,4	37	100	3
Skaraborgs län	18	—	9	39 571	14	153,7	30	75	4
Värmlands län	26	—	31	49 959	11	175,6	31	81	3
Örebro län	22	1	10	46 494	13	168,1	29	75	7
Västmanlands län	20	—	13	33 292	13	127,6	16	78	2
Kopparbergs län	26	2	48	45 471	12	164,1	31	71	2
Gävleborgs län	26	1	35	45 997	12	156,7	31	77	2
Västernorrlands län	20	—	37	42 863	14	156,7	28	69	4
Jämtlands län	16	1	49	21 508	8	171,3	15	34	1
Västerbottens län	25	1	68	37 141	10	159,4	19	65	3
Norrbottnens län	19	—	77	37 298	13	145,8	21	66	1
Hela riket <i>Total</i> 1971	634	17	721	1 323 466	13	163,4	788	2 438	147
» » » 1970	665	27	789	1 197 122	13	148,1	812	2 425	278
» » » 1969	655	27	781	1 109 233	13	138,6	817	2 179	353
» » » 1968	639	24	773	1 011 346	13	127,5	811	1 907	430
» » » 1965	594	20	776	701 459	14	90,2	791	1 747	621
» » » 1960	558	15	733	413 881	14	55,2	773	1 436	43
» » » 1955	521	14	572	243 187	14	33,4	863	1 147	24
» » » 1950	493	12	511	149 192	15	21,2	906	962	20

¹ Endast sjukhusapotek drivna av apoteksbolaget ingår, se texten. — ² Sjukhusapotek ej medräknade.

Kommentar: Se nästa sida.

Tabell A 24

Apotekens försäljning. De kvalificerade läkemedlen säljes i detaljhandelsledet uteslutande genom apotek. Denna försäljning utgöres till största delen av standardförpackade preparat från såväl inhemsk som utländsk läkemedelsindustri. De skall för att få säljas vara registrerade hos socialstyrelsen som farmaceutiska specialiteter. Antalet i Sverige registrerade specialiteter framgår av nedanstående tablå.

Antal i Sverige registrerade specialiteter:

År	Totalt	Index	Utländska	Index
1/1 1957	2 514	100	1 249	100
1/1 1960	2 841	113	1 468	118
1/1 1965	2 978	118	1 562	125
1/1 1966	2 957	118	1 589	127
1/1 1967	2 979	118	1 674	134
1/1 1968	2 994	119	1 712	137
1/1 1969	2 910	116	1 713	137
1/1 1970	2 784	111	1 712	137
1/1 1971	2 656	106	1 633	131
1/1 1972	2 672	106	1 634	131

Apotekens försäljning redovisas dels som recepturförsäljning, d v s utlämnanden av läkemedel enligt av läkare (veterinär, tandläkare) utfärdade recept, dels som övrig försäljning, s k handköpsförsäljning. I denna kategori ingår förutom receptfria läkemedel även försäljning av förbandsartiklar, kosmetika, näringspreparat o dyl. Uppgifter om enbart recepturförsäljningens omfattning föreligger för vissa år enligt följande:

	Antal recipe, milj st	Recepturför- säljningens belopp, mkr
1949	17,6	81,0
1955	20,3	147,5
1960	26,3	280,6
1965	33,4	500,4
1966	33,8	551,2
1967	35,6	633,5
1968	38,1	750,1
1969	39,9	828,2
1970	39,1	901,1
1971	40,0	1 012,7

Uppgifterna om antalet i handköp sålda förpackningar inskränker sig till några stickprovsundersökningar. Av de därvid erhållna resultaten att döma har detta antal under senare tid varit nära dubbelt så stort som antalet recipe.

Personalen. Antalet farmacie kandidater och receptarier har ökat starkt de senaste årtiondena särskilt i förhållande till apotekarna, men detta är delvis missvisande, om hänsyn icke toges till tjänstgöringens omfattning. Apotekarna fullgör i regel heltidstjänstgöring medan närmare hälften av receptarierna endast har deltidсанställning.

Dessutom tjänstgjorde vid apoteken bl a apotekstekniker, som i likhet med eleverna icke har farmaceutisk examen. Deras antal var vid slutet av år 1971 ca 6 500.

f. Åtgärder med anledning av läkemedelsbiverkningar

Under år 1971 erhöll biverkningskommittén 1 376 anmälningar om läkemedelsbiverkningar mot 1 303 föregående år. Liksom tidigare rapporterades de flesta biverkningarna efter användning av kemoterapeutika och perorala antikonceptionsmedel.

Kommittén informerade läkarkåren om sin verksamhet i två meddelanden. Härvid riktade kommittén ånyo uppmärksamheten på riskerna för leverpåverkan av halotan och agranulocytos av metamizolhaltiga analgetika. Vidare uppmärksammades leverpåverkan efter sulfonamider och överkänslighetsreaktioner vid anestesi med propanidid. Kommittén informerade också om japanska erfarenheter av subakut myelo-optikoneuropati i samband med oxikinoliner. Risken för trumhinneperforation vid behandling med Kenacort-T comp lösning, överkänslighetsreaktion mot Synachten Depot, struma hos vuxna och foster orsakade av jodidhaltiga preparat samt överkänslighetsreaktioner vid nitrofurantoinbehandling uppmärksammades även.

g. Missbildningsregistret

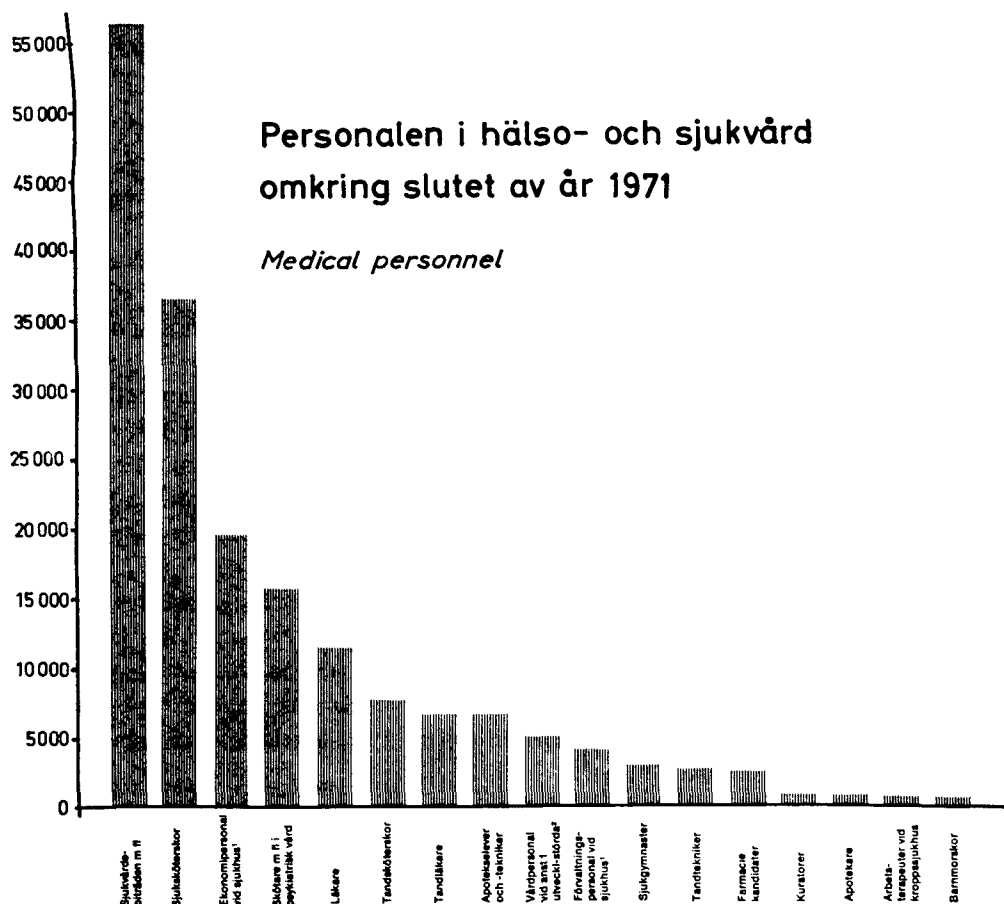
Från april till december 1964 prövades vid 39 sjukhus en särskild, frivillig registrering av missbildningar bland nyfödda, och från 1965 infördes denna registrering som obligatorisk för alla förlossningsanstalter med tillgång till pediatrik expert. Detta innebär, att ca 50 sjukhus med sammanlagt ca 85 000 förlossningar per år (70 % av samtliga i riket) numera deltar. Avsikten med missbildningsregistrering är att denna effektivt skall kunna begränsa omfattningen av en ny missbildningsepidemi framkallad av läkemedel eller andra kemiska substanser. Varje iakttaget fall skall rapporteras med verbal diagnos och rapporteras individuellt, månadsvis till socialstyrelsen. Inkomna rapporter granskas kontinuerligt av experter. Då frekvensen av en viss missbildning närmar sig eller överstiger vissa statistiskt fastställda värden kommer detta att föranleda åtgärder.

Under år 1971 har inga förändringar i de registrerade frekvenserna iakttagits som ger anledning att förmoda att någon ökning av frekvensen missbildade barn av någon speciell typ förelegat. Inga säkra förändringar i registreringsunderlag eller registreringsförfarande har kunnat iakttagas under året. En sammanfattning av data för året 1971 lämnas i nedanstående sammanställning:

Förlossningsunderlag:	ca 84 100 nyfödda barn
Totalt antal registrerade missbildade barn:	1 175 (= 14,0 promille)
Totalt antal registrerade missbildningar:	1 364
Könsfördelning:	687 gossar, 482 flickor, 6 okänt eller ej angivet kön
Dödlighet:	175 döda (= 14,9 %), därav 150 obducerade (= 85,7 %)
Antal registrerade missbildningar per barn:	1 missbildning — 1 082 barn
	2 missbildningar — 48 barn
	3 missbildningar — 22 barn
	4—8 missbildningar — 23 barn

KAP. B

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDENS PERSONAL

¹ Personal vid inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda ingår ej. — ² För år 1967, senare uppgifter saknas.

Till hälso- och sjukvårdens personal har här räknats dels personer, som erhållit en för hälso- och sjukvårdande verksamhet speciell utbildning, såsom läkare, sjuksköterskor osv, dels också personer som, utan att äga sådan utbildning, är verksamma vid sjukhus antingen som biträdande personal till den första gruppen eller som förvaltnings- eller ekonomipersonal. Veterinärer och deras biträdande personal är icke medräknade.

Naturligtvis är och måste avgränsningen av sjukvårdspersonalen och därvid särskilt den icke sjukvårdsutbildade vara i betydande mån godtycklig. Bland annat är det svårt att avgöra, hur långt man skall sträcka sig i medräkandet av förvaltnings- och ekonomipersonal. Lika väl som sjukhusens kunde man ju räkna med huvudmännens administrativa personal och den centrala medicinförvaltningen. Vidare kunde man tänka sig medräkna städerskor och annan ekonomipersonal vid apotek och fristående laboratorier. Också i fråga om biträden i direkt hälso- och sjukvård finns godtyckliga luckor. Så t ex har privatpraktiserande läkares mottagningssköterskor icke medräknats, så framt de icke är legitimerade sjuksköterskor eller barnmorskor, och ingått som sådana. Detta, liksom beträffande vissa andra grupper, beror helt enkelt på svårigheten att skaffa uppgifter om dem.

Förvaltnings- och ekonomipersonalen verkar indirekt i sjukvården. Så gör emellertid också läkemedelsindustrin och fabrikanter av medicinsk utrustning, ehuru på ett annat sätt. Dessa sistnämnda har dock här lämnats utanför gruppen hälso- och sjukvårdspersonal.

Vad närmast angår den medicinskt utbildade personalen, gäller det att ur totalantalet skilja ut den del, som är yrkesverksam. Detta utgör i en del fall ingen svårighet, emedan årlig anmälningsplikt med angivande av yrkesverksamhet föreligger såsom för läkare, tandläkare, sjuksköterskor, barnmorskor och sjukgymnaster, och vidare emedan de flesta övriga grupper är anställda vid sjukhus eller apotek, från vilka summariska uppgifter kan inhämtas.

I tabell B 1 och B 3 har före 1970 andelen yrkesverksamma schablonmässigt beräknats till 95 % av de i matrikeln upptagna legitimerade läkarna. Från uppgifter lämnade i den årliga anmälan till socialstyrelsens läkarregister kan numera det verkliga antalet yrkesverksamma legitimerade läkare beräknas. Enligt nämnda anmälan uppgick ej praktiserande eller i utlandet verksamma läkare till 1 112 stycken, vilka frändragits i sammanställningen nedan.

Det i tabell B 1 upptagna antalet yrkesverksamma läkare i slutet av år 1971 har beräknats sålunda:

a) Legitimerade läkare enligt läkarregister	11 993
Ej legitimerade läkare med utländsk examen	
b) med tidsbegränsad behörighet (tab B 3)	47
c) förordnade av socialstyrelsen som vakansvikarier	318

Avgår: ej praktiserande o utomlands	1 112
Nettosumma	11 246

Det i tabell B 1 upptagna antalet yrkesverksamma tandläkare i slutet av 1971 har beräknats sålunda:

a) Legitimerade tandläkare enl. tandläkarregister	7 363
Ej legitimerade tandläkare med utländsk examen	
b) som av socialstyrelsen medgivits tillstånd att utöva tandläkaryrket inom folktandvården	98
c) med tidsbegränsat förordnande i folktandvården	60
Avgår: ej praktiserande o utomlands	864
Nettosumma	6 657

Utöver tabellens uppgifter kan nämnas, att antalet yrkesverksamma veterinärer år 1971 var ca 900.

Tab B 1. Den yrkesverksamma personalen i hälso- och sjukvård i slutet av åren 1950–1971 *Active medical personnel at end of year*

Källa: Matrikel över läkare och tandläkare, registren över legitimerade läkare och utländska läkare i Sverige, sjuksköterskor, barnmorskor, sjukgymnaster och apotekspersonal; personalinventering omkring 1 oktober och sjukhusens årsberättelser.

År Year	1950	1955	1960	1965	1970	1971
Läkare <i>Physicians</i>	4 890	5 700	7 130	8 520	10 560 ^a	11 250
Sjuksköterskor <i>Nurses</i>	12 600	16 370	21 410	23 190	32 700	36 570
Sjuksköterskebarnmorskor <i>Nurse-midwives</i>	210	490	640	1 040	1 540	
Barnmorskor <i>Midwives</i>	1 350	1 290	1 060	720	620	590
Sjukgymnaster <i>Physiotherapists</i>	1 090	1 380	1 790	2 310	2 600	2 890
Arbeterapeuter vid kroppssjukhus <i>Occupational therapists at somatic hospitals</i>	50	150	210	420	660	660
Kuratorer vid kroppssjukhus <i>Social workers at somatic hospitals</i>	105	150	230	360	720 ^a	790
Sjukvårdsbiträden m fl vid kroppssjukhus <i>Auxiliary nursing personnel at somatic hospitals</i>	21 520	25 740	32 860	35 790	53 960	56 340
Skötare m fl i psykiatrisk vård <i>Nursing personnel at mental hospitals etc</i>	7 890	8 930	11 000	12 870	14 950	15 680
Vårdpersonal vid anstalter för psykiskt utvecklingsstörda och epileptiker <i>Ditto at homes for mentally retarded</i>	2 220	2 670	3 870	5 430	200 ^a	90
Förvaltningspersonal vid sjukhus <i>Administrative staff at hospitals</i>	1 350	1 520	1 870	2 730	3 820 ^a	4 010
Ekonomipersonal vid sjukhus <i>Domestic staff at hospitals</i>	13 530	14 310	15 200	16 520	18 490 ^a	19 470
Tandläkare <i>Dental surgeons</i>	3 430	4 360	5 090	6 080	6 720 ^a	6 660
Tandtekniker (uppskattning) <i>Dental technicians</i>	1 500	1 600	1 850	2 300	2 600 ^a	2 600
Tandsköterskor (uppskattning) <i>Dental chairside assistants</i>	3 400	4 400	5 090	6 800	7 500	7 500
Apotekare <i>Pharmacists</i>	900	860	770	790	810	780
Farm kand, receptarier <i>Bachelors of pharmacy</i>	960	1 150	1 440	1 750	2 420	2 440
Apoteks elever <i>Pupils</i>	20	25	40	620	280	150
Tekniker <i>Technical personnel in pharmacies</i>	4 180	4 575	4 960	5 800	6 500	6 500
Summa Total	81 195	95 670	116 510	134 040	167 650	174 970

Tabell B 1

Samtliga tabellens tal är avrundade. Det har icke varit möjligt att bibehålla samma material eller beräkningsmetod under hela perioden från 1950. Där mera avsevärda ändringar vidtagits, har talen försetts med en ring (o). De så markerade talen är alltså icke fullt jämförbara med tidigare år (men väl med efterföljande till dess ny markering angivits). Sålunda ändrades beräkningen av yrkesverksamhet bland sjuksköterskor år 1962 på sätt som beskrivs i kommentaren till tabell B 4. Vårdpersonalen vid anstalter för psykiskt utvecklingsstörda och epileptiker beräknades fr o m 1963 på nytt material som gav högre antal; 1968 bortföll uppgifterna för de utvecklingsstörda, något som också vållade brott i serierna för förvaltnings- och ekonomipersonal. Kuratorer redovisades fr o m 1968 icke blott från kroppssjukhus utan även från lasarett för psykiatrisk vård.

Slutligen har yrkesverksamheten bland tandläkare reviderats år 1966 och bland läkare år 1970 vilket givit lägre tal än om tidigare beräkningssätt tillämpats. Eftersom antalen av tandteknikerna och tandsköterskorna uppskattas i proportion till tandläkarna, har även dessa serier berörts. Laboratorie- och röntgenpersonal, avdelningsstäderskor, praktiserande sjuksköterskeelever, undersköterskor, läkarsekreterare och skrivbiträden ingår i gruppen »Sjukvårdsbiträden m fl vid kroppssjukhus». En närmare specifikation av vårdpersonalen lämnas i tabell A 10 och A 11, som avser tjänster och vakanser vid sjukhus. Som vårdpersonal vid sjukhus för psykiatrisk vård och anstalter för psykiskt utvecklingsstörda har räknats även uppsyningsmän och föreståndarinnor men icke examinerade sjuksköterskor.

I internationella sammanhang uttryckes stundom relationen läkare—invånare som antalet invånare på en läkare. För Sveriges del blir det med denna metod i genomsnitt 680 invånare år 1971 per legitimerad läkare (även icke yrkesverksamma inräknade), om talet avrundas till närmaste tiotal. År 1950 var motsvarande tal 1 440. Om man som läkare räknar endast de yrkesverksamma men i stället inbegriper utländska läkare enligt uppgifter i tablån (d v s räknar med totalantalet 11 246) får man för 1971 720.

I Statistical Yearbook 1971, U.N. finner man uppgifter om medicinalpersonal mm i en rad länder och från denna publikation har de senaste uppgifterna hämtats, som ligger till grund för sammanställningen nedan.

Man bör observera, att talen endast ger en grov bild av verkligheten. Bortsett från att begreppet läkare icke är internationellt entydigt, är metoderna för räkningen av läkarnas antal säkerligen växlande. I en del fall torde man liksom i Sverige ha medräknat endast de yrkesverksamma, i andra fall samtliga läkare med vederbörlig examen. Det är heller icke givet, att endast de läkare medräknats, som är verksamma inom ifrågavarande land. Motsvarande reservationer, som anförts om läkarna, gäller även tandläkarna.

Antal invånare per läkare i vissa länder

Inhabitants per physician

Källa: Statistical Yearbook 1971, U. N.

Israel	(1970)	400
Sovjetunionen	(1970)	420
Tjeckoslovakien	(1969)	500 ¹⁾
Ungern	(1969)	520
Österrike	(1970)	540
Italien	(1970)	550
Västtyskland (inkl Väst-Berlin)	(1970)	560
Östtyskland	(1970)	590
Grekland	(1970)	620
Nya Zeeland	(1968)	630
Schweiz	(1970)	630
Belgien	(1969)	640
USA	(1969)	640
Polen	(1970)	660
Canada	(1970)	680
Danmark	(1970)	690
Island	(1970)	690
Sverige	(1971)	720
Sverige	(1970)	760
Sverige	(1969)	770
Norge	(1970)	730
Frankrike	(1970)	750
England och Wales	(1969)	830
Nederländerna	(1970)	830
Australien	(1966)	850
Japan	(1969)	900
Finland	(1970)	980
Jugoslavien	(1970)	1 000
Venezuela	(1970)	1 100

Antal invånare per tandläkare i vissa länder

Inhabitants per dentist

Källa: World Health Statistics Annual 1969 vol III, WHO. Nordisk statistisk årsbok 1972.

Norge	(1970)	1 160
Sverige	(1971)	1 220
Sverige	(1970)	1 200 ¹⁾
Sverige	(1969)	1 210
Danmark	(1970)	1 420
Finland	(1970)	1 600
Västtyskland (inkl Väst-Berlin)	(1969)	1 940
USA	(1969)	1 990
Island	(1970)	2 030
Östtyskland	(1969)	2 420
Schweiz	(1969)	2 490
Frankrike	(1969)	2 520
Nya Zeeland	(1969)	2 560
Sovjetunionen	(1969)	2 760
Canada	(1969)	3 040
Australien	(1966)	3 330
England och Wales	(1969)	3 760
Nederländerna	(1969)	4 020
Belgien	(1969)	5 230

¹ Reviderat tal.

Tab B 2. Legitimerade läkare och tandläkare fördelade efter kön och tjänstgöringsområde den 31 december 1971

Physicians and dentists according to sex and station

Källa: Socialstyrelsens läkarregister, Socialstyrelsens tandläkarregister.

Tjänstgöringsområde (landsting, landstingsfria kommuner) <i>Station (counties, county boroughs)</i>	Läkare				Tandläkare			
	Summa <i>Total</i>	Därav		På 1 000 inv (M+Kv) <i>Per 1 000 inh. (M+F)</i>	Summa <i>Total</i>	Därav		På 1 000 inv (M+Kv) <i>Per 1 000 inh. (M+F)</i>
		Män <i>Male</i>	Kvinnor <i>Female</i>			Män <i>Male</i>	Kvinnor <i>Female</i>	
Stockholms län	3 268	2 493	775	2,2	1 892	1 215	677	1,3
Uppsala län	653	521	132	3,0	187	130	57	0,8
Södermanlands län	260	225	35	1,0	183	123	60	0,7
Östergötlands län	479	413	66	1,2	290	227	63	0,8
Jönköpings län	264	221	43	0,9	212	165	47	0,7
Kronobergs län	148	134	14	0,9	115	94	21	0,7
Kalmar län	204	175	29	0,8	155	119	36	0,6
Gotlands kommun	50	40	10	0,9	34	24	10	0,6
Blekinge län	138	119	19	0,9	109	75	34	0,7
Kristianstads län	256	222	34	1,0	205	155	50	0,8
Malmö kommun	538	444	94	1,9	393	258	135	1,4
Malmöhus län i övrigt	922	772	150	2,1	476	320	156	1,1
Hallands län	182	157	25	0,9	175	129	46	0,9
Göteborgs kommun	1 173	964	209	2,5	511	371	140	1,1
Göteborgs och Bohus län i övrigt	266	217	49	1,0	221	162	59	0,9
Älvsborgs län	362	315	47	0,9	280	220	60	0,7
Skaraborgs län	201	177	24	0,8	157	119	38	0,6
Värmlands län	277	242	35	1,0	207	150	57	0,7
Örebro län	311	260	51	1,1	229	178	51	0,8
Västmanlands län	230	199	31	0,9	165	118	47	0,6
Kopparbergs län	227	197	30	0,8	180	141	39	0,6
Gävleborgs län	227	202	25	0,8	186	144	42	0,6
Västernorrlands län	275	232	43	1,0	179	148	31	0,7
Jämtlands län	118	107	11	0,9	79	64	15	0,6
Västerbottens län	334	296	38	1,4	218	168	50	0,9
Norrbottens län	234	195	39	0,9	177	140	37	0,7
Utomlands <i>Abroad</i>	396	330	66	.	246	152	94	.
Summa <i>Total</i>	11 993	9 869	2 124	1,4	7 461	5 309	2 152	0,9

Tabell B 2

Uppgifterna innefattar även icke yrkesverksamma.
Dessa redovisas på bostadsorten.

Tab B 3. Läkarkårens utveckling 1930—1971

Physicians

Källa: Matrikeln »Legitimerade läkare 1972», utgiven av socialstyrelsen (nyttillkomna läkare, bestånd och döda); uppgift från universitetskanslersämbetet (intagna på nybörjarkurs). Socialstyrelsens läkarregister.

År Year	Intagna på ny- börjar- kurs <i>Admitted to study course</i>	Nyttillkomna genom <i>New addition through</i>		Därav nyttill- komna kvinnliga leg läk <i>Thereof female</i>	Döda <i>Dead</i>	Bestånd den 31/12 (leg + resolution) ¹		Därav yrkes- verk- samma <i>Thereof active (estimated number)</i>	Tillkommer ut- ländska läkare ²		Hela antalet yrkes- verk- samma <i>Total active</i>
		legitime- ring (svenskar) <i>licence (Swedes)</i>	Kungl Maj:ts resolution <i>Royal decree</i>			total	därav kvinnor <i>Thereof female</i>		utan generell behörig- het ³ ⁴	därav med tids- begränsad behörig- het ⁵	
1930	..	..	—	..	—	2 540	..	2 400	—	—	2 400
1940	194	119	1	..	42	3 436	..	3 242	..	—	..
1945	185	194	—	30	50	4 089	..	3 850	..	—	..
1950	304	218	47	38	52	4 915	445	4 631	263	—	4 894
1951	306	206	73	55	55	5 134	493	4 834	243	—	5 077
1952	310	186	29	40	52	5 285	528	4 978	255	—	5 233
1953	308	166	74	46	62	5 452	572	5 136	148	—	5 284
1954	309	209	34	44	68	5 619	623	5 296	181	—	5 477
1955	363	234	42	44	48	5 840	671	5 508	191	—	5 699
1956	410	259	29	46	59	6 045	721	5 698	167	—	5 865
1957	408	293	58	57	56	6 333	782	5 974	258	—	6 232
1958	410	302	36	56	55	6 602	841	6 229	375	94	6 604
1959	408	298	45	62	67	6 870	908	6 484	413	184	6 897
1960	431	252	45	56	67	7 095	967	6 694	433	218	7 127
		legitimering									
1961	457	250	130	63	62	7 413	1 024	6 997	380	183	7 377
1962	524	280	98	83	68	7 721	1 108	7 289	342	126	7 631
1963	566	309	88	85	74	8 044	1 188	7 628	339	121	7 967
1964	586	323	75	84	83	8 347	1 267	7 915	306	111	8 221
1965	652	343	72	96	73	8 696	1 332	8 240	274	83	8 514
1966	728	347	73	89	92	9 013	1 418	8 548	287	82	8 835
1967	801	394	70	97	81	9 406	1 530	8 921	317	94	9 238
1968	845	512	99	124	77	9 957	1 627	9 438	403	91	9 841
1969	896	524	120	138	90	10 512	1 765	9 963	413	81	10 376
1970	956	546	157	150	89	11 100	1 862	10 130	428	58	10 558
1971	975	724	196	229	94	11 993	2 124	10 881	365	47	11 246

¹ Number of physicians (licence and decree).

² Foreign physicians (to be added).

³ Uppgifterna om utländska läkare, som saknar generell behörighet, är osäkra.

⁴ Not fully licenced.

⁵ Thereof temporary licence.

Tabell B 3

Utländska läkare, som immigrerat och önskar arbeta i Sverige, kan göra detta på grund av särskilt, tidsbegränsat förordnande på viss tjänst eller med på annat sätt begränsad behörighet, såvida de icke genom resolution av Kungl Maj:t erhöi generell behörighet. Från och med år 1961 avskaffades sistnämnda form för tillståndsgivande och därtill kvalificerade läkare erhåller i stället legitimation som svenska läkare. Antalet sådana läkare 1971 var 196, vilket framgår av tabellen. Talet 724 till vänster därom motsvarar dem, som samma år legitimerats efter studier i Sverige i vanlig ordning.

De sålunda legitimerade utländska läkarna fördelas på examensland som följer:

Danmark	20	Pakistan	1
Finland	4	Polen	11
Island	3	Rumänien	3
Norge	22	Schweiz	5
Argentina	1	Sovjetunionen och	
Australien	1	Polen	1
Bulgarien	1	Spanien	2
Bulgarien och Israel	1	Storbritannien	2
Ceylon	1	Sydafrika	1
Estland	1	Tjeckoslovakien	64
Grekland	1	Ungern	5
Italien	1	USA	1
Jugoslavien	9	Väst-Tyskland	33
		Österrike	1

Antalet yrkesverksamma läkare har tidigare schablonmässigt beräknats som 95 % av hela antalet legitimerade läkare men har från 1970 beräknats från uppgifter om yrkesverksamhet, som lämnats i den årliga anmälan till läkarregistret, se texten ovan.

Tab B 4. Sjuksköterskeåkrens utveckling 1930—1971 *Nurses*

År Year	Eleverplatser den 31/12 Capacity for intake of students	Intagna elever Admitted to study course	Tillskott Addition through		Avgångna på grund av Retired because of			Aktiva sjuksköt med svensk legitimation den 1/9 Active, Swedish licence		Utländska utan svensk legi- timation den 31/12 (uppskatt- ning) Foreign
			Nyut- bildade graduation	Åter- inträdda m fl reinstatement	familje- skäl m m family reasons etc.	pension	döden death	Hela antalet Total	Därav sjuksköt barn- morskor Nurse- midwives	
1930	706	640	556	10	107	60	26	7 077	..	..
1935	654	639	598	6	165	120	24	8 338	..	..
1940	1 024	995	609	27	219	141	40	8 847	..	..
1945	1 172	1 085	889	62	413	213	37	10 293	..	..
1950	1 387	1 382	964	132	347	102	15	12 501	211	314
1951	1 524	1 496	960	115	346	83	19	13 128	257	322
1952	1 549	1 544	1 097	207	282	97	25	14 028	313	305
1953	1 569	1 581	1 243	201	539	81	27	14 825	354	370
1954	1 611	1 596	1 310	227	574	110	18	15 660	410	200
1955	1 593	1 600	1 367	197	376	115	29	16 704	430	160
1956	1 591	1 624	1 499	193	322	154	26	17 894	450	168
1957	1 599	1 618	1 454	502	562	158	31	19 099	525	150
1958	1 611	1 657	1 427	474	739	181	32	20 045	603	168
1959	1 669	1 734	1 476	361	771	192	34	20 885	668	154
1960	1 857	1 872	1 447	793	1 032	179	28	21 886	645	172
1961	2 015	1 999	1 556	797	1 602	218	30	22 389	693	200
1962	2 323	2 185	1 612	868	1 517	228	30	23 094	750	324
legitimering										
1962 ny										
beräkning	2 323	2 185	1 660	..	..	..	30	20 766	750	324
1963	2 347	2 297	1 823	..	..	..	37	21 614	874	290
1964	2 532	2 486	1 945	..	..	..	28	22 559	941	270
1965	2 604	2 637	2 142	..	..	..	31	23 970	1 040	260
1966	2 699	2 697	2 242	..	..	..	24	24 637	1 126	350
1967	ca 3 000	2 801	2 585	..	..	..	44	26 203	1 250	250
1968	ca 3 000	2 917	2 925	..	..	..	29	28 653	1 210	330
1969	ca 3 000	2 988	3 886	..	..	..	41	31 779	1 306	330
1970	ca 3 000	3 084	2 895	..	..	..	39	33 911	1 543	330
1971	ca 3 000	3 026	3 036	..	..	..	45	36 571	..	..

Tabell B 4

Definitionen på »aktiv» (yrkesverksam) har ändrats fr o m år 1962 och beräkningen av antalet utförts i enlighet härmed. Med »aktiv» sjuksköterska menas nu sjuksköterska som var yrkesverksam den 1 september (dvs vid tidpunkten för den årliga anmälan) eller som nyexaminerats under kalenderåret, även om hon icke meddelat, att hon inträtt i yrkeslivet. Tidigare räknade man som aktiv sådan sjuksköterska, som arbetat minst två månader under året sedan förra årets anmälan, om hon då räknats som aktiv, eller sex månader, om hon räknats som passiv, plus nyexaminerade som ovan. De som i tabellen angivits som döda avser endast avlidna bland de aktiva. Hela antalet döda sjuksköterskor var 73 år 1971.

Socialstyrelsens sjuksköterskeregister upptog den 31 december 1971 53 370 personer under 66 års ålder. Av de preliminära uppgifter, som lämnats

angående yrkesaktivitet under tiden 1/9 1970—1/9 1971 framgår, att av sjuksköterskor under 60 år (exkl de under året legitimerade) hade, vad beträffar ogifta eller förut gifta, 62 % arbetat heltid under mer än 9 månader av det redovisade verksamhetsåret, medan 27 % hade varit yrkesverksamma under kortare tid. 11 % redovisade icke någon yrkesverksamhet. Av de gifta under 60 år hade 24 % arbetat fullt, 51 % haft kortare tids yrkesverksamhet eller deltidverksamhet och 25 % icke redovisat någon yrkesverksamhet. Av samtliga sjuksköterskor under 60 års ålder hade 35 % arbetat heltid under mer än 9 månader av det redovisade verksamhetsåret, medan 44 % hade utövat yrkesverksamhet av mindre omfattning. De som icke alls redovisat yrkesverksamhet under året utgjorde sålunda 21 % av hela antalet.

Vissa sjukskötersketjänster redovisas i tabell B 5.

Tab B 5. Vissa sjukskötersketjänster och barnmorsketjänster år 1971*Certain posts for nurses and midwives*

Källa: Årsberättelser från sjukhus, sjukvårdsstyrelser och personalinventering 1/10 1971.

Län eller kommun, där tjänsten är stationerad <i>Counties, county boroughs</i>	Sjukskötersketjänster <i>Posts for nurses</i>						Barnmorsketjänster <i>Posts for midwives</i>					
	Vid anstalter för kroppssjukvård hos <i>Somatic hospitals</i>					I distriktsvård <i>P. H.</i>		Summa <i>Total</i>	Vid anstalter <i>Hospitals</i>	I öppen vård <i>Ambulatory care</i>		Summa <i>Total</i>
	staten	lands- ting etc	övriga	Summa <i>Total</i>	Vakanta med behov av vikarie	Antal <i>Total</i>	Därav besatta <i>Occupied</i>	Dis- trikts- vård		Före- byg- gande mödra- vård		
Stockholms län	636	2 414	192	3 242	69	180	138	3 422	141	20	32	193
Uppsala län	410	195	—	605	13	52	39	657	19	8	4	31
Södermanlands län	—	404	12	416	14	81	79	497	26	10	2	38
Östergötlands län	—	785	—	785	8	85	82	870	37	14	8	59
Jönköpings län	12	550	2	564	12	77	69	641	28	14	3	45
Kronobergs län	—	311	—	311	6	55	45	366	16	10	2	28
Kalmar län	—	453	—	453	7	84	64	537	27	14	—	41
Gotlands kommun	—	102	—	102	5	21	19	123	4	4	—	8
Blekinge län	—	247	—	247	4	43	29	290	13	8	1	22
Kristianstads län	—	397	—	397	10	88	76	485	26	8	2	36
Malmö kommun	—	593	—	593	—	18	12	611	16	1	2	19
Malmöhus län i övrigt	—	937	—	937	28	108	89	1 045	34	14	4	52
Hallands län	—	260	30	290	2	46	46	336	16	6	1	23
Göteborgs kommun	—	1 220	19	1 239	40	28	28	1 267	45	—	8	53
Göteborgs o Bohus län i övrigt	—	479	—	479	14	74	60	553	32	13	3	48
Älvsborgs län	—	622	—	622	14	95	87	717	42	20	3	65
Skaraborgs län	—	302	—	302	2	75	70	377	30	10	—	40
Värmlands län	—	485	—	485	10	101	75	586	31	15	2	48
Örebro län	—	518	—	518	4	80	70	598	27	13	2	42
Västmanlands län	—	396	—	396	6	62	46	458	20	10	3	33
Kopparbergs län	—	493	—	493	31	88	84	581	26	13	1	40
Gävleborgs län	—	513	—	513	5	119	97	632	31	17	—	48
Västernorrlands län	—	481	6	487	4	97	88	584	29	20	—	49
Jämtlands län	8	262	13	283	—	62	56	345	9	18	1	28
Västerbottens län	—	463	—	463	2	83	63	546	28	24	—	52
Norrbottens län	—	544	—	544	6	108	74	652	44	14	—	58
Summa <i>Total</i>	1 066	14 426	274	15 766	316	2 010	1 685	17 776	797	318	84	1 199
Därav vakanta med behov av vikarie <i>Vacant</i>	40	273	3	316	.	78	.	394	12	20	2	34

Tabell B 5

Tabellen upptager icke av sjuksköterskor uppehållna tjänster inom mentalsjukvården och — med undantag av distriktsvården — ej heller sjukskötersketjänster i sådan öppen sjukvård, som icke är ansluten till anstalt. Kolumnen »Övriga» anstalter för kroppssjukvård upptager huvudsakligen tjänster hos huvudmän av kategori F (föreningar etc) och vissa enskilda sjukhus, se texten kapitel A, b under rubriken »Andra sjukhus av lasaretskaraktär», jämte sjukhemmet Solhöjden och Tranås kuranstalt.

Hem för långvarigt kroppssjuka lydande under socialvårdsmyndighet ingår icke. Detta bör observeras vid jämförelse med tabell A 10. Bland sjuksköterskorna i distriktsvård ingår 48 vakanta tjänster med kompetent vikarie. Däremot är 246 tjänster, besatta med vikarie utan formell kompetens, ej medräknade. Första distriktsskötersketjänster är inte inräknade.

KAP. C

KOSTNADER FÖR HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Uppgifterna om *statens* utgifter för hälso- och sjukvårdsändamål har sammanställts efter publikationen Budgetredovisning utgiven av riksrevisionsverket. Alla poster som kunnat särskiljas som utgifter för hälso- och sjukvård samt för medicinsk forskning och undervisning har medräknats. Poster, som icke kunnat medtagas till följd av redovisningssättet är bl a kostnaderna för de statsanställdas pensionering, för driften av socialdepartementet och landstingens kanslier o dyl, ej heller kostnader för verksläkare och anvisningsläkare eller för byggnadsarbeten vid medicinska fakulteter. Investeringskostnader ingår med hela de belopp, som tagits i anspråk under redovisningsåret, och häruti skiljer sig vår framställning från den eljest brukliga, när det gäller statsutgifterna. Enligt praxis tages nämligen i regel endast en del (vanligen hälften) av de verkliga investeringsutgifterna med bland utgifterna det år medlen tages i anspråk. Genom att ta upp hela beloppet, uppnår man överensstämmelse med landstingens och landstingsfria kommunernas redovisningssätt. Statsbidrag till anläggning och drift av bl a kommunal hälso- och sjukvård ingår bland statens kostnader, men givetvis icke bland landstingens, etc. kostnader. I statens utgifter ingår icke statsbidrag till den allmänna sjukförsäkringen. Däremot har i tab C 1 och C 2 försäkringskassornas utgifter för sjukvård redovisats särskilt, och inbegriper därvid statsbidrag.

Uppgifterna rörande *landsting och landstingsfria kommuner* har för åren 1960—1970 hämtats ur publikationen Kommunernas finanser (utgiven av statistiska centralbyrån) och för år 1971 sammanställts inom socialstyrelsen på till centralbyrån inkommet, ehuru icke slutgranskat material till samma publikation. Dessa preliminära uppgifter överensstämmer i regel rätt väl med centralbyråns definitiva. I denna redovisning ingår även kostnaden för de anställdas pensionering. Investeringskostnaderna avser hela utgiften under redovisningsåret, även om de bestritts med lånemedel. Följaktligen ingår icke avskrivningar, ej heller amorteringar på tidigare upptagna lån bland utgifterna. Netto-utgifterna för *övriga primärkommuner*, andra än landstingsfria kommuner, för år 1971 var 28,9 miljoner kronor. På socialvårdsmyndighets stat upptagna kostnader för hälso- och sjukvård ingår i beloppen för nämnda »övriga primärkommuner».

I tabell C 1 har uppgifter om kostnaderna sammanställts, varvid totalbelopp (netto) för det allmännas drift- och investeringsutgifter för hälso- och sjukvård beräknats för åren 1960—1971.

Som ovan nämnts ingår icke vissa förvaltningskostnader m m i ovanstående belopp, som alltså icke är fullt kompletta. Redovisningen av utgifterna påverkas vidare av tidpunkten, då bidragsposter ställts till förfogande av vederbörande myndighet.

Tab C 1. Statens, allmänna försäkringskassornas, landstingens, städers utom landsting och övriga primärkommuners nettokostnader (drift- och anläggningskostnader) för hälso- och sjukvården åren 1960—1971 (1960/61—1971/72 för staten), milj kr. *Net expenses for health and sick care (operation and investments), million kronor*

Källa: För staten: Publikationen »Budgetredovisning» (utg av riksrevisionsverket); för övriga »Kommunernas finanser» (SOS) och, för sista året, material till denna i statistiska centralbyrån.

	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1969	1970	1971
Staten <i>The State</i>	600,8	660,1	733,2	855,6	982,6	1 097,6	2 039,8	2 162,8	2 298,0
De allmänna försäkringskassorna <i>Public insurance funds</i>	386,5	422,2	455,6	509,4	560,2	624,6	1 141,3	1 425,1	1 604,1
Landstingen <i>Counties</i>	1 002,0	1 160,6	1 357,7	1 596,4	1 915,7	2 285,7	5 216,7	6 212,6	} 8 771,7 ¹
Städer utom landsting <i>County boroughs</i>	384,3	423,1	490,4	494,1	581,3	705,5	1 159,8	1 313,6	
Övriga primärkommuner, andra än städer utom landsting <i>Other local communes</i>	17,7	20,8	21,8	31,8	44,8	38,3	75,9	59,3	28,9
Summa <i>Total</i>	2 391,3	2 686,8	3 058,7	3 487,3	4 084,6	4 751,7	9 633,5	11 173,4	12 702,7
Total i medeltal per invånare, kr <i>Mean cost per inhabitant, kr</i>	319,6	357,2	404,4	458,6	533,1	614,4	1 209,0	1 389,2	1 568,6

Tab C 2. Försäkringskassornas utgifter för sjukvård år 1971

Expenses of the insurance funds for care of the sick

Källa: Riksförsäkringsverkets publikation »Allmän försäkring».

	Milj kr	
Läkarvård och tandvård	574,5	Kassornas totala utgift var 5 264,1 milj kr. Huvuddelen av skillnaden mot tabellens summa hänför sig till utbetalning av sjukpenning o dyl. Förvaltningskostnaderna är icke medräknade i tabellen. De belöpte sig till 372,1 milj kr.
Resor till och från läkare och tandläkare	75,6	
Sjukhusvård	230,6	
Resor till och från sjukhus	32,9	
Utgifter enligt 2 kap 6 § AFL	33,4	
Utgifter enligt 2 kap 7 § AFL	49,9	
Läkemedelsutgifter	607,2	
Summa	1 604,1	

Tab C 3. Det allmännas nettokostnader för nyanläggning och investering (nybyggnader och nyuppsättning av inventarier) åren 1960—1971 (1960/61—1971/72 för staten) milj kr. *Investments for health and sick care, million kronor*

	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1969	1970	1971
Staten <i>The State</i>	105,56	101,17	98,25	95,01	111,75	99,91	240,74	222,4	156,7
Landstingen <i>County councils</i>	192,77	231,96	251,87	318,06	392,37	477,72	1 042,59	1 179,4	} 1 404,0 ¹
Städer utom landsting <i>County boroughs</i>	39,38	41,81	45,38	45,31	62,72	115,51	239,87	282,5	
Summa <i>Total</i>	337,71	374,94	395,50	458,38	566,84	693,14	1 523,20	1 684,3	1 560,7

¹ Landsting och landstingsfria kommuner.

Tab C 4. Driftkostnader (brutto) avseende sjukhus för somatisk och (eller) psykiatrisk vård och inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda

Annual running cost of somatic and mental hospitals

Källa: Sjukhusens årsberättelser

Sjukhustyp <i>Hospital type</i>	Milj kr					
	1960 ¹	1965	1968	1969	1970	1971
Lasarett för huvudsakligen somatisk vård ² <i>General hospitals etc</i>	898,6	2 028,7	3 460,6	3 981,7	4 869,8	5 798,8
Andra sjukhus av lasarettskaraktär <i>Other hospitals of general hospital character</i>	29,5	64,0	85,6	91,6	99,9	107,8
Lasarett för psykiatrisk vård <i>Mental hospitals</i>	249,8	447,4	730,1	786,1	851,6	914,3
Sjukstugor och fristående förlossningshem <i>Cottage hospitals and maternity homes</i>	34,2	55,7	73,1	94,5	108,0	102,3
Mindre enskilda vårdhem <i>Private nursing homes</i>	9,9	20,0	24,1	25,2	28,1	22,7
Sjukhus och sjukhem för långvarigt kroppssjuka (uppskattning) <i>Homes for chronic sick (estimate)</i>	153,0	307,0	570,7	654,7	831,1	1 064,3
Landstings och städers utom landsting sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka <i>Mental nursing homes: of county health authorities</i>	26,2	55,7	99,7	118,1	135,2	154,5 ³
Enskilda vårdhem för lättskötta psykiskt sjuka (uppskattning) <i>Ditto: private (estimate)</i>	6,0	16,3	31,8	41,0	45,8	57,8
Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda <i>Institutions for mentally retarded</i>	..	..	..	..	..	511,7
Summa Total	1 407,2	2 994,8	5 075,7	5 792,9	6 969,5	8 734,2

¹ Exkl pensionsavgifter, avskrivningar och interna poster. — ² Inkl lasarett för somatisk och psykiatrisk vård, lasarett för lungsjukvård och lasarett för infektionssjukvård. — ³ Landstings- och landstingsfria kommuners.

Tabell C 4

Kostnaderna avser sjukhusens bruttoutgifter för driften. Inga avdrag har nämligen gjorts för bl a bidrag och ersättningar från staten eller andra huvudmän eller för vårdavgifter.

För enskilda vårdhem och sjukhem för långvarigt kroppssjuka under socialvårdsmyndighet, som icke är skyldiga redovisa sin ekonomi i årsberättelsen, har utgifter uppskattats med ledning av dagkostnaden för likartad vård.

Tabellen omfattar fr o m 1971 även driftkostnader avseende inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda. Summan är osäker då uppgifter till årsberättelserna inte redovisats på enhetligt sätt.

Beträffande vad som räknas som lasarett, »Andra sjukhus av lasarettskaraktär» o s v hänvisas till texten i kapitel A, b: »Översikt av den slutna och öppna vården».

Bryter man ur tabell C 1 ut investeringskostnaderna, erhåller man ett resultat, som framgår av tabell C 3.

Förutom det allmännas drift- och anläggningskostnader för hälso- och sjukvård redovisas i detta kapitel även driftkostnader för olika sjukhustyper dels med totala belopp och dels per vård dag och per intagen. Dessa driftkostnader, som sjukhusen redovisar i sina årsberättelser, skall visa kostnaderna avseende sjukhusens egna patienter och inbegriper ej kostnader, som uppstått genom utförda prestationer åt andra än de egna patienterna. Bidrag och ersättningar från staten och från andra huvudmän och vårdavgifter för slutna och öppen vård avdras inte, varför sjukhusens redovisade kostnader kan benämnas bruttoutgifter för driften. Dessa kostnader avser såväl slutna som öppen vård, och när kostnaden per vård dag och per intagen anges, ingår alltså oriktigt den öppna vårdens kostnader i talen, vilket påpekas i kommentar till tabell C 5.

Tab C 5. Driftkostnad per vård dag resp per intagen 1950—1971*Running cost per bed-day and per admission*

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Sjukhus <i>Hospitals</i>	Dagkostnad, kr <i>Cost per bed-day</i>				Föränd- ring 1970— 1971, %	Kostnad per intagen, kr <i>Cost per admission</i>				Föränd- ring 1970— 1971, %
	1950 ¹	1960 ¹	1970	1971		1950 ¹	1960 ¹	1970	1971	
Undervisningslasarett <i>Teaching hospitals</i>	33,8	91,8	409,0	447,0	+ 9	554	1 344	4 837	5 468	+13
Övriga delade lasarett <i>Other spec. general hospitals in county councils districts</i>	..	..	272,7	310,0	+14	..	..	3 615	4 177	+16
Speciallasarett <i>Single clinic hospitals</i>	—	—	345,3	381,8	+11	—	—	2 780	3 039	+ 9
Odelade lasarett <i>Non specialized hospitals</i>	25,5	62,9	174,7	206,5	+18	331	851	4 535	5 853	+29
Summa lasarett för huvud- sakligen kroppssjukvård <i>Total</i>	28,4	71,5	297,5	340,2	+14	409	972	3 882	4 510	+16
Lasarett för lungsjukvård <i>TB hospitals</i>	16,3	45,5	157,2	179,4	+14	.	.	.	.	.
Lasarett för infektionssjuk- domar <i>Epidemic hospitals</i>	21,1	59,3	307,3	343,5	+12	293	1 038	5 837	4 608	+21
Sjukstugor <i>Cottage hospitals</i>	19,8	46,0	151,9	156,7	+ 3	280	851	5 393	5 786	+ 7
Sjukhus och sjukhem för långvarigt kroppssjuka under sjukvårdsstyrelse <i>Homes for chronic sick under health authority</i>	12,4	29,0	117,4	139,2	+19	.	.	.	.	.
Lasarett för psykiatrisk vård <i>Mental hospitals</i>	..	25,1	113,0	135,8	+20	.	.	.	.	.
Sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka under sjukvårds- styrelse <i>Mental nursing homes</i>	..	15,3	62,2	70,5	+13	.	.	.	.	.

¹ Exklusive pensionskostnader och kostnader för interna poster och avskrivningar.**Tabell C 5**

Lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård har i tabellen särredovisats, och lasarett, vari för-
utvarande mentalsjukhus ingår som psykiatriska
kliniker, har ej medtagits. Detta betingas av en
strävan att göra talen för olika år bättre jämför-
bara.

I såväl kostnader per vård dag som per intagen
ingår utgifterna för sjukhusens öppna vård, vilket
är oegentligt men oundvikligt, då sjukhusens bok-
föring i regel icke medger dessas särskiljande. En
specifikation av lasarettens driftkonton framgår
av tabell C 6.

Tab C 6. Lasarettens¹ driftkonton år 1971 *Specification of running cost of general hospitals*

Källa: Redogörelse B i lasarettens årsberättelser.

Kontobeteckning <i>Item</i>	Under- vianings- lasarett <i>Teaching hospitals</i>	Övr delade lasarett <i>Other specialized general hospitals</i>	Special- lasarett <i>Single clinic hospitals</i>	Odelade lasarett <i>Non-spe- cialized general hospitals</i>	Summa <i>Total</i>	
		Landstings och lands- tingsfria kommuner exkl ²				
Hela utgiften, 1 000-tal kronor <i>Total cost, 1 000 kr</i>						
Löner o arvoden o avgifter till sjuk- o yrkesskade- försäkring <i>Salaries, insurance contributions</i>	987 477	1 998 106	528 937	42 165	60 209	3 616 894
Läkemedel <i>Drugs</i>	54 164	113 309	25 393	2 144	2 706	197 716
Sjukvårdsartiklar <i>Dressings</i>	61 491	105 475	22 185	1 191	2 314	192 656
Förbrukningsartiklar o råvaror <i>Articles of consump- tion and raw materials</i>				4 150		
Administration o div <i>Office expenses</i>	181 761	346 485	90 489	514	11 394	641 793
Främmande tjänster <i>Outside services</i>				7 000		
Vårdavg o bidrag, skatter, försäkringsavgifter m m <i>Care by others, insurance, taxes, etc</i>	719	7 713	7 273	42	92	15 839
Interna poster och avskrivningar <i>Internal items and depreciations</i>	121 997	316 422	78 458	6 020	7 100	529 997
Pensionskostnader <i>Superannuation</i>	107 682	289 987	59 871	3 971	7 726	469 237
Summa kostnader <i>Total</i>	1 515 291	3 177 497	812 606	67 197	91 541	5 664 132
Summa kostnader exkl pensionskostnader, interna poster o avskrivningar	1 285 612	2 571 088	674 277	57 206	76 715	4 664 898
Per vård dag, kronor <i>Per bed-day, kr</i>						
Löner o arvoden o avgifter till sjuk- o yrkes- skadeförsäkring	291,26	194,91	140,54	239,58	135,84	200,67
Läkemedel	15,98	11,05	6,75	12,18	6,11	10,97
Sjukvårdsartiklar	18,14	10,29	5,89	6,77	5,22	10,69
Förbrukningsartiklar o råvaror				23,58		
Administration och diverse	53,61	33,80	24,04	2,92	25,71	35,61
Främmande tjänster				39,77		
Vårdavg o bidrag, skatter, försäkringsavgifter m m	0,21	0,75	1,93	0,23	0,21	0,88
Interna poster o avskrivningar	35,98	30,87	20,85	34,20	16,02	29,40
Pensionskostnader	31,76	28,29	15,91	22,56	17,43	26,03
Summa kostnader	446,95	309,96	215,91	381,81	206,53	314,25
Summa kostnader exkl pensionskostnader, interna poster o avskrivningar	379,20	250,81	179,16	325,04	173,08	258,81
Procentuell fördelning <i>Percentages</i>						
Löner o arvoden o avgifter till sjuk- o yrkes- skadeförsäkring	65,1	62,9	65,1	62,7	65,8	63,9
Läkemedel	3,6	3,6	3,1	3,2	3,0	3,5
Sjukvårdsartiklar	4,1	3,3	2,7	1,8	2,5	3,4
Förbrukningsartiklar och råvaror				6,2		
Administration och diverse	12,0	10,9	11,1	0,8	12,4	11,3
Främmande tjänster				10,4		
Vårdavg o bidrag, skatter, försäkringsavgifter m m	0,1	0,2	0,9	0,1	0,1	0,3
Interna poster och avskrivningar	8,1	10,0	9,7	9,0	7,8	9,4
Pensionskostnader	7,1	9,1	7,4	5,9	8,4	8,3
Summa kostnader	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vårdplatser (fastställt antal) den 31/12 <i>Beds</i>	12 288	35 790	12 285	647	1 382	62 392
Vård dagar, 1 000-tal <i>Bed-days, 1 000</i>	3 390	10 251	3 763	175	443	18 024

¹ För huvudsakligen somatisk vård resp somatisk och psykiatrisk vård. Lasarett för lungsjukvård och infektions-
sjukvård ingår ej. — ² Lasarett vari f d mentalsjukhus ingår (Nyköpings, Jönköpings, Västerviks, Örebro, Södra
Hälsinglands, Härnösands, Sundsvalls och Östersund-Frösö sjukhus).

KAP. D

SJUKDOMAR, FÖRLOSSNINGAR M. M.

a. Smittsamma sjukdomar.

De nedan redovisade uppgifterna är grundade på den rapportering enligt smittskyddslagen som sker av länsläkarna (förste stadsläkarna) till Statens bakteriologiska laboratorium.

De anmälningsspliktiga sjukdomarna indelas i tre grupper, allmänfarliga, veneriska och övriga smittsamma sjukdomar. Sjukdomar med anmälningssplikt uppräknas i tabell D 1. En historisk översikt av vissa av dessa från år 1875 finns i tabell D 3.

Antalet fall av tyfoidfeber under 1971 var 16, varav 2 smittbärare. Antalet rapporterade fall av paratyfoid var 33 kliniska fall och 4 smittbärare, en fortsatt minskning från 1968.

Av salmonellaenteriter rapporterades 1 243 kliniska fall och 419 smittbärare, vilka tal är högre än för 1970. De *humanbakteriologiska laboratorierna* rapporterade 2 fall av Salmonella paratyphi A, 43 fall av Salmonella paratyphi B och 2 092 fall av Salmonellaenteriter (sjukdomsfall och smittbärare).

Av undulantfeber rapporterades 4 fall.

Bacillär dysenteri rapporterades i 470 fall, varav 85 smittbärare och amöbadysenteri i 50 fall.

Antalet fall av scharlakansfeber har minskat från 1970 med 775 fall till 4 265 fall, en fortsatt minskning från år 1968.

Meningokockinfektioner förekom i 105 fall, en obetydlig ökning från 1970 med 7 fall.

Av polio rapporterades inte något fall.

Epidemisk gulsot rapporterades i 860 fall, en fortsatt minskning från 1969. Därtill kom 1 579 fall av inokulationsgulsot.

Primär meningoencephalit av infektiös typ rapporterades i 529 fall, en mindre ökning från 1970 med 42 fall.

Viruslaboratorierna rapporterade 203 fall av coxsackievirusinfektioner, därav 44 fall av typ A och 158 fall av typ B. Echo-virus påvisades i 113 fall, varav Echo 9 i 5 fall, Echo 16 i 2 fall och Echo 30 i 5 fall. Adénovirus rapporterades i 160 fall.

För tjänsteläkare föreligger skyldighet att till länsläkaren anmäla (summeriskt) även fall av epidemisk influensa, mässling, påssjuka, kikhosta och röda hund (MF 1968:84), vilken månadsvis redovisar fallen till Statens bakteriologiska laboratorium.

Av röda hund rapporterades 4 100 fall och av påssjuka 25 500; de övriga sjukdomarna framgår av följande.

	Kikhosta	Mässling	Influensa		Kikhosta	Mässling	Influensa
1950	14 400	6 400	40 000	1965	5 000	30 000	58 000
1955	12 700	42 200	17 400	1969	1 000	13 500	182 000
1960	9 000	11 000	136 000	1970	2 200	12 900	74 000
				1971	870	11 700	65 600

Tab D 1. Antal fall av anmälningspliktiga smittsamma sjukdomar med undantag av veneriska sjukdomar åren 1955—1971 (kliniska fall). *Cases of notifiable infectious diseases (clinical cases) except venereal*

Källa: Sammanställning från Statens bakteriologiska laboratorium.

Nr i den internationella klassifikationen ICD 1965	Diagnosens benämning <i>Diagnoses</i>	1955	1960	1965	1969	1970	1971
Allmänfarliga sjukdomar¹ <i>Infectious diseases of public concern</i>							
	Karantänssjukdomar ² <i>Quarantinable diseases</i>	—	—	—	—	1 ³	4 ⁴
001	Nervfeber (tyfoidfeber) <i>Typhoid fever</i>	18	14	5	9	11	14
002	Paratyfoidfeber <i>Paratyphoid fever</i>			67	55	33	33
003	Annan salmonella infektion <i>Other salmonella infections</i>	685	628	1 156	1 430	1 089	1 243
004	Rödsot (dysenteri) <i>Bacillary dysentery</i>	484	123	92	139	115	385
006	Amöbadysenteri <i>Amoebic dysentery</i>	—	9	5	32	45	50
036	Meningokocksjukdom <i>Meningococcal meningitis</i>	65	64	229	107	98	105
040—044	Akut barnförlamning (polio) <i>Acute polio</i>	486	18	1	—	—	—
	Primär icke-varig hjärn- och hjärnhinneinflammation <i>Non purulent meningitis and meningoencephalitis</i>	240	427	627	574	487	529
100	Weils sjukdom och andra leptospiroser <i>Weill's disease and other leptospiroses</i>	5	—	1	—	—	—
070	Epidemisk gulsot <i>Infectious hepatitis</i>	1 038	873	1 236	1 289	1 000	860
	Inokulationsgulsot <i>Inoculation hepatitis</i>	..	..	..	1 233	1 098	1 579
032	Difteri <i>Diphtheria</i>	4	2	—	—	—	—
022	Mjältbrand <i>Anthrax</i>	—	—	—	—	—	—
073	Papegojsjuka <i>Psittacosis</i>	—	5	14	79	59	40
030	Spetälska (lepra) <i>Leprosy</i>	—	—	—	1	—	1
Övriga anmälningspliktiga sjukdomar <i>Other infectious diseases with individual notification</i>							
005, 10	Botulism	..	..	..	1	1	—
	Elakartad gastroenterit hos barn under 2 år <i>Malignant gastro-enteritis in children under 2 years</i>	2	47	55	41	32	80
027, 01—, 09	Listerios <i>Listeriose</i>	..	5	3	2	1	6
034, 10—, 19	Schatlakansfeber <i>Scarlet fever</i>	7 581	11 827	4 006	6 371	5 040	4 265
021	Tularemi <i>Tularaemia</i>	1	229	1	6	538	149
023	Undulantfeber <i>Brucellosis</i>	3	2	1	2	5	4
037	Stelkramp <i>Tetanus</i>	..	..	..	1	5	5
125	Filarios <i>Filariasis</i>	..	..	..	30	69	27
120	Schistosomiasis	..	..	..	16	19	18
124	Trikinos <i>Trichinosis</i>	..	..	..	34	5	7
084	Malaria <i>Malaria</i>	5	10	13	28	33	26
130	Toxoplasmos <i>Toxoplasmosis</i>	..	..	..	14	16	8
	Summa <i>Total</i>	10 617	14 283	7 512	11 494	9 800	9 438

¹ Exkl tuberkulos som redovisas i annat sammanhang. — ² 000 Kolera, 020 Pest, 050 Smittkoppor, 060 Gula febern, 080-81 Fläckfeber, 088 Återfallsfeber. — ³ Fläckfeber. — ⁴ Kolera.

Tab D 2. Insjuknade i smittsamma sjukdomar med individuell anmälningsplikt, med undantag av veneriska sjukdomar, länsvis år 1971 enligt internationell klassifikation

Cases of notifiable infectious diseases (except venereal) reported during the year, by county.

Källa: Se tabell D 1. (English translation, see table D 1).

Landsting, landstingsfria kommuner <i>Counties, county boroughs</i>	Allmänfarliga sjukdomar										073 Papegojsjuka	030 Spetsälska (lepra)
	Karantäns- sjukdomar	001 Nervfeber (tyfoidfeber)	002 Paratyfoidfeber	003 Annan salmonella inf	004 Dysenteri (rödsot)	006 Amöbadyenteri	036 Meningokokockmeningit (epid hjärnhinneinf)	Primär icke varig hjärn- och hjärnhinneinflammation	070,09 Epidemisk gulsot	Inokulationsgulsot		
Stockholms län	1 ¹	7	4	279	102	18	19	97	188	627	8	—
Uppsala län	—	—	1	42	3	2	3	13	29	63	—	—
Södermanlands län	—	—	1	62	10	3	1	23	39	31	8	—
Östergötlands län	—	—	—	60	26	—	1	61	45	69	1	—
Jönköpings län	—	—	—	56	35	—	1	22	35	30	2	1
Kronobergs län	—	1	—	17	7	1	2	11	5	3	—	—
Kalmar län	—	1	2	27	6	—	1	29	8	18	—	—
Gotlands kommun	—	—	—	6	—	—	1	14	2	7	—	—
Blekinge län	—	—	—	24	2	1	3	9	8	5	—	—
Kristianstads län	—	—	1	32	8	—	4	5	22	34	1	—
Malmö kommun	1 ¹	1	2	56	13	22	4	1	42	100	2	—
Malmöhus län i övr	1 ¹	1	2	70	35	1	6	28	35	85	3	—
Hallands län	—	—	—	22	4	—	2	28	14	12	—	—
Göteborgs kommun	—	2	3	87	68	—	5	21	82	179	2	—
Göteb o Bohus län i övrigt	—	—	2	45	14	—	3	16	31	30	—	—
Älvsborgs län	—	—	1	49	3	—	13	37	44	31	—	—
Skaraborgs län	—	—	—	20	12	—	5	21	40	14	1	—
Värmlands län	—	—	—	23	1	—	5	28	30	19	1	—
Örebro län	—	—	2	28	14	1	3	7	42	48	4	—
Västmanlands län	—	—	3	23	6	—	1	28	17	19	3	—
Kopparbergs län	—	—	8	30	1	—	3	4	10	13	—	—
Gävleborgs län	—	—	—	45	5	1	3	13	48	18	1	—
Västernorrlands län	—	1	—	36	2	—	11	6	21	37	—	—
Jämtlands län	—	—	1	19	4	—	—	3	3	17	—	—
Västerbottens län	1 ¹	—	—	53	4	—	1	3	8	58	2	—
Norrbottens län	—	—	—	32	—	—	4	1	12	12	1	—
Summa	4	14	33	1 243	385	50	105	529	860	1 579	40	1

¹ 000 Kolera.

Landsting, landstingsfria kommuner <i>Counties, County boroughs</i>	Övriga anmälningspliktiga sjukdomar											
	005,10 Botu- lism	Elak- artad gastro- enterit hos barn under 2 år	027,01 —,09 Liste- rios	034,10 —,19 Schar- lakans- feber	021 Tular- emi	023 Undu- lant feber	037 Stel- kramp	125 Fila- rios	120 Schisto- somi- asias	124 Triki- nos	084 Mala- ria	130 Toxo- plasmos
Stockholms län	—	19	1	524	3	4	1	7	6	—	13	2
Uppsala län	—	2	—	168	—	—	—	1	—	—	1	—
Södermanlands län	—	12	—	82	1	—	—	3	1	—	—	—
Östergötlands län	—	1	—	226	1	—	—	—	1	—	—	—
Jönköpings län	—	—	—	160	—	—	1	14	6	1	2	—
Kronobergs län	—	—	—	94	—	—	—	1	—	—	1	—
Kalmar län	—	1	—	226	—	—	—	—	2	—	1	—
Gotlands kommun	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge län	—	13	—	268	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads län	—	—	—	152	—	—	—	—	—	2	—	—
Malmö kommun	—	8	—	56	—	—	—	—	1	—	1	3
Malmöhus län i övr	—	1	4	118	—	—	—	—	—	2	2	1
Hallands län	—	1	—	34	—	—	1	—	—	—	1	—
Göteborgs kommun	—	2	—	123	1	—	—	—	—	1	1	1
Göteb o Bohus län i övrigt	—	—	—	51	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs län	—	—	—	167	—	—	—	—	1	—	—	—
Skaraborgs län	—	—	—	242	—	—	—	—	—	—	1	1
Värmlands län	—	—	—	143	—	—	2	—	—	—	—	—
Örebro län	—	2	—	266	—	—	—	—	—	—	—	—
Västmanlands län	—	2	1	217	1	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs län	—	2	—	74	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs län	—	5	—	155	27	—	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands län	—	—	—	221	4	—	—	—	—	—	1	—
Jämtlands län	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens län	—	6	—	284	7	—	—	—	—	1	1	—
Norrbottens län	—	3	—	146	104	—	—	1	—	—	—	—
Summa	—	80	6	4 265	149	4	5	27	18	7	26	8

Tab D 3. Vissa smittsamma sjukdomar 1875—1971. Sjukdomar och nummer enligt internationell statistisk klassifikation

Infectious diseases 1875—1971. Numbering according to the international statistical classification

Källa: Rapporter insända av länsläkare och med dem jämförda förste stadsläkare och sammanställningar från Statens bakteriologiska laboratorium.

År Year	001-003 Salmo- nella- infek- tioner <i>Salmo- nella in- fections</i>	004 Dysen- teri <i>Bacil- lary dysen- tery</i>	034, 10 -19 Schar- lakans- feber ¹ <i>Scarlet fever</i>	032 Difteri <i>Diph- theria</i>	036 Me- ningo- kock- menin- git <i>Me- ningo- coccal menin- gitis</i>	040-044 Polio ² <i>Polio</i>	År Year	Salmo- nella- infek- tioner	Dysen- teri	Schar- lakans- feber ¹	Difteri	Menin- go- kock- menin- git	Polio ²
1875	7 153	812	4 117	2 733	37	..	1921	1 123	125	9 264	15 133	120	141
1876	5 995	405	9 684	4 043	39	..	1922	896	63	10 718	6 610	79	112
1877	5 002	443	16 682	4 116	30	..	1923	808	37	10 829	4 840	85	309
1878	8 282	587	15 655	5 492	47	..	1924	1 401	82	10 882	4 240	115	656
1879	5 178	245	10 060	5 801	27	..	1925	1 458	108	10 613	3 820	136	517
1880	6 271	1 014	8 461	7 258	21	..	1926	816	59	8 513	3 561	147	341
1881	4 398	814	6 195	7 732	32	..	1927	417	77	5 289	3 776	127	375
1882	6 288	4 211	6 066	8 020	40	..	1928	440	60	6 017	2 820	131	482
1883	5 898	512	13 661	8 581	400	..	1929	456	97	8 533	2 630	112	950
1884	6 304	357	14 327	6 901	83	..	1930	541	128	8 046	4 178	67	304
1885	4 510	179	14 443	5 386	77	..	1931	337	626	5 922	2 576	62	98
1886	6 045	694	12 900	5 025	94	..	1932	597	1 385	5 241	1 933	58	777
1887	4 698	254	9 698	6 284	112	..	1933	294	1 437	7 425	1 708	56	506
1888	3 736	139	6 084	4 798	117	..	1934	382	1 557	10 912	935	48	1 173
1889	6 866	226	6 991	4 878	196	..	1935	429	776	8 081	916	45	1 049
1890	4 263	175	12 975	6 848	605	..	1936	511	464	7 567	781	51	3 112 ²
1891	4 010	697	8 994	5 853	227	..	1937	545	328	14 572	299	51	1 888 ²
1892	4 194	236	9 628	6 776	102	..	1938	447	522	26 113	107	53	1 450 ²
1893	3 949	739	12 046	10 086	111	..	1939	479	228	40 505	181	31	615 ²
1894	3 826	327	9 818	10 196	122	..	1940	456	166	24 373	290	32	450 ²
1895	3 547	330	7 345	8 675	96	..	1941	643	652	12 953	280	104	720 ²
1896	3 438	692	7 586	8 061	165	..	1942	270	1 458	20 684	1 284	110	750 ²
1897	2 751	518	6 487	8 837	118	..	1943	444	1 669	29 812	2 457	77	2 198 ²
1898	2 351	332	5 745	11 219	89	..	1944	258	1 786	29 537	3 868	118	2 716 ²
1899	2 698	957	9 159	20 446	283	..	1945	359	661	15 931	2 620	90	2 446 ²
1900	2 200	865	9 428	21 004	255	..	1946	677	480	12 087	932	130	558 ²
1901	3 573	873	11 147	21 435	167	..	1947	1 206	442	11 111	357	86	1 481 ²
1902	1 440	277	9 180	14 993	99	..	1948	362	123	7 744	206	67	818 ²
1903	1 550	292	7 081	13 933	91	..	1949	212	168	23 960	73	60	2 560 ²
1904	1 717	395	8 312	14 994	102	..	1950	391	180	34 527	71	45	1 704 ²
1905	2 313	303	11 473	18 996	113	1 199	1951	160	102	13 661	30	46	551 ²
1906	1 823	225	8 122	15 298	82	429	1952	147	94	7 816	30	30	492 ²
1907	1 732	112	4 918	11 460	81	467	1953	8 770	432	5 413	13	30	5 090 ²
1908	1 916	321	5 750	8 856	66	316	1954	812	128	5 545	1	51	1 009
1909	1 130	94	7 617	9 602	52	172	1955	703	484	7 581	4	65	486
1910	1 866	136	9 614	10 460	611	186	1956	481	67	9 027	—	72	549
1911	1 916	113	12 000	12 027	40	3 646	1957	1 035	70	6 422	11	118	250
1912	1 214	57	9 043	10 294	68	4 112	1958	562	40	10 389	1	79	192
1913	1 513	72	10 228	11 927	127	1 220	1959	650	66	18 256	—	91	56
1914	1 940	60	10 204	12 030	70	325	1960	642	123	11 827	2	64	18
1915	1 301	68	13 086	11 471	910	214	1961	572	93	5 962	2	112	124
1916	1 495	179	10 482	12 385	557	207	1962	1 113	147	4 124	1	180	14
1917	1 836	576	9 490	14 674	224	99	1963	916	58	3 580	—	138	—
1918	2 941	89	7 769	27 645	118	122	1964	1 016	48	4 983	—	148	1
1919	3 827	53	9 310	40 514	116	820	1965	1 228	92	4 006	—	229	1
1920	1 266	71	9 750	26 448	102	181	1966	1 470	86	5 742	—	164	4
							1967	1 393	65	6 046	—	106	—
							1968	1 265	109	9 764	—	118	—
							1969	1 494	139	6 371	—	107	—
							1970	1 133	115	5 040	—	98	—
							1971	1 290	385	4 265	—	105	—

¹ Även puerperal scarlatina (stat klass 670,08). — ² Inkl fall utan förklarmning, vilka enligt uppgifter, som finns för vart och ett av åren 1936—1953 utgjorde respektive 517, 246, 163, 70, 56, 170, 121, 258, 265, 610, 133, 416, 182, 717, 540, 212, 129 och 2 061. För åren efter 1953 hänvisas till tab D 1 i föregående årgångar av denna publikation. För åren före 1936 är antalet okänt.

Tab D 4. Fall av venerisk sjukdom år 1971 fördelade efter bostadsort

Cases of venereal diseases according to domicile

Källa: Sammanställning från Statens bakteriologiska laboratorium.

Landsting, landstingsfria kommuner <i>Counties, county boroughs</i>	Ärvt syfilis <i>Congenital syphilis</i>		Förvärvat syfilis <i>Acquired syphilis</i>			Gonorré <i>Gonorrhoea</i>			Ulcus molle <i>Chancroid</i>			Summa ¹ <i>Total</i>	På 1 000 av folkmängden <i>Per 1 000 inhabitants</i>
	M	Kv	M	Kv	Summa	M	Kv	Summa	M	Kv	Summa		
	M	F	M	F	Total	M	F	Total	M	F	Total		
Bostadsort Patients' domicile													
Stockholms län	—	1	109	27	136	6 012	5 023	11 035	—	—	—	11 172	7,5
Uppsala län	—	—	4	3	7	691	787	1 478	—	—	—	1 485	6,8
Södermanlands län	—	—	2	1	3	545	493	1 038	—	—	—	1 041	4,2
Östergötlands län	—	—	5	5	10	936	794	1 730	1	—	1	1 741	4,5
Jönköpings län	—	—	—	1	1	385	358	743	1	—	1	745	2,4
Kronobergs län	—	—	1	1	2	194	143	337	—	—	—	339	2,0
Kalmar län	—	—	2	1	3	197	163	360	—	—	—	363	1,5
Gotlands kommun	—	—	1	—	1	74	58	132	—	—	—	133	2,5
Blekinge län	1	—	5	2	7	228	178	406	—	—	—	414	2,7
Kristianstads län	—	—	1	1	2	400	347	747	—	—	—	749	2,8
Malmö kommun	—	—	13	6	19	1 157	973	2 130	1	—	1	2 150	7,5
Malmöhus län i övrigt	—	—	24	9	33	1 064	857	1 921	3	—	3	1 957	4,5
Hallands län	—	—	1	1	2	156	114	270	—	—	—	272	1,4
Göteborgs kommun	—	—	31	21	52	2 279	1 633	3 912	1	—	1	3 965	8,5
Göteb o Bohus län i övrigt	—	—	4	1	5	361	278	639	—	—	—	644	2,5
Älvsborgs län	—	—	4	—	4	702	708	1 410	—	—	—	1 414	3,5
Skaraborgs län	—	—	—	1	1	366	301	667	1	—	1	669	2,6
Värmlands län	—	—	3	—	3	378	381	759	2	1	3	765	2,7
Örebro län	—	—	—	3	3	537	590	1 127	1	—	1	1 131	4,1
Västmanlands län	—	—	2	4	6	551	506	1 057	—	—	—	1 063	4,1
Kopparbergs län	—	—	1	—	1	541	499	1 040	1	—	1	1 042	3,8
Gävleborgs län	—	—	2	—	2	754	751	1 505	2	2	4	1 511	5,1
Västernorrlands län	1	—	7	2	9	645	503	1 148	—	—	—	1 158	4,2
Jämtlands län	—	—	4	4	8	365	333	698	—	—	—	706	5,6
Västerbottens län	—	—	5	1	6	342	391	733	—	—	—	739	3,2
Norrbottnens län	—	—	1	2	3	619	511	1 130	—	—	—	1 133	4,4
Summa Total 1971	2	1	232	97	329	20 479	17 673	38 152	14	3	17	38 501	4,8
» » 1970	—	2	218	104	322	21 197	17 866	38 885	15	—	15	39 224	4,9
» » 1969	2	—	274	99	373	19 201	15 219	34 420	13	7	20	34 815	4,3
» » 1968	—	—	199	79	278	17 291	12 923	30 214	6	—	6	30 498	3,8
» » 1967	3	1	215	119	334	14 950	11 024	25 974	5	—	5	26 317	3,3
» » 1966	—	5	299	130	429	14 542	10 460	25 002	5	—	5	25 441	3,2
» » 1965	4	3	328	156	484	14 393	9 707	24 100	10	1	11	24 602	3,2
» » 1960	1	—	66	23	89	11 501	6 972	18 473	6	—	6	18 569	2,5
» » 1955	6	3	105	63	168	9 027	4 825	13 852	16	—	16	14 045	1,9
» » 1950	8	12	358	250	608	7 005	3 207	10 212	40	3	43	10 883	1,5

¹ Tillkommer 9 fall av venerisk lymfogranulom.

Tab D 5. Gonorré 1950—1971 *Gonorrhoea*

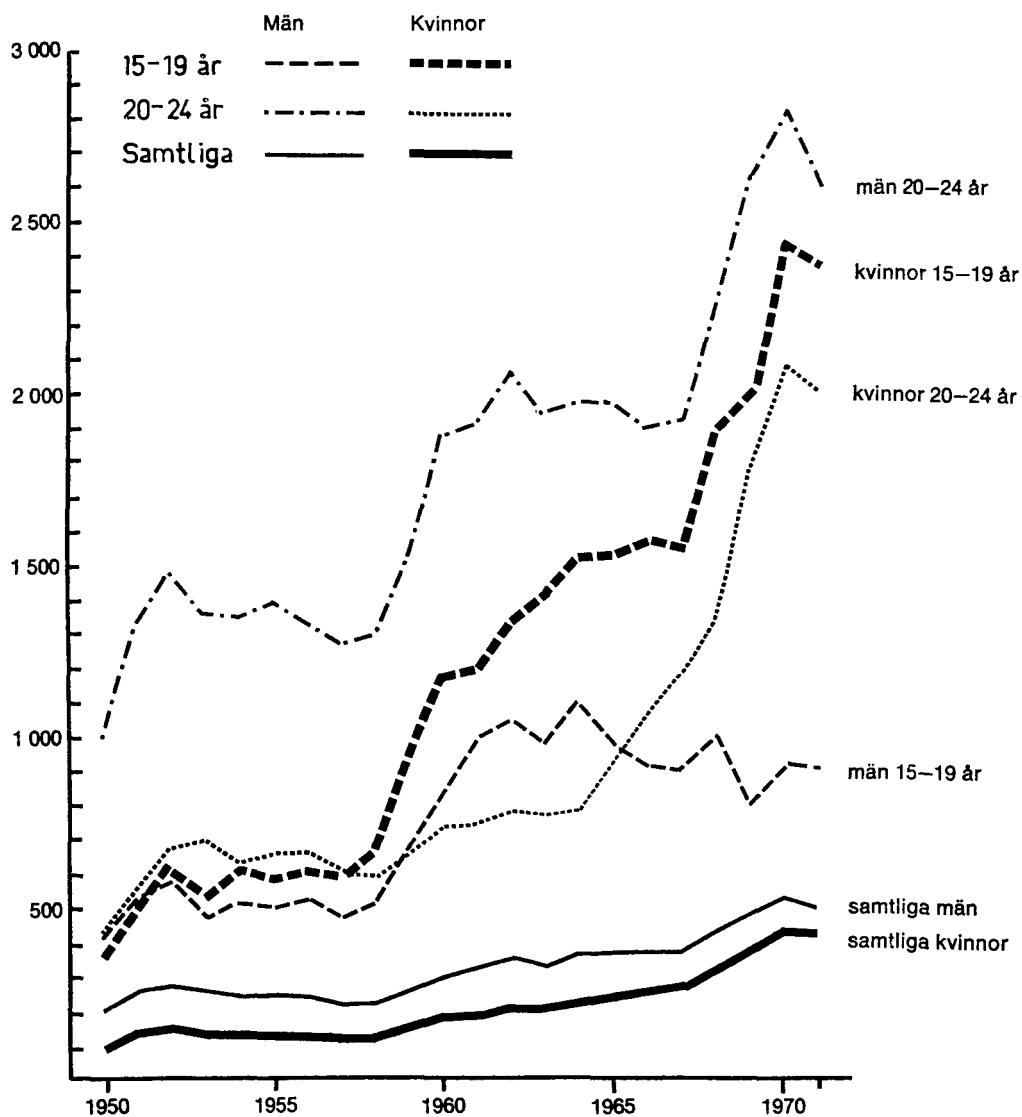
Källa: Sammanställning från Statens bakteriologiska laboratorium.

	Rapporterade fall Reported cases						Fall per 100 000 invånare Cases per 100 000 inhabitants					
	Ålder, år Age, years					Summa Total	Ålder, år Age, years					Summa Total
	0—9	10—14	15—19	20—24	25—		0—9	10—14	15—19	20—24	25—	
Män Male												
1950	7	5	872	2 353	3 768	7 005	..	2,2	411,5	1 009,4	170,1	200,4
1955	—	6	1 142	2 989	4 890	9 027	..	2,1	502,2	1 387,3	213,4	249,4
1957	1	4	1 163	2 766	4 194	8 128	..	1,2	478,1	1 270,8	180,8	221,2
1958	—	6	1 333	2 880	4 070	8 289	..	1,8	517,3	1 300,5	174,6	224,1
1959	1	6	1 859	3 422	4 280	9 568	..	1,8	676,8	1 507,5	182,9	257,3
1960	2	16	2 441	4 348	4 694	11 501	..	5,0	832,3	1 868,4	200,1	308,0
1961	—	21	3 091	4 550	4 759	12 421	..	6,8	992,8	1 901,9	202,2	331,1
1962	1	14	3 414	5 231	4 824	13 484	..	4,8	1 044,4	2 052,8	203,6	356,6
1963	3	11	3 237	5 286	4 349	12 886	..	3,8	986,1	1 938,1	182,9	338,7
1964	4	14	3 572	5 745	4 683	14 018	..	5,0	1 105,0	1 963,0	195,5	365,1
1965	2	10	3 099	6 228	5 054	14 393	..	3,6	980,4	1 968,4	209,3	370,7
1966	1	10	2 810	6 327	5 394	14 542	..	3,6	919,4	1 893,6	221,5	371,0
1967	3	9	2 675	6 526	5 763	14 976	..	3,3	902,5	1 918,9	234,7	379,9
1968	1	6	2 885	7 551	6 828	17 291	..	2,2	997,8	2 225,3	275,5	436,7
1969	1	10	2 337	8 827	8 026	19 201	..	3,7	823,0	2 598,0	319,2	480,4
1970	2	5	2 632	9 606	8 952	21 197	..	1,8	930,1	2 840,2	353,3	527,8
1971	2	19	2 535	8 740	9 183	20 479	..	7,0	901,6	2 651,9	357,7	506,6
Kvinnor Female												
1950	15	8	759	959	1 466	3 207	..	3,7	368,0	415,8	64,2	91,1
1955	8	31	1 316	1 413	2 057	4 825	..	11,1	595,7	656,3	87,0	132,4
1957	5	52	1 409	1 311	1 825	4 602	..	16,9	598,2	610,3	76,2	124,6
1958	6	94	1 655	1 294	1 700	4 749	..	30,2	664,7	594,4	70,6	127,8
1959	8	94	2 530	1 459	1 762	5 853	..	30,4	956,6	655,7	72,9	156,7
1960	15	134	3 317	1 675	1 831	6 972	..	44,4	1 178,8	736,4	75,5	185,9
1961	12	198	3 565	1 747	1 769	7 291	..	67,7	1 194,4	748,2	72,7	193,4
1962	9	179	4 185	1 946	1 787	8 106	..	64,3	1 334,5	781,7	72,9	213,3
1963	6	187	4 428	2 022	1 608	8 251	..	69,1	1 409,8	771,2	65,2	215,9
1964	13	215	4 734	2 204	1 752	8 918	..	81,6	1 523,8	786,2	70,6	231,3
1965	10	181	4 618	2 866	2 032	9 707	..	69,4	1 526,9	959,7	81,3	249,5
1966	10	137	4 587	3 355	2 371	10 460	..	52,7	1 567,4	1 064,4	94,2	266,6
1967	6	152	4 410	3 831	2 599	10 998	..	58,6	1 554,8	1 185,1	102,4	278,4
1968	7	136	5 203	4 393	3 184	12 923	..	52,8	1 886,4	1 348,9	124,2	325,3
1969	6	100	5 505	5 808	3 800	15 219	..	38,7	2 033,3	1 784,4	146,2	379,7
1970	4	128	6 594	6 705	4 257	17 688	..	49,6	2 441,5	2 073,4	162,6	439,3
1971	9	138	6 422	6 483	4 621	17 673	..	53,6	2 393,8	2 053,6	174,2	435,7
Båda könen Both sexes												
1950	22	13	1 631	3 312	5 234	10 212	..	2,9	390,1	714,2	116,3	145,6
1955	8	37	2 458	4 402	6 947	13 852	..	6,5	548,3	1 021,9	149,1	190,7
1957	6	56	2 572	4 077	6 019	12 730	..	8,9	537,1	942,7	127,6	172,8
1958	6	100	2 988	4 174	5 770	13 038	..	15,7	589,7	950,4	121,8	175,8
1959	9	100	4 389	4 881	6 042	15 421	..	15,8	814,0	1 085,9	127,0	206,9
1960	17	150	5 758	6 023	6 525	18 473	..	24,2	1 002,0	1 308,9	136,7	246,8
1961	12	219	6 656	6 297	6 528	19 712	..	36,5	1 091,5	1 332,1	136,3	262,1
1962	10	193	7 599	7 177	6 611	21 590	..	33,8	1 186,4	1 424,7	137,1	284,8
1963	9	198	7 665	7 308	5 957	21 137	..	35,6	1 193,3	1 366,2	123,0	277,1
1964	17	229	8 306	7 949	6 435	22 936	..	42,2	1 310,2	1 387,3	132,0	298,1
1965	12	191	7 717	9 094	7 086	24 100	..	35,6	1 247,6	1 478,6	144,2	310,1
1966	11	147	7 397	9 682	7 765	25 002	..	27,4	1 236,4	1 491,1	156,8	318,8
1967	9	161	7 085	10 357	8 362	25 974	..	30,2	1 221,5	1 561,3	167,4	329,1
1968	8	142	8 088	11 964	10 012	30 214	..	26,8	1 431,6	1 796,7	198,5	380,9
1969	7	110	7 842	14 635	11 826	34 420	..	20,7	1 413,7	2 199,9	231,3	430,0
1970	6	133	9 226	16 311	13 209	38 885	..	25,0	1 668,2	2 465,4	256,4	483,5
1971	11	157	8 957	15 223	13 804	38 152	..	29,7	1 630,2	2 359,2	264,5	471,1

¹ Inkl »okänd ålder». Incl unknown age

GONORRÉ 1950-1971

Antal fall på 100 000 män resp kvinnor inom olika åldersgrupper

Tab D 6. Fall av venerisk sjukdom år 1971 efter ålder och kön*Cases of venereal diseases by age and sex*

Källa: Sammanställning från Statens bakteriologiska laboratorium.

Sjukdom <i>Disease</i>	Summa <i>Total</i>	Den smittades ålder <i>Age of the infected</i>										
		under 1 år <i>under 1 year</i>	1—9 år <i>years</i>	10—14 år <i>years</i>	15—19 år <i>years</i>	20—24 år <i>years</i>	25—29 år <i>years</i>	30—39 år <i>years</i>	40—49 år <i>years</i>	50—59 år <i>years</i>	60 år och däröver <i>60 years and more</i>	okänd ålder <i>unknown age</i>
Syfilis ¹ {M M	234 —	1	—	—	15	63	68	61	17	5	4	—
<i>Syphilis</i> {Kv F	98 —	1	—	—	13	34	14	21	7	2	6	—
Summa <i>Total</i>	332 —	2	—	—	28	97	82	82	24	7	10	—
Gonorré {M M	20 479 —	2	19	2 535	8 740	5 360	2 903	683	199	38	—	—
<i>Gonorrhoea</i> {Kv F	17 673 —	9	138	6 422	6 483	2 670	1 406	426	108	11	—	—
Summa <i>Total</i>	38 152 —	11	157	8 957	15 223	8 030	4 309	1 109	307	49	—	—
Ulcus molle {M M	14 —	—	—	—	1	4	6	3	—	—	—	—
<i>Chancroid</i> {Kv F	3 —	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—
Summa <i>Total</i>	17 —	—	—	—	2	5	7	3	—	—	—	—

¹ Häri ingår samtliga fall av syfilis, såväl medfödd som förvärvad. *Congenital and acquired.**Veneriska sjukdomar. (Tab. D 4—D 6)*

Uppgifterna om dessa sjukdomar inkluderar i princip även militärpatienter, men redovisningen av dessa till länsläkarna, vilka i sin tur redovisar till Statens bakteriologiska laboratorium torde vara ofullständig.

En i stort sett riktig bild av åtminstone utvecklingen i tiden och förhållandet mellan olika åldrar och kön torde den föreliggande statistiken trots allt ge.

Utan tvivel är att gonorrén ökat från 1950 i minst den grad som statistiken anger till och med år 1970. Sålunda hade sjukdomen förstnämnda år 10 212 anmälda fall. Därefter har en årlig ökning skett, 30 214 fall år 1968, 34 420 fall år 1969 och 38 885 fall år 1970. 1971 visar en mindre nedgång till 38 152 anmälda fall.

Frekvensen av rapporterade fall av syfilis är närmast oförändrad från 1970, nämligen 332 fall mot 322 år 1970.

Tab D 7. Tuberkulossjukligheten och -dödligheten år 1971

Tuberculosis morbidity and mortality

Källa: Inom Nationalföreningen mot hjärt- och lungsjukdomar fört register; betr avlidna, publikationen »Dödsorsaker» (SOS) av statistiska centralbyrån.

Län, kommuner <i>Counties, county boroughs</i>	Tbc-fall kvarstående i Nationalföreningens register <i>Persons in TB registry</i>				Nypupptäckta tbc-fall <i>New findings of TB</i>		Avlidna i tbc (alla slag) enligt statistiska centralbyråns material <i>Deaths from TB (all forms)</i>	
	Hela antalet <i>All cases</i>	På 1 000 inv <i>Per 1 000 inh.</i>	Därav lungtbc <i>TB of the lungs</i>		Hela antalet <i>All cases</i>	På 1 000 inv <i>Per 1 000 inh.</i>		
			Hela antalet <i>All cases</i>	På 1 000 inv <i>Per 1 000 inh.</i>				
Stockholms län	4 938	3,3	4 445	3,0	467	0,3	72	0,05
Uppsala län	256	1,2	227	1,0	45	0,2	11	0,05
Södermanlands län	919	3,7	779	3,1	62	0,2	4	0,02
Östergötlands län	1 063	2,8	963	2,5	53	0,1	21	0,05
Jönköpings län	370	1,2	298	1,0	65	0,2	6	0,02
Kronobergs län	394	2,4	347	2,1	32	0,2	8	0,05
Kalmar län	803	3,3	725	3,0	24	0,1	10	0,04
Gotlands kommun	308	5,7	259	4,8	36	0,7	4	0,07
Blekinge län	297	1,9	239	1,6	37	0,2	4	0,03
Kristianstads län	719	2,7	642	2,4	27	0,1	14	0,05
Malmö kommun	1 047	3,6	909	3,2	78	0,3	} 31	0,04
Malmöhus län i övrigt	890	2,0	817	1,9	99	0,2		
Hallands län	472	2,4	420	2,2	52	0,3	7	0,04
Göteborgs kommun	1 137	2,4	973	2,1	134	0,3	} 23	0,03
Göteborgs o Bohus län i övrigt	823	3,3	697	2,8	53	0,2		
Älvsborgs län	814	2,0	715	1,8	79	0,2	17	0,04
Skaraborgs län	425	1,7	357	1,4	48	0,2	8	0,03
Värmlands län	1 019	3,6	896	3,1	97	0,3	15	0,05
Örebro län	692	2,5	596	2,2	56	0,2	14	0,05
Västmanlands län	891	3,4	739	2,8	63	0,2	10	0,04
Kopparbergs län	679	2,4	556	2,0	74	0,3	14	0,05
Gävleborgs län	486	1,7	405	1,4	69	0,2	15	0,05
Västernorrlands län	1 030	3,8	867	3,2	54	0,2	6	0,02
Jämtlands län	395	3,1	302	2,4	53	0,4	6	0,05
Västerbottens län	1 122	4,8	893	3,8	96	0,4	13	0,06
Norrbottnens län	1 242	4,9	933	3,6	119	0,5	10	0,04
Summa Total 1971	23 231	2,9	19 999	2,5	2 072	0,3	343	0,04
» » 1970	24 947	3,1	21 421	2,7	2 343	0,3	383	0,05
» » 1969	26 602	3,3	22 865	2,9	2 259	0,3	336	0,04
» » 1968	28 141	3,6	23 974	3,0	2 321	0,3	364	0,05
» » 1965	36 153	4,7	30 339	3,9	2 847	0,4	355	0,05
» » 1960	53 981	7,2	45 015	6,0	4 194	0,6	598	0,08
» » 1950	82 542	11,8	59 320	8,5	10 550	1,5	1 553	0,22

Tabell D 7

Antalet i tuberkulosregistret kvarstående fall av tuberkulos och av nypupptäckta fall återspeglar sjukdomens utbredning resp insjukningsrisken. Fall av öppen tuberkulos, dvs i smittsamt stadium, har ej redovisats 1971. För uppgifter om dessa för tidigare år hänvisas till

1970 års årgång av denna publikation. Vad angår den geografiska variationen, måste man dessutom räkna med att det kan finnas lokala olikheter i den intensitet, varmed man uppsparar och anmäler tuberkulosfall.

b. Karies hos sjuåringar

Tab D 8. Aktuell kariesprocent för permanenta tänder hos i folktandvården undersökta sjuåriga skolbarn 1941—1971

Teeth with untreated caries in per cent of total number of permanent teeth in seven year old children

Källa: Kalenderårsrapporter från tandvårdsinspektörerna.

Landsringsområde, städer (kommuner)	1941	1945	1950	1955	1960	1965	1969	1970	1971
Stockholms stad (kommun) —	—	—	—	24,1	23,4	20,3	18,7	17,9	16,3
Stockholms län	27,5	20,9	25,3	24,0	23,7	19,0	17,2	16,8	
Uppsala län	—	16,2	19,0	21,2	19,9	16,1	16,4	14,7	16,5
Södermanlands län	22,7	16,1	14,7	19,9	16,1	16,3	15,9	14,5	13,0
Norrköpings stad	—	—	—	28,3	26,6	29,0	21,2	18,3	17,5
Östergötlands län i övr	37,9	35,5	34,3	34,1	29,4	21,0			
Jönköpings län	33,3	22,0	28,5	29,0	27,7	23,3	18,8	18,2	15,6
Kronobergs län	29,8	25,4	34,5	31,5	23,9	25,9	21,4	21,2	17,7
Kalmar läns norra	24,9	25,5	19,6	19,8	16,6	16,1	19,1	20,7	15,3
Kalmar läns södra	—	29,4	26,0	30,7	26,1	21,6	13,6	14,6	
Gotlands län	—	16,7	25,7	21,3	34,5	29,9	29,6	23,1	21,5
Blekinge län	—	13,9	29,9	35,3	36,2	32,4	29,9	26,5	28,2
Kristianstads län	27,7	25,3	32,0	29,8	30,8	24,3	21,0	18,4	19,5
Malmö stad (kommun)	—	—	—	36,9	36,9	30,0	26,4	24,2	24,6
Hälsingborgs stad	—	—	35,8	40,0	34,1	27,0	19,2	18,3	20,5
Malmöhus län i övrigt	22,7	30,5	29,0	32,6	31,1				
Hallands län	51,3	26,6	33,2	34,9	29,4	20,5	18,5	15,6	16,6
Göteborgs stad (kommun) —	—	—	33,7	30,4	34,8	24,9	20,0	20,8	18,4
Göteborgs län i övr	28,4	27,8	31,7	30,7	27,2	23,0	21,4	20,4	22,8
Älvsborgs län	31,5	27,2	35,5	35,9	30,4	25,6	19,7	21,4	19,8
Skaraborgs län	30,7	32,8	31,3	22,2	21,5	22,3	19,4	17,4	20,5
Värmlands län	38,6	33,6	33,1	33,8	31,7	26,0	25,0	21,0	21,1
Örebro län	33,9	25,6	37,4	34,8	30,6	26,7	19,6	18,9	20,5
Västmanlands län	15,8	15,9	17,8	21,5	25,9	21,7	17,2	14,6	13,2
Kopparbergs län	—	—	23,0	20,8	20,2	15,2	15,6	15,4	14,8
Gävle stad	20,8	19,4	31,7	25,7	21,5	21,8	18,1	17,8	18,6
Gävleborgs län i övr	16,0	24,6	24,2	21,5	19,7				
Västernorrlands län	—	—	31,7	27,6	26,0	22,2	17,3	17,3	16,9
Jämtlands län	—	34,7	32,1	28,1	24,6	21,4	21,3	21,0	16,3
Västerbottens län	33,2	27,3	27,2	21,2	22,6	25,6	24,7	20,7	17,4
Norrbottnens län	44,3	28,1	29,0	32,0	30,3	24,8	18,8	17,0	18,3
Hela riket (medeltal)	29,1	24,1	29,3	28,3	27,1	22,9	19,5	18,5	18,1

Tabell D 8

Med aktuell kariesprocent menas antalet permanenta tänder angripna av karies men ej behandlade satta i relation till hela antalet frambrottna, permanenta tänder.

Före 1949 räknades som sjuåringar barnen i folkskolans första klass, men fr o m nämnda år har man gått direkt efter åldern.

Procenttalens växlingar från år till år inom sam-

ma län kan tänkas delvis sammanhånga med brister i det statistiska materialet.

Det är troligt, att nedgången i riksmedeltalet efter 1950 delvis men icke helt sammanhänger med den alltmer ökade vården av sexåringarnas tänder (jfr 1954 års årgång av denna publikation).

Den aktuella kariesprocenten för sexåringar var vart och ett av åren 1960, 1965, 1969, 1970 och 1971 resp 22,7, 21,6, 19,0, 17,9 och 18,0.

c. Förlossningar

Definitionen på *levande född* har fr o m 1960 ändrats till överensstämmelse med den internationella, av WHO rekommenderade (MF 1959:83). Tidigare räknades endast andning som tecken på liv. Nu skall även hänsyn tagas till andra tecken, såsom hjärtslag, pulsationer i navelsträngen och tydliga, spontana rörelser av skelettmuskulaturen.

Fr o m år 1952 har definitionen på begreppet fullgången nyfödd ändrats till överensstämmelse med internationell konvention. Tidigare räknades barn, som var minst 47 cm långt eller vägde minst 2 700 g som fullgången, varvid längden vid skiljaktigt utslag fick avgöra. Nu går gränsen så, att den som väger mer än 2 500 g räknas som fullgången. Efter denna ändring väntar man att finna en minskad frekvens ofullgångna nyfödda enligt årsberättelserna, men så är icke fallet. Tvärt om inträffade på det hela taget en höjning efter 1951. Förklaringen härtill synes ligga i att man tidigare huvudsakligen gått efter längden vid barnens klassificering och att längd- och viktnormerna icke helt motsvarade varandra. (Se denna publikation årgång 1952). En specificerad fördelning av de nyföddas vikter ges i tabell D 10.

Totala antalet födda barn (levande och dödfödda) var 115 389 år 1971 (se bilaga 6), och antalet barnaföderskor kan beräknas till approximativt 114 300. Enligt uppgift från statistiska centralbyrån hade sju barnaföderskor dött på grund av förlossningskomplikation (numren 650—662 i 1965 års revision av ICD).

Tab D 9. Förlösningar på anstalt år 1971 fördelade efter barnaföderskans ålder, civilstånd och bördens ordningsnummer. Relativtal per 100 000 barnaföderskor

Births per 100 000 according to marital status, age and birth order (g = married; og = not married)

Källa: Sjukhusens årsberättelser

Börd- nummer	Under 20 år		20—24 år		25—29 år		30—34 år		35—39 år		40 år och däröver		Summa
Birth order No.	g	og	g	og	g	og	g	og	g	og	g	og	
1	1 659	5 687	12 764	6 883	10 498	1 718	2 412	373	603	88	132	17	42 834
2	319	368	9 682	1 905	14 790	841	5 608	255	1 297	83	238	39	35 425
3	59	20	1 812	253	5 476	299	4 162	167	1 535	98	343	37	14 261
4	—	2	221	29	1 248	128	1 552	88	1 066	76	331	17	4 758
5	—	—	51	7	233	66	583	42	463	25	196	5	1 671
6	—	—	2	—	64	10	164	17	213	12	113	7	602
7 och högre	—	—	2	—	15	3	108	2	137	12	150	20	449
Summa	2 037	6 077	24 534	9 077	32 324	3 065	14 589	944	5 314	394	1 503	142	100 000

Tabell D 9

Talen visar hur många kvinnor per 100 000 barnaföderskor som förlösts första, andra, tredje o s v gången under redovisningsåret. Endast anmälningspliktiga bördor har därvid räknats, d v s levande födda och dödfödda, som avlidit efter 28:e havandeskapsveckan (eller vid ovisshet om tiden, mäter minst 35 cm i längd). Om barn fötts inom eller utom äktenskap har ingen betydelse för ordningsnumret i detta fall. Bland ogifta har inräknats änkor och fränskilda.

Antalet bördor, som tabellen grundar sig på, framgår av tablan till höger. Det är mindre än hälften av samtliga bördor i landet, vilket beror på att ett antal huvudmän övergått till automatisk databehandling av individbaserade uppgifter och därvid under en övergångsperiod befriats från att inlämna den del av årsberättelsen från vilken uppgifterna hämtas.

Ett sammandrag för 1952 (det första år för vilket uppgifter föreligger), 1969, 1970 och 1971 följer från de sjukhus, som lämnat uppgifter om bördens ordningsnummer.

Det kan nämnas, att även statistiska centralbyrån i publikationen Befolkningsförändringar, SOS, redovisar födda barn fördelade efter moderns födelseår och civilstånd samt barnets ordningsnummer.

	År 1952	1969	1970	1971
Antal bördor med uppgift <i>Cases with in- formation on birth order</i>	96 433	47 331	41 704	40 796
Därav i % börd- nummer: <i>Thereof (%) birth No.:</i>				
1	39,7	42,2	42,6	42,8
2	31,1	35,4	35,4	35,4
3	15,9	14,6	14,4	14,3
4	7,1	4,9	4,8	4,8
5	3,1	1,8	1,6	1,7
6	1,4	0,6	0,6	0,6
7 eller högre	1,7	0,5	0,6	0,4
Summa Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Tab D 10. Antal födda barn år 1971 med fördelning på viktklasser

Newborn according to weight

Källa: Sjukhusens årsberättelser och uppgifter från Uppsala sjukvårdsregions statistik.

Viktklass <i>Weight</i>	Levande födda <i>Live births</i>		Dödfödda <i>Stillbirths</i>		Summa födda <i>Total No. of newborn</i>
	Hela antalet <i>Total</i>	Därav avlidna inom 7 dagar efter förlossningen ¹	Hela antalet <i>Total</i>	Därav döda före intagningen ²	
Över 2 500 g	55 368	129	193	112	55 561
2 500—2 001 g	1 541	48	81	51	1 622
2 000—1 501 g	495	71	57	41	552
1 500—1 001 g	198	85	72	47	270
Illögst 1 000 g	111	97	56	56	167
Summa <i>Total</i>	57 713	430	459	307	58 172

¹ Deceased within 7 days from delivery. — ² Dead before admission.

Tabell D 10

Tabellen omfattar barn födda på anstalt (sluten vård). Av de födda barnen har uppgift om viktklasser erhållits för endast 58 172, vilket samman-

hänger med förhållanden omnämnda i kommentaren till tabell D 9.

d. Legala aborter, steriliseringar, kastreeringar

Abort enligt lagen om avbrytande av havandeskap den 17 juni 1938 (SFS nr 318) med ändringar den 17 maj 1946, 5 juni 1963, 20 mars 1964 och 23 maj 1969 kan erhållas efter tillstånd antingen av socialstyrelsen eller, då fråga icke är om abort på eugeniska indikationer eller icke är om ökad risk för fosterskada eller icke gäller rättsinkapabla kvinnor, av två läkare (på s k tvåläkarutlåtande). Med rättsinkapabel menas i detta fall, att kvinnan på grund av rubbad själsverksamhet anses sakna förmåga att själv lämna giltigt samtycke till ingreppet. Dessutom kan avbrytande av havandeskap i vissa fall ske utan sådant tillstånd, om tiden icke medger dess inhämtande (s k nödfall). Lagändringen år 1946 innebar, att förutsättningarna för avbrytande av havandeskap i viss mån utökades, samtidigt som medicinalstyrelsen erhöll större befogenhet att lämna tillstånd. Lagändringen år 1963 innebar att abort enligt denna lag även må erhållas när med skäl kan antagas att det väntade barnet på grund av skada under fosterstadiet kommer att lida av svårartad sjukdom eller lyte. På denna indikation beviljades år 1971 49 aborter, varav 47 på grund av uppgift från modern om rubeolaexposition.

Eugeniska indikationer gäller fall, då abort beviljats emedan det väntade barnet befarats komma att lida av kroppslig eller psykisk sjukdom, bli psykiskt utvecklingsstört eller missbildat. De medicinska eller socialmedicinska indikationerna avser ofta fall då kvinnan på grund av sjukdom eller svaghet icke ansetts böra föda barnet eller då dess framfödande och uppfostran förutsetts komma att bli henne övermäktigt. De sjukdomar det här är fråga om är i regel depressioner eller andra psykiska rubbningar, men även kroppssjukdomar förekommer. Den humanitära indikationen tillämpas vanligen då fråga är om brottsligt hävdande, dvs att kvinnan vid graviditetens början ej fyllt 15 år (270 verkställda fall) eller att hon utsatts för våldtäkt (3 fall 1971).

Ansökan om abort kan inges av kvinnan själv eller — då hon är rättsinkapabel — av den som har vårdnaden om henne.

Det statistiska material, som här redovisas, består av uppgifter om antalet ansökningar till socialstyrelsen om abort, antalet bifallna sådana ansökningar och antalet av dem som verkställts, vidare av uppgifter om aborter som verkställts på tvåläkarutlåtande och vid nödfall. Från 1968 redovisas även graviditetens längd vid abortoperationen. Se tabell D 11 och D 12. Antalet *ansökningar* om abort, som ställts till *socialstyrelsen* vissa år framgår av följande tablå, vari även de bifallna anges.

År Year	1950	1955	1960	1965	1970	1971
Antal ansökningar <i>Applications for abortion to the National Board of Health and Welfare</i>	6 351	5 694	4 085	6 669	7 548	6 780
Därav bifallna <i>Thereof granted, No.</i>	5 149	4 060	2 552	5 745	7 220	6 527
Bifallna % <i>Granted in per cent</i>	81	71	62	86	96	96

Avbrytande av havandeskap på annan grund än sjukdom eller kroppsfel hos kvinnan må ej företagas efter havandeskapets tjugonde vecka. Socialstyrelsen må dock, när

(Forts på sidan 97)

Tab D 11. Legal aborter 1971 efter tillstånd av socialstyrelsen

Abortions induced for medical or legal indications granted by the National Board of Health and Welfare

Källa: Till socialstyrelsen under redovisningsåret inkomna abortansökningar och motsvarande operationsrapporter.

	Antal ansök- ningar till social- styrelsen <i>No. of applications</i>	Antal därav beviljade <i>Granted</i>	Därav verkställda på <i>No. operated</i>						
			Eugenisk indikation <i>Eugenic indication</i>	Medicinsk o social- medicinsk indikation <i>Medical and socio- medical indication</i>			Risk för fosterskada <i>Risk of foetal injury</i>	Humanitär indikation <i>Humanitary indication</i>	Summa verkställda <i>No. operated</i>
				Sjukdom <i>Disease</i>	Svaghet <i>Weakness</i>	Förutsedd svaghet <i>Anticipated weakness</i>			
Antal <i>Number</i>	6 780	6 527	1	91	1 936	3 765	48	46	5 887
Civilstånd <i>Marital status</i>									
Ogift <i>Single</i>	3 138	2 964	—	44	494	2 092	21	45	2 696
Gift <i>Married</i>	3 007	2 944	1	36	1 214	1 368	26	1	2 646
Förut gifta <i>Widowed or divorced</i>	635	619	—	11	228	305	1	—	545
Ålder <i>Age</i>									
— 14 år <i>years</i>	35	35	—	1	—	—	—	32	33
15—19 »	1 406	1 336	—	15	194	1 008	4	13	1 234
20—24 »	1 625	1 527	—	16	254	1 082	19	—	1 371
25—29 »	1 291	1 242	—	19	338	764	14	—	1 135
30—34 »	1 017	992	—	16	379	492	5	1	893
35—39 »	891	882	1	16	464	304	6	—	791
40—44 »	482	480	—	8	290	108	—	—	406
45— »	33	33	—	—	17	7	—	—	24
Antal föregående förloss- ningar (exkl aborter) <i>No. of earlier deliveries</i>									
0	2 626	2 465	—	37	387	1 752	26	45	2 247
1	1 099	1 047	—	17	219	687	9	1	933
2	1 416	1 385	—	18	427	792	7	—	1 244
3	854	846	1	12	377	366	6	—	762
4	462	461	—	4	285	124	—	—	413
5	193	193	—	3	140	26	—	—	169
6	83	83	—	—	63	14	—	—	77
7	30	30	—	—	25	3	—	—	28
8	13	13	—	—	10	1	—	—	11
9 och fler	4	4	—	—	3	—	—	—	3
Graviditetens längd vid verk- ställigheten <i>Length of preg- nancy at operation</i>									
Före utg av vecka 12 <i>Before end of week 12</i>	.	.	1	24	605	1 549	16	16	2 211
Efter utg av vecka 12 men före utg av vecka 20 <i>After end of week 12</i>	.	.	—	43	1 171	2 168	28	23	3 433
Efter utg av vecka 20 <i>After end of week 20</i>	.	.	—	24	160	48	4	7	243

Tabell D 11

Uppgifterna om verkställda aborter hänförde sig före 1959 till rapporter som inkommit till socialstyrelsen under resp år, men 1959 infördes den ändringen beträffande operationer med socialstyrelsens tillstånd, att talen gäller verkställda

aborter av de under redovisningsåret bifallna ansökningarna, vare sig de verkställdes under året eller senare.

Intet dödsfall inträffade i samband med abortoperation år 1971.

Tab D 12. Legala aborter 1971 efter tillstånd av två läkare (s k tvåläkarutlåtande) och totala antalet aborter

Abortions induced for medical or legal indications with authorization of two physicians and total number operated

Källa: Till socialstyrelsen under redovisningsåret inkomna rapporter om operationer på tvåläkarutlåtande

	Verkställda aborter på <i>No. operated</i>				Summa <i>Total</i>	Samtliga verkställda aborter ¹ <i>Total operated</i>
	Medicinsk o socialmedicinsk indikation <i>Medical and socio-medical indication</i>			Humanitär indikation <i>Humanitary indication</i>		
	Sjukdom <i>Disease</i>	Svaghet <i>Weakness</i>	Förutsedd svaghet <i>Anticipated weakness</i>			
Antal <i>Number</i>	895	4 043	8 197	228	13 363	19 250
Civilstånd <i>Marital status</i>						
Ogift <i>Single</i>	315	1 746	4 444	227	6 732	9 428
Gift <i>Married</i>	479	1 775	2 974	1	5 229	7 875
Förut gifta <i>Widowed or divorced</i>	101	522	779	—	1 402	1 947
Ålder <i>Age</i>						
— 14 år <i>years</i>	—	1	7	182	190	223
15—19 »	105	804	2 097	45	3 051	4 285
20—24 »	193	892	2 218	—	3 303	4 674
25—29 »	207	880	1 636	—	2 723	3 858
30—34 »	176	658	1 078	1	1 913	2 806
35—39 »	134	464	759	—	1 357	2 148
40—44 »	69	310	360	—	739	1 145
45— »	11	34	42	—	87	111
Antal föregående förlossningar (exkl aborter) <i>No. of earlier deliveries</i>						
0	259	1 389	3 671	226	5 545	7 792
1	175	660	1 472	1	2 308	3 241
2	231	956	1 629	1	2 817	4 061
3	146	618	916	—	1 680	2 442
4	62	276	370	—	708	1 121
5	12	100	94	—	206	375
6	7	29	29	—	65	142
7	1	8	10	—	19	47
8	1	2	3	—	6	17
9 och fler	1	5	3	—	9	12
Graviditetens längd vid verkställig- heten <i>Length of pregnancy at operation</i>						
Före utg av vecka 12 <i>Before end of week 12</i>	560	2 492	5 035	132	8 219	10 430
Efter utg av vecka 12 men före utg av vecka 20 <i>After end of week 12</i>	315	1 519	3 116	94	5 044	8 477
Efter utg av vecka 20 <i>After end of week 20</i>	20	32	46	2	100	343

¹ Av socialstyrelsen beviljade + tvåläkarutlåtande.

(Forts. från sidan 94)

synnerliga skäl är därtill, medgiva ingreppets utförande jämväl därefter intill utgången av tjugofjärde veckan (lag av den 17 maj 1946).

För 527 av de 6 527 kvinnor, som av socialstyrelsen år 1971 beviljats legal abort har sådan ej ägt rum med följande motiveringar: Sökanden har fullföljt graviditeten i 297 fall; spontanabort i 209 fall; ej gravid i 21 fall. I 113 fall är det ej känt om abort ägt rum.

Det är vanligt att ansökan om abort åtföljs av ansökan om sterilisering. År 1971 uppgick antalet dubbelansökningar till 1 110, av vilka 1 095 beviljades för abort och 1 090 för sterilisering. Socialstyrelsen kan ställa sterilisering av kvinnan som villkor för abort, i fall där eugenisk indikation föreligger. Denna procedur har emellertid icke tillämpats sedan år 1964.

Steriliseringar. Förhållandena på hithörande område regleras genom lagen den 23 maj 1941 (SFS nr 282) om sterilisering, ändrad 20 mars 1964. Liksom i fråga om aborter kan ingreppet utföras antingen efter tillstånd av socialstyrelsen eller, i vissa fall, på utlåtande av två läkare och dessutom i s k nödfall av en läkare. Ansökan om sterilisering kan inges av vederbörande själv eller — om denne är rättsinkapabel — av den som har vårdnaden om honom eller henne. Formellt kan — enligt ännu gällande lag — sterilisering föreskrivas av socialstyrelsen utan särskild ansökan, då den ställs som villkor för abort och i samband med dispens för äktenskap, där endera eller bägge makarna lider av ärftlig, psykisk rubbning.

	1950	1955	1960	1965	1970	1971
Antal ansökningar till socialstyrelsen om sterilisering <i>Applications for sterilization to the National Board of Health and Welfare</i>	2 168	1 848	2 065	1 731	1 938	2 006
Därav bifallna <i>Granted</i>	2 015	1 668	1 895	1 616	1 882	1 961
Bifallna i % <i>Granted in per cent</i>	93	90	92	93	97	98

De beviljade ansökningarna fördelade sig på kön och indikationer m m som framgår av tabell D 13. Där anges också hela antalet verkställda steriliseringar.

Kastreringar. Förhållandena på hithörande område regleras genom lagen den 24 mars 1944 (SFS nr 133) om kastrering, ändrad 20 mars 1964 och 16 juni 1966. Ingreppet kan verkställas antingen med tillstånd av socialstyrelsen eller, i vissa fall, på utlåtande av två läkare.

Under år 1971 inkom till socialstyrelsen 2 ansökningar om kastrering, av vilka 1 bifölls och 1 avslogs.

Här följer en sammanställning av under senare år av socialstyrelsen beviljade kastreringar med uppgift om indikationen.

År	1960	1965	1968	1969	1970	1971
Indikation:						
Kriminalpolitisk	10	1	1	—	1	—
Humanitär	2	5	—	3	3	1
Kriminalpolitisk + humanitär	1	3	4	—	—	—
Summa	13	9	5	3	4	1

Tab D 13. Legala steriliseringar år 1971 *Sterilizations*

Källa: Av socialstyrelsen under redovisningsåret beviljade ansökningar och motsvarande operationsrapporter; under året inkomna rapporter om operationer på tvåläkarutlåtande.

	Antal ansök- ningar till social- styrelsen <i>No. of applica- tions¹</i>	Antal därav beviljade <i>Granted</i>	Därav verkställda på <i>No. operated</i>						Summa <i>Total</i>		Veckställda på 2-läk ut- låtande ² Medicinsk indikation <i>Medical indication</i> Kvinnor <i>Females</i>	Total- summa <i>Total steriliza- tions</i> därav män <i>Males</i>
			Eugenisk indikation <i>Eugenic indication</i>		Social indikation <i>Social indication</i>		Medi- cinsk indika- tion, kvinnor <i>Medical indication, females</i>					
			M	Kv	M	Kv						
			<i>M</i>	<i>F</i>	<i>M</i>	<i>F</i>		Hela antalet <i>Total</i>	därav män <i>Males</i>			
Antal <i>Number</i>	2 006	1 961	5	8	7	56	1 674	1 750	12	152	1 902	12
Civilstånd <i>Marital status</i>												
Ogift <i>Single</i>	104	100	1	1	1	17	66	86	2	6	92	2
Gift <i>Married</i>	1 673	1 636	4	7	3	30	1 416	1 460	7	135	1 595	7
Förut gifta <i>Widowed or divorced</i>	229	225	—	—	3	9	192	204	3	11	215	3
Ålder <i>Age</i>												
— 14 år <i>years</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15—19 »	6	6	—	—	—	3	2	5	—	—	5	—
20—24 »	47	40	—	1	1	5	28	35	1	3	38	1
25—29 »	255	235	—	2	1	9	198	210	1	30	240	1
30—34 »	551	540	3	3	3	19	457	485	6	42	527	6
35—39 »	722	718	1	2	—	16	631	650	1	47	697	1
40—44 »	397	395	1	—	1	4	340	346	2	29	375	2
45— »	28	27	—	—	1	—	18	19	1	1	20	1
Antal föregående förloss- ningar (exkl aborter) <i>No. of earlier deliveries</i>												
0	46	45	.	1	.	8	30	39	.	9	48	.
1	104	100	.	2	.	5	78	85	.	11	96	.
2	404	390	.	4	.	12	337	353	.	45	398	.
3	543	535	.	1	.	9	476	486	.	40	526	.
4	454	448	.	—	.	12	392	404	.	26	430	.
5	233	233	.	—	.	6	200	206	.	14	220	.
6	114	114	.	—	.	2	98	100	.	4	104	.
7	48	48	.	—	.	1	41	42	.	2	44	.
8	16	16	.	—	.	—	14	14	.	1	15	.
9 och fler	12	12	.	—	.	1	8	9	.	—	9	.
Graviditetens längd vid verkställigheten ³ <i>Pregnancy length at the operation</i>												
Före utg av vecka 12 <i>Before end of week 12</i>	.	.	.	.	.	5	196	201	.	29	230	.
Efter utg av vecka 12 men före utg av vecka 20 <i>After end of week 12</i>	.	.	.	2	.	20	697	719	.	30	749	.
Efter utg av vecka 20 <i>After end of week 20</i>	.	.	.	—	.	3	20	23	.	2	25	.

¹ To the National Board of Health and Welfare. — ² Operated with authorization of two physicians. — ³ Avser enbart sterilise-
ringar i kombination med abort.

BILAGOR

Bilaga 1 Annex 1

Vårdplatserna inom den slutna kroppssjukvården fördelade efter vårdform, med

Beds in somatic hospitals according to type of care, with individual data for the specialized general hospitals

Vårdform <i>Type of care</i>	Summa kroppssjukhus <i>Total somatic hospitals</i>	Total- summa lasarett <i>Total (general hospitals)</i>	1. Undervisningslasarett	
			Summa grupp 1	Karolinska sjuk- huset, Stockholm ¹
Huvudman				
Sjukhusets kodnummer <i>Code number of hospital</i>				11 001
Kategori <i>Responsible authority</i>				S
Länsbokstav <i>County, county borough</i>				—
Kliniker med egen specialläkare <i>Departments with a specialist doctor of its own</i>	58 478	54 647	11 758	1 718
1 Invärtes medicin <i>Internal medicine</i>	10 419	10 354	1 700	113(+)
2 Medicinsk barnsjukvård <i>Pediatrics (non-surgical)</i>	2 563	2 563	708	102(+)
3 Medicinsk lungsjukvård <i>Non-surgical pulmonary diseases</i>	2 723	1 515	395	120(+)
4 Infektionssjukvård <i>Epidemic care and similar</i>	2 550	2 061	430	—
5 Reumatologi <i>Rheumatology</i>	1 297	373	265	73(+)
6 Hud- och könssjukdomar <i>Dermato-venereology</i>	743	743	395	128(+)
7 Neurologi <i>Neurology</i>	463	463	319	84(+)
8 Allergologi <i>Allergology</i>	120	120	29	—
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka <i>Geriatrics and care of chronic sick</i>	6 103	5 326	531	—
10 Psykiatri <i>Psychiatry</i>	1 802	1 770	570	88 †
11 F d mentalsjukhus	5 361	5 361	—	—
12 Barn- och ungdomspsykiatri <i>Child and adolescent psychiatry</i>	617	617	173	12(+)
13 Kirurgi <i>Surgery</i>	10 259	10 173	1 373	151(+)
14 Barnkirurgi <i>Child surgery</i>	334	334	230	67(+)
15 Ortopedi <i>Orthopedics</i>	2 287	2 037	639	—
16 Neurokirurgi <i>Neurosurgery</i>	316	316	286	74(+)
17 Thoraxkirurgi <i>Thoracic surgery</i>	318	318	282	67(+)
18 Plastikkirurgi <i>Plastic surgery</i>	333	333	268	41 †
19 Urologi <i>Urology</i>	417	417	238	40 †
20 Obstetrik <i>Obstetrics</i>	2 492	2 492	530	80 †
21 Gynekologi <i>Gynaecology</i>	2 571	2 571	549	74 †
22 Ögonsjukdomar <i>Ophthalmology</i>	967	967	284	57(+)
23 Öron-, näs- och halssjukdomar <i>Oto-rhino-laryngology</i>	1 538	1 538	419	79(+)
24 Rehabilitering <i>Rehabilitation</i>	322	322	110	12 †
25 Radiologi <i>Radiology</i>	859	859	644	147(+)
26 Övriga kliniker <i>Other departments</i>	704	704	391	109(+)*
Annan slutna vård <i>Other departments without a specialist doctor of its own</i>	33 644	7 805	530	—
27 Lasarettsvård och liknande <i>General hospital care and similar</i>	3 207	1 533	168	—
28 Lungtuberkulosvård <i>Care of pulmonary TB</i>	—	—	—	—
29 Infektionssjukvård <i>Epidemic care</i>	76	76	—	—
30 Förlösningssvård <i>Maternity care</i>	719	644	—	—
31 Vård av långvarigt kroppssjuka <i>Care of chronic sick</i>	29 223	5 495	316	—
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka <i>Light mental cases</i>	419	57	46	—
Summa <i>Total</i>	92 122	62 452	12 288	1 718

† Riksplatser. — (+) Riksplatser ingår. — ¹ Avser den 30/6. — ² Inkluderar Folke Bernadottehemmet, 40 vårdplatser. — ³ Inkluderar Riksförsäkringsverkets avdelning för reumatiskt och nervöst sjuka, 100 vårdplatser. —

* Riksförsäkringsverkets avdelning för reumatiskt och nervöst sjuka. — ⁴ Medicinsk klinik med företrädare för allergologiska fall. — ⁵ Inkluderar endokrinologisk klinik på 33 vårdplatser, alkoholklinik på 60 vårdplatser och

individuella uppgifter för de delade lasaretten den 31/12 1971

on 31st December 1971

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Teaching hospitals

2. Övriga delade lasarett i landstingsområden
och landstingsfria kommuner Other specialized
general hospitals

Serafimerlasarettet, Stockholm	Akademiska sjuk- huset, Uppsala ¹	Linköpings lasarett	Alnäs sjuk- huset, Malmö	Lunds lasarett	Göteborgs barn- sjukhus	Sahlgrenska sjuk- huset, Göteborg	Umeå lasarett	Summa grupp 2	Sabbatsbergs sjuk- hus, Stockholm	S:t Görans sjukhus, Stockholm	S:t Erika sjukhus, Stockholm
10 001	12 001	21 001	30 001	41 001	50 021	50 001	64 001		10 010	10 011	10 012
L B	S C	L E	U MM	L M	U OG	U OG	L AC		L AB	L AB	L AB
327	1 389	1 394	1 798	1 664	247	2 037	1 184	42 262	629	1 087	485
191	181	166	247	125	—	527	150	8 654	201	108	227
—	115 ²	69	109	135	110	—	68	1 730	—	103	—
—	77	—	93	45	—	—	60	1 120	—	108	—
—	74	84	143	90	—	—	39	1 503	—	—	—
—	—	—	—	132(+) ³	—	—	60† ⁴	108	—	—	—
—	42	28	52	40	—	80	25	348	—	54	—
—	50	32	—	73	—	50	30	144	—	—	—
—	—	—	—	—	—	29	—	91	—	91 ⁵	—
—	—	219	177	—	—	—	135	4 795	—	113	—
—	95	71	115	93	—	62	46	1 200	—	81	—
—	—	—	—	—	—	—	—	5 361	—	—	—
—	33	40	20	32	24	—	12	444	—	39	—
136	149	150	209	116	—	342	120	8 705	180	164	102
—	26	—	—	24	113	—	—	104	—	82	—
—	50	140	151	135	—	103	60	1 398	—	108	—
—	27	37	—	63	—	60	25	30	—	—	—
—	37	—	50	56	—	72	—	36	—	—	—
—	69	26	39	—	—	63	30	65	—	36	—
—	—	—	62	58	—	48	30	179	—	—	43
—	94	60	79	67	—	98	52	1 813	88	—	38
—	76	67	90	79	—	103	60	1 892	69	—	49
—	46	24	28	49	—	50	30	683	27	—	—
—	60	50	40	60	—	70	60	1 119	64	—	—
—	—	31	—	10	—	43	14	212	—	—	—
—	88	78	31	98	—	124	78	215	—	—	—
—	—	22 ⁷	63 ⁸	84 ⁹	—	113 ¹⁰	—	313	—	—	26 ¹²
—	—	315	—	15	—	30 ¹¹	170	5 873	15	—	—
—	—	74	—	15	—	30	49	605	15	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	76	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	557	—	—	—
—	—	241	—	—	—	—	75	4 624	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	46	11	—	—	—
327	1 389	1 709	1 798	1 679	247	2 067	1 354	48 135	644	1 087	485

kardiologisk thoraxklinik på 16 vårdplatser. — ⁷ Medicinsk sjukvård, 22 vårdplatser. — ⁸ Handkirurgisk klinik, 20 vårdplatser, alkoholklinik, 30 vårdplatser och anestesivård, 13 vårdplatser. — ⁹ Medicinsk sjukvård, 50 vårdplatser och kardiologisk klinik, 34 vårdplatser. — ¹⁰ Extremitetsskirurgisk klinik. — ¹¹ Barnavård på kvinnoklinik. — ¹² Medicinsk sjukvård.

Vårdform

2. (forts). Övriga delade lasarett i landstingsområden och landstingsfria kommuner *Other specialized general hospitals*

	Södersjukhuset, Stockholm	Danderyds sjukhus	Löwenströmska sjukhuset, Uppl.-Väsby	Nacka sjukhus	Norrälje sjukhus	Södertälje sjukhus	Enköpings lasarett	Samariterhemmet sjukhus, Uppsala	Eskilstuna lasarett
Huvudman									
Sjukhusets kodnummer	10 013	11 010	11 013	11 014	11 012	11 011	12 010	12 011	13 010
Kategori	L	L	L	L	L	L	L	L	L
Länsbokstav	AB	AB	AB	AB	AB	AB	C	C	D
Kliniker med egen specialläkare	1 290	902	293	275	119	436	247	213	883
1 Invärtes medicin	359	138	78	87	59	103	67	100	135
2 Medicinsk barnsjukvård	98	36	—	—	—	—	—	—	65
3 Medicinsk lungsjukvård	—	—	—	—	—	—	—	—	60
4 Infektionssjukvård	—	132	—	—	—	—	—	—	68
5 Reumatologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Hud- och könssjukdomar	48	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Neurologi	60	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Allergologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka	—	60	65	—	—	68	112	—	134
10 Psykiatri	88	91	—	—	—	—	—	—	32
11 F d mentalsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Barn- och ungdomspsykiatri	—	22	—	—	—	—	—	—	18
13 Kirurgi	262	118	78	87	60	136	68	101	140
14 Barnkirurgi	22 ²	—	—	—	—	—	—	—	—
15 Ortopedi	57	41	—	—	—	—	—	—	44
16 Neurokirurgi	30	—	—	—	—	—	—	—	—
17 Thoraxkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 Plastikkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19 Urologi	—	40	—	—	—	—	—	—	—
20 Obstetrik	100	69	36	62	—	48	—	—	40
21 Gynecologi	60	49	36	39	—	59	—	—	60
22 Ögonsjukdomar	19	—	—	—	—	—	—	—	22
23 Öron-, näs- och halssjukdomar	57	34	—	—	—	22	—	—	30
24 Rehabilitering	—	52	—	—	—	—	—	—	16
25 Radiologi	30	20	—	—	—	—	—	—	19
26 Övriga kliniker	—	—	—	—	—	—	—	12 ¹	—
Annan sluten vård	13	21	48	174	82	136	18	—	132
27 Lasarettsvård och liknande	13	21	—	30	—	—	—	—	—
28 Lungtuberkulosvård	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29 Infektionssjukvård	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30 Förlossningsvård	—	—	—	—	13	—	18	—	—
31 Vård av långvarigt kroppssjuka	—	—	48	144	69	136	—	—	132
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1 303	923	341	449	201	572	265	213	1 015

¹ Anestesiavdelning. — ² Disponeras av S:t Görans sjukhus barnklinik.

Kullbergska sjukh. Katrineholm	Nyköpings lasarett	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Finpångs	Norrköpings	Motala	Eksjö	Jönköpings	Näsåjö	Värnamo	Ljungby	Värjö	Västervika	Kalmar	Oskarshamn	Visby	Karlshamn	Karlskrona	Hälsjöholms				
13012	13011	21011	21013	21014	22011	22010	22013	22012	23011	23010	24010	25010	25011	26010	27011	27010	28012		
L D	L D	L E	L E	L E	L F	L F	L F	L F	L G	L G	L H	L H	L H	U I	L K	L K	L L		
336	826	127	930	254	464	1 925	124	224	294	761	1 312	687	190	320	264	707	173		
88	105	63	118	94	90	137	62	105	90	153	108	126	90	72	93	142	79		1
—	60	—	61	—	—	61	—	—	—	56	27	54	29	—	—	28	—		2
—	—	—	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		3
—	—	—	74	—	—	95	—	—	—	67	—	39	—	54	—	74	—		4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		5
—	—	—	—	—	—	19	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—		6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		8
110	107	—	312	—	100	100	—	—	120	106	40	112	—	—	60	129	—		9
—	—	—	58	—	—	60	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—	—		10
—	312	—	—	—	—	991	—	—	—	—	945	—	—	—	—	—	—		11
—	—	—	10	—	—	20	—	—	—	20	—	15	—	—	—	22	—		12
90	120	64	117	96	90	121	62	119	84	128	104	111	90	98	93	146	94		13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		14
—	—	—	46	—	—	96	—	—	—	60	—	60	—	—	—	24	—		15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		19
23	39	—	33	32	30	63	—	—	—	39	29	28	—	21	—	35	—		20
25	48	—	46	32	34	54	—	—	—	40	32	57	—	24	—	35	—		21
—	12	—	15	—	—	34	—	—	—	14	13	20	—	9	—	19	—		22
—	23	—	40	—	—	41	—	—	—	37	14	27	—	13	—	26	—		23
—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		24
—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21 ¹	—	19 ¹	10 ¹	—	18 ¹	27 ¹	—		26
104	60	109	—	122	—	176	59	72	15	22	117	25	67	—	25	—	147		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	7	25	—	—	6	—	—		27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		28
—	—	14	—	—	—	—	11	26	15	—	30	—	—	—	—	—	—		29
104	60	95	—	122	—	176	48	46	—	80	—	51	—	—	19	—	16		30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		32
440	886	236	930	376	464	2 101	183	296	309	783	1 429	712	257	320	289	707	320		

Vårdform

2 (forts). Övriga delade lasarett i landstingsområden och landstingsfria kommuner
Other specialized general hospitals

	Kristianstads lasarett	Simrishamn	Ängelholm	Helsingborg	Landskrona	Trelleborg	Ystad	Halmstad	Varberg	Kungälv	Mölnåls	Uddevalle
Huvudman												
Sjukhusets kodnummer	28010	28013	28011	41012	41010	41011	41013	42010	42011	51012	51011	51010
Kategori	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L
Länsbokstav	L	L	L	M	M	M	M	N	N	O	O	O
Kliniker med egen specialläkare	839	128	453	714	185	230	145	757	139	213	482	678
1 Invärtes medicin	143	64	130	142	60	63	65	122	63	92	113	118
2 Medicinsk barnsjukvård	66	—	29	48	26	—	—	49	—	—	29	50
3 Medicinsk lungsjukvård	—	—	—	—	—	—	—	44	—	—	—	—
4 Infektionssjukvård	64	—	—	119	—	—	—	44	—	—	—	50
5 Reumatologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Hud- och könssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
7 Neurologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Allergologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka	134	—	56	56	—	90	—	163	—	30	106	75
10 Psykiatri	69	—	—	—	—	—	—	44	—	—	—	34
11 F d mentalsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Barn- och ungdomspsykiatri	27	—	—	10	—	—	—	13	—	—	—	9
13 Kirurgi	129	64	150	157	99	77	80	137	76	91	106	120
14 Barnkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15 Ortopedi	52	—	—	65	—	—	—	—	—	—	—	60
16 Neurokirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17 Thoraxkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 Plastikkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19 Urologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Obstetrik	31	—	34	39	—	—	—	28	—	—	58	25
21 Gynekologi	64	—	30	40	—	—	—	45	—	—	42	50
22 Ögonsjukdomar	32	—	—	12	—	—	—	21	—	—	—	30
23 Öron-, näs- och halssjukdomar	28	—	24	26	—	—	—	28	—	—	28	28
24 Rehabilitering	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25 Radiologi	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—
26 Övriga kliniker	—	—	—	—	—	—	—	7 ¹	—	—	—	—
Annan sluten vård	—	100	—	215	82	16	74	—	15	19	80	38
27 Lasarettsvård och liknande	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
28 Lungtuberkulosvård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29 Infektionssjukvård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30 Förlossningsvård	—	12	—	—	26	16	14	—	15	19	—	—
31 Vård av långvarigt kroppssjuka	—	82	—	215	56	—	60	—	—	—	85	—
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Summa	839	228	453	929	267	246	219	757	154	232	562	716

¹ Anestesiavdelning.

Alingsås	Borås	Bäckefors	Skene	Vänerborgs-Trollhättans	Falköpings	Lidköpings	Marierads	Skövde	Arvika	Karlavads	Kristinehamns	Säffle	Torsby	Karlakoga	Lindsebergs	Örebro	Fagersta	Köpinga	Sala
52012	52011	52014	52013	52016	53010	53011	53012	53013	54012	54010	54011	54013	54014	55011	55012	55010	56013	56012	56011
L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L
P	P	P	P	P	R	R	R	R	S	S	S	S	S	T	T	T	U	U	U
320	1 105	81	188	717	386	479	124	143	406	846	190	151	120	247	209	2 220	132	317	120
90	146	42	89	211	88	101	57	66	95	128	90	69	60	96	62	120	60	90	60
—	56	—	—	33	44	39	—	—	—	52	—	—	—	—	—	67	—	—	—
—	61	—	—	—	—	—	—	—	53	—	—	—	—	—	—	57	—	—	—
—	74	—	—	—	—	67	—	—	—	67	—	—	—	—	—	72	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—
—	29	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	—	—	—	—	48	—	—	—
—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
122	120	—	—	50	60	—	—	—	168	85	—	—	—	50	54	317	—	51	—
—	72	—	—	68	—	—	—	—	—	64	—	—	—	—	—	90	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	719	—	—	—
—	24	—	—	20	—	5	—	—	—	34	—	—	—	—	—	33	—	—	—
90	157	39	89	196	93	106	67	64	90	159	90	70	60	101	93	127	72	82	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	84	—	—	—	—	66	—	—	—	49	—	—	—	—	—	54	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	—	—	—
—	50	—	—	45	28	38	—	—	—	49	—	—	—	—	—	55	—	36	—
—	54	—	—	51	29	23	—	—	—	64	—	—	—	—	—	69	—	44	—
—	25	—	—	16	24	—	—	—	—	26	—	—	—	—	—	48	—	—	—
—	40	—	—	27	20	34	—	—	—	35	—	—	—	—	—	48	—	6	—
—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—	—	—
—	29	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	48	—	—	—
18 ¹	—	—	10 ¹	—	—	—	—	13 ¹	—	—	10 ¹	12 ¹	—	—	—	—	—	8 ¹	—
46	25	9	125	246	36	108	100	57	15	135	138	26	48	64	15	140	52	52	158
28	25	—	—	—	36	36	—	—	—	—	3	10	—	44	—	80	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	—	9	15	—	—	—	—	24	15	—	15	16	12	20	15	—	—	—	—
—	—	—	110	246	—	72	100	33	—	135	120	—	36	—	—	120	52	52	158
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
366	1 130	90	313	963	422	587	224	200	421	981	328	177	168	311	224	2 360	184	369	278

Vårdform		2 (forts). Övriga delade lasarett i landstingsområden och landstingsfria kommuner <i>Öther specialized general hospitals</i>									
		Västernorrlands lasarett	»	»	»	»	Södra Hälsinglands sjukhus, Bollnäs	Gävle lasarett	» Hudikvalls	» Sandvikens	» Härnösands
Huvudman											
Sjukhusets kodnummer	56 010	57 013	57 010	57 012	57 011	61 011	61 010	61 012	61 013	62 012	
Kategori	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L
Länsbokstav	U	W	W	W	W	X	X	X	X	Y	
Kliniker med egen specialläkare	1 000	194	1 110	136	216	1 078	758	403	145	541	
1 Invärtes medicin	150	100	150	60	90	148	111	83	66	90	
2 Medicinsk barnsjukvård	55	—	49	—	—	—	55	47	—	—	
3 Medicinsk lungsjukvård	100	—	170	—	—	—	54	—	—	—	
4 Infektionssjukvård	—	—	91	—	—	—	61	—	—	—	
5 Reumatologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6 Hud- och könssjukdomar	29	—	—	—	—	—	15	—	—	—	
7 Neurologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8 Allergologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka	81	—	160	—	—	72	74	78	—	—	
10 Psykiatri	73	—	70	—	—	—	45	—	—	—	
11 F d mentalsjukhus	—	—	—	—	—	705	—	—	—	238	
12 Barn- och ungdomspsykiatri	25	—	19	—	—	—	25	—	—	—	
13 Kirurgi	117	94	112	76	90	153	122	91	79	90	
14 Barnkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15 Ortopedi	84	—	75	—	—	—	28	—	—	106	
16 Neurokirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17 Thoraxkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18 Plastikkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
19 Urologi	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20 Obstetrik	67	—	45	—	16	—	26	25	—	—	
21 Gynekologi	57	—	47	—	—	—	58	26	—	—	
22 Ögonsjukdomar	30	—	51	—	—	—	24	23	—	—	
23 Öron-, näs- och halssjukdomar	42	—	50	—	20	—	31	17	—	—	
24 Rehabilitering	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
25 Radiologi	—	—	—	—	—	—	29	—	—	—	
26 Övriga kliniker	21 [†]	—	21 [†]	—	—	—	—	13 [†]	—	17 [†]	
Annan sluten vård	15	118	14	116	120	337	48	26	12	202	
27 Lasarettsvård och liknande	15	—	14	—	—	—	48	—	—	—	
28 Lungtuberkulosvård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
29 Infektionssjukvård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
30 Förlösningssvård	—	18	—	16	—	38	—	—	12	18	
31 Vård av långvarigt kroppssjuka	—	100	—	100	120	299	—	26	—	184	
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	1 015	312	1 124	252	336	1 415	806	429	157	743	

† Rikspatser. — ¹ Barnsjukhuset Samariten. — ² Östra sjukhuset. — ³ Riksförsäkringsverkets avdelning för reumatiskt och nervöst sjuka. — ⁴ Ekmanska sjukhuset. — ⁵ Allmänna BB och Östra sjukhuset med vårdplat-

												3. Special- lasarett <i>Single -clinic hospitals</i>	4. Odelade lasarett <i>Non specialized general hospitals</i>
Sollefteå	Sundsvalls	Örnakölsdåls	Östersunds-Frösö sjukhus, Östersund	Lyckeåle lasarett	Sollefteå	Bodens	Gällivare	Kalix	Kiruna	Luleå	Piteå		
62 013 L Y	62 010 L Y	62 011 L Y	63 010 L Z	64 011 L AC	64 010 L AC	65 010 L BD	65 012 L BD	65 014 L BD	65 015 L BD	65 011 L BD	65 013 L BD		L
297	1 514	547	1 447	148	406	840	281	120	127	393	320	627	—
90	152	122	139	60	120	90	67	60	63	87	84	—	—
27	50	23	43	—	30	54	31	—	—	—	—	125 ¹	—
—	73	68	62	—	—	90	—	—	—	—	—	—	—
—	91	—	76	—	—	24	—	—	—	—	—	128 ²	—
—	—	—	—	—	—	48 ¹⁺³	—	—	—	—	—	—	—
—	16	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	66	60	50	28	54	126	61	—	—	150	100	—	—
—	—	52	42	—	—	48	—	—	—	—	—	—	—
—	754	—	697	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	10	—	14	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—
92	147	140	158	60	110	93	68	60	64	87	88	95 ⁴	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	57	—	—	82	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—
23	47	28	33	—	35	28	22	—	—	29	20	149 ⁵	—
27	41	20	28	—	27	42	18	—	—	28	20	130 ⁵	—
—	26	14	20	—	6	29	14	—	—	—	8	—	—
20	41	20	28	—	24	26	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 ⁶	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12 ⁶	—	—	—
30	272	24	118	40	157	—	—	64	95	12	—	20 ⁷	1 382
30	52	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	20	740
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	24	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	12	—	—	—	14	20	—	—	—	87
—	220	—	118	28	135	—	—	50	75	—	—	—	555
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
327	1 786	571	1 565	188	563	840	281	184	222	405	320	647	1 382

ser för obstetrik resp 62 och 87 och för gynekologi resp 60 och 70. — ⁶ Anestesiavdelning. — ⁷ Prematuravdelning på Östra sjukhuset.

Vårdform	5. Andra sjukhus av lasarettskaraktär							
	<i>Other hospitals of general hospital character</i>							
	Summa grupp 5	Reumatikersjukhus <i>Hospital for Rheumatic</i>	Kustsanatorium <i>Coast sanatorium</i>	Riksförädlingsverkets sjukhus <i>Hop of National</i> <i>Inbreed Board</i>	Vissa enskilda sjukhus			
					Summa vissa enskilda sjukhus	Benastiftelsens sjukhus	Ersta sjukhus	Röda korsets sjukhus
Huvudman								
Sjukhusets kodnummer						10 480	10 481	10 482
Kategori		F	F	S	P	P	P	P
Länsbokstav		—	—	—	—	B	B	B
Kliniker med egen specialläkare	1 357	337	250	587	183	—	183	—
1 Invärtes medicin	65	—	—	—	65	—	65	—
2 Medicinsk barnsjukvård	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Medicinsk lungsjukvård	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Infektionssjukvård	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Reumatologi	924	337† ¹	—	587† ²	—	—	—	—
6 Hud- och könssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Neurologi	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Allergologi	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Psykiatri	32	—	—	—	32	—	32	—
11 F d mentalsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Barn- och ungdomspsykiatri	—	—	—	—	—	—	—	—
13 Kirurgi	86	—	—	—	86	—	86	—
14 Barnkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—
15 Ortopedi	250	—	250† ⁴	—	—	—	—	—
16 Neurokirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—
17 Thoraxkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—
18 Plastikkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—
19 Urologi	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Obstetrik	—	—	—	—	—	—	—	—
21 Gynekologi	—	—	—	—	—	—	—	—
22 Ögonsjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—
23 Öron-, näs- och halssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—
24 Rehabilitering	—	—	—	—	—	—	—	—
25 Radiologi	—	—	—	—	—	—	—	—
26 Övriga kliniker	—	—	—	—	—	—	—	—
Annan sluten vård	363	—	—	—	363	46	60	86
27 Lasarettsvård och liknande	286	—	—	—	286	46	—	86
28 Lungtuberkulosvård	—	—	—	—	—	—	—	—
29 Infektionssjukvård	—	—	—	—	—	—	—	—
30 Förlösningssvård	—	—	—	—	—	—	—	—
31 Vård av långvarigt kroppssjuka	77	—	—	—	77	—	60	—
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1 720	337	250	587	546	46	243	86
† Riksplatser.								
¹ Strängnäs 97								
Spenshult 124								
Östersund 116								
² Nynäshamn 245								
Tranås 195								
Åre 147								
³ Vasa sjukhus 777								
⁴ Älvelvikens kust- sanatorium 250								
⁵ Lasarett för lungsjukvård								
Söderby 285								
Uttran 180								
Kolmårdssjukhuset 186								
Mälilla 203								
Follingbo 99								
Fur 127								
Broby 132								
Örupsjukhuset 243								
Renströmska 146								
Svenshöggen 124								

			6.	7.	8.	9.	10.	11.	
<i>Private hospitals</i>									
Sophiahemmet sjukhus	Björnsbo sjukhus	Carlanderska sjukhemmet	<i>Sjukatugor Cottage hospitals</i>	<i>Lasarett för lungsjukvård Sanktoria for TB of the lungs</i>	<i>Lasarett för infektions- sjukvård Epiémie hospitals</i>	<i>Sjukhus och sjukhem/ vårdhem för långvarigt kroppssjuka Hömet för chronic sick</i>	<i>Övriga enskilda vårdhem Private nursing homes</i>	<i>Sjukhem för lästervård? Small nursing centres</i>	
10 483 P B	11 480 P B	50 480 P OG	L	L,U,F	L	L,U,P	P	L	
—	—	—	—	1 208	489	777	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	1 208	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	489	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	777 ⁸	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
86	36	49	1 469	923	—	22 560	442	82	
69	36	49	522	183	—	355	248	80	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
—	—	—	47	—	—	26	—	2	30
17	—	—	900	740	—	21 817	194	—	31
—	—	—	—	—	—	362	—	—	32
86	36	49	1 469	2 131 ⁵	489 ⁶	23 337	442	82	
Sjö-Gunnarsbo			122	⁶ Lasarett för infektionssjuk-			⁷ Inkl Karesuando sjukhem, 6		
Stora Ekeberg			184	vård.			vårdplatser.		
Österåsens sjukhus			100	Roslagstulls sjukhus			414		
				Västerås			75		

Bilaga 2.

Annex 2.

Specifikation av landstingens och landstingsfria kommuners lasarett för psykiatrisk vård år 1971¹

		Summa landsting- ens och landstings- fria kommuners lasarett för psyki- atrisk vård ²	Summa landsting- ens och landstings- fria kommuners lasarett för psyki- atrisk vård	Beckomberga sjuk- hus Stockholm	Långbro sjukhus Stockholm	Norrulls sjukhus Stockholm
1	Antal vårdplatser den 31/12 <i>Beds</i>	25 458	20 097	1 444	1 282	277
2	Antal intagningar <i>Admissions</i>	M M 42 107	34 303	1 789	1 795	—
3		Kv F 27 216	20 690	1 471	1 310	26
4	Summa <i>Total</i>	69 323	54 993	3 260	3 105	26
	därav <i>thereof</i>					
5	frivillig vård <i>Voluntary</i>	47 304	36 981	1 610	1 710	2
6	vård enl §§ 4—5, 7 ² <i>Compulsive</i>	12 982	10 671	1 017	791	—
7	domstolsförordnande enl § 12 ² <i>Compulsive</i>	308	268	24	23	—
8	förflyttade från annan psykiatrisk klinik <i>transferred</i> <i>from other psychiatric hospital</i>	867	723	170	81	24
9	åter från försöksutskrivning <i>re-admitted after</i> <i>probationary discharge</i>	7 862	6 350	439	500	—
10	Antal utskrivningar <i>Discharges</i>	M M 42 335	34 720	1 773	1 729	—
11		Kv F 27 191	20 829	1 463	1 273	36
12	Summa <i>Total</i>	69 526	55 549	3 236	3 002	36
	därav <i>thereof</i>					
13	försöksutskrivningar <i>probationary discharged</i>	13 736	11 399	818	941	2
14	förflyttade till annan psykiatrisk klinik <i>transferred to</i> <i>other psychiatric hospital</i>	725	525	33	71	4
15	Inneliggande patienter den 31/12 (exkl försöks- utskrivna)	M M 11 463	9 161	615	486	—
16	<i>Hospital population</i>	Kv F 10 889	8 471	693	572	214
17	Summa <i>Total</i>	22 352	17 632	1 308	1 058	214
	därav <i>thereof</i>					
18	inneliggande med stöd av ² <i>detained under provisions</i> <i>of the mental care act</i>	13 453	10 336	983	591	197
19	Befattningar <i>Posts: Läkare Physicians</i>	621	503	41	46	2
20	Vårdpersonal i övrigt <i>Nursing personnel</i>	14 960	12 032	818	864	97
21	Förvaltningspersonal ³ <i>Adm. personnel</i>	(515)	515	26 ^{1/2}	52	1
22	Ekonomipersonal ³ <i>Domestic staff</i>	(2 089)	2 089	126	94	25
	Utgifter för driften ^{3 4}					
23	Totalutgift, 1 000 kr <i>Running cost 1 000 kr</i>	914 299	914 299	63 139	61 130	6 342
24	Per vård dag, kr <i>Running cost per bed-day</i>	135,8	135,8	134,8	144,2	209,5

¹ och psykiatriska kliniker vid 8 lasarett för somatisk och psykiatrisk vård (f d mentalsjukhus). Ingår med vårdplatser även i bilaga 1. — ² Lagen om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall. — ³ De i not 1 nämnda klinikerna ingår ej. — ⁴ Innefattar familjevård och hjälpverksamhet vid landstingens sjukhus. — ⁵ Ofullständig uppgift: Antalet intagningar och utskrivningar avser endast en klinik.

Detailed information on the mental hospitals of the counties and the communes outside county councils

Rålambhovs sjukhus Stockholm	Ulleråkers sjukhus Uppsala	Sundby sjukhus Strängnäs	Karsuddens sjukhus Katrineholm	Birgittas sjukhus Vadstena	S:t Sigfrids sjukhus Väsby	S:t Olofs sjukhus Vibby	Gullberns sjukhus Karlskrona	Malmö östra sjuk- hus Malmö	S:t Lars sjukhus Lund	
223	1 248	811	245	1 110	899	281	719	701	1 253	1
703	3 157	925	141	806	1 232	399	938	500	1 908	2
463	2 107	550	—	698	840	287	710	405	1 128	3
1 166	5 264	1 475	141	1 504	2 072	686	1 648	905	3 036	4
758	3 659	945	2	960	1 482	558	912	329	1 786	5
304	1 033	322	7	346	261	66	571	422	764	6
10	23	19	17	9	22	1	7	—	28	7
6	35	21	37	7	27	3	4	23	22	8
88	514	168	78	182	280	58	154	131	436	9
702	3 122	926	163	816	1 252	403	955	512	1 909	10
435	1 932	551	—	734	844	301	743	431	1 144	11
1 137	5 054	1 477	163	1 550	2 096	704	1 698	943	3 053	12
232	817	289	98	297	442	93	403	400	918	13
31	61	54	54	17	22	5	14	9	—	14
103	640	383	108	457	391	108	287	328	606	15
112	664	313	—	427	308	114	339	392	529	16
215	1 304	696	108	884	699	222	626	720	1 135	17
136	822	241	107	431	466	153	335	543	866	18
13	52	16	8	15	22	5	10	13	42	19
148	985	402	180	634	528	140	409	485	961	20
—	77	15	9 ¹ / ₂	13 ¹ / ₂	18	3	7 ¹ / ₂	25	41 ¹ / ₂	21
30	150	99 ¹ / ₂	26	97	67	33 ¹ / ₂	74 ¹ / ₂	119	164	22
11 119	76 351	30 385	14 243	37 273	40 097	10 384	30 471	40 077	74 790	23
161,3	184,3	114,7	336,2	110,7	155,6	116,1	126,7	151,1	166,0	24

		S:t Maria sjukhus Hälsingborg	Lillhagens sjukhus Göteborg	S:t Jörgens sjukhus Lillhagen	Rosada sjukhus Vänersborg	Källhagens sjukhus Vänersborg (sekundärsjukhus)	Fälbygdens sjukhus Falköping
1	Antal vårdplatser den 31/12 Beds	1 330	1 233	664	1 152	450	782
2	Antal intagningar Admissions	M M 4 060	6 464	1 516	1 205	593	1 964
3		Kv F 1 706	2 909	1 094	615	306	1 484
4	Summa Total	5 766	9 373	2 610	1 820	899	3 448
	därav thereof						
5	frivillig vård Voluntary	4 329	7 670	2 114	915	585	2 736
6	vård enl §§ 4—5, 7 ² Compulsive	1 017	812	351	514	195	406
7	domstolsförordnande enl § 12 ² Compulsive	14	—	36	7	1	6
	förflyttade från annan psykiatrisk klinik transferred from						
8	other psychiatric hospital	3	1	20	160	23	2
	åter från försöksutskrivning re-admitted after probationary						
9	discharge	403	890	89	224	95	298
10	Antal utskrivningar Discharges	M M 4 074	6 605	1 464	1 356	589	1 987
11		Kv F 1 695	3 048	1 090	740	294	1 345
12	Summa Total	5 769	9 653	2 554	2 096	883	3 332
	därav thereof						
13	försöksutskrivningar probationary discharged	824	1 350	224	467	192	452
	förflyttade till annan psykiatrisk klinik transferred to other						
14	psychiatric hospital	10	22	20	14	14	8
	Inneliggande patienter den 31/12 (exkl försöksutskrivna)						
15	Hospital population	M M 582	772	317	526	214	232
16		Kv F 563	565	226	547	198	180
17	Summa Total	1 145	1 337	543	1 073	412	412
	därav thereof						
18	inneliggande med stöd av ² detained under provisions of the	765	645	224	900	302	27
	mental care act						
19	Befattningar Posts: Läkare Physicians	24	52	28	18	6	19
20	Vårdpersonal i övrigt Nursing personnel	670	1 079	395	602	212	364
21	Förvaltningspersonal ³ Adm. personnel	49 ^{1/2}	55 ^{1/2}	18 ^{1/2}	22	7	..
22	Ekonomipersonal ⁴ Domestic staff	124	173	90	86 ^{1/2}	39	89
	Utgifter för driften⁵ ⁴						
23	Totalutgift, 1 000 kr Running cost 1 000 kr	50 281	75 893	34 380	44 725	25 079	33 379
24	Per vård dag, kr Running cost per bed-day	115,8	153,3	165,9	114,2	105,8	132,4

Mariebergssjukhus Kristinehamn	Säters sjukhus Säter	Umeåläns sjukhus Umeålen	Furudals sjukhus Piteå	Summa kliniker för psykiatrik vård (f.d. mentalsjukhus)	Nyköpings lasarett, psyk. klin. Nyköping	Jönköpings lasarett, psyk. klin. Jönköping	Västerviks sjukhus, psyk. klin. ^a Västervik	Regionsjukhuset, psyk. klin., Örebro	Södra Hälsinglands sjukhus, Bollnäs	Sundsvalls sjukhus, psyk. klin. Sundsvall	Härnösands sjukhus psyk. klin. Härnösand	Östersund— Frösö sjukhus Östersund	
972	1 345	904	772	5 361	312	991	945	719	705	754	238	697	1
1 104	1 215	635	1 254	7 804	560	1 555	43	2 368	821	1 243	266	948	2
576	871	479	655	6 526	480	1 207	860	1 680	663	703	316	617	3
1 680	2 086	1 114	1 909	14 330	1 040	2 762	903	4 048	1 484	1 946	582	1 565	4
1 160	1 213	639	907	10 323	742	1 928	521	3 682	583	1 353	407	1 107	5
295	449	290	438	2 311	136	650	259	177	583	241	55	210	6
5	12	2	2	40	2	1	4	4	5	18	1	5	7
6	7	36	5	144	39	8	3	15	4	64	11	—	8
214	405	147	557	1 512	121	175	116	170	309	270	108	243	9
1 183	1 231	721	1 248	7 615	531	1 477	35	2 317	797	1 215	282	961	10
624	946	504	656	6 362	429	1 089	886	1 600	670	749	335	604	11
1 807	2 177	1 225	1 904	13 977	960	2 566	921	3 917	1 467	1 964	617	1 565	12
361	660	332	787	2 337	177	250	273	212	546	399	140	340	13
6	18	32	6	200	12	54	2	90	9	27	5	1	14
483	710	439	374	2 302	162	539	8	337	367	411	116	362	15
363	516	375	261	2 418	160	517	330	374	338	290	111	298	16
846	1 226	814	635	4 720	322	1 056	338	711	705	701	227	660	17
540	18	549	495	3 117	198	673	276	249	622	529	109	461	18
16	22	16	17	118	9	18	18	20	16	18	5	14	19
488	660	499	412	2 928	168	474	512	402	440	418	124	390	20
16	29	17	11	..	..	..	..	..	..	..	..	..	21
92	138	86 ¹ / ₂	65 ¹ / ₂	..	..	..	..	..	..	..	..	..	22
36 105	48 025	37 942	32 689	..	..	..	..	..	..	..	..	..	23
110,6	106,8	124,1	136,1	..	..	..	..	..	..	..	..	..	24

Kommentar till bilaga 2

Intagningar i sluten psykiatrisk vård sker från och med 1967 antingen med stöd av sjukvårdslagen (frivillig vård) eller med stöd av lag om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall vilken lag får tillämpas endast då vissa klart definierade indikationer kan påvisas. Denna senare lag och lag om ändring i sjukvårdslagen trädde i kraft den 1/1 1967. Alltjämt gäller beträffande *intagningar* av psykiskt sjuka att däri också inräknas patienter, som återintagits efter försöksutskrivning och beträffande *utskrivningar* av psykiskt sjuka att däri inräknas försöksutskrivning. Observeras bör att försöksutskrivning endast kan gälla sådana som intagits med stöd av lag om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall. Ehuru hela antalet in- och utskrivningar starkt ökats efter de nya lagarnas tillkomst, har försöksutskrivningarnas antal minskats.

Utgifter för driften omfattar både den egentliga sjukhusdriften och familjevård och hjälpverksamhet vad gäller landstingens sjukhus. Kostnader för utbildning av personal ingår ej i annan mån än löner åt elever, som praktiserar på sjukhusen som ett led i utbildningen. *Familjevård och hjälpverksamhet*. Se texten sidan 38. *Sjukhusen*: I uppgifterna för Källshagens sjukhus ingår personal och

ekonomi för avdelningen för psykiskt utvecklingsstörda. Det har inte varit möjligt att fränksilja dessa. S:t Eriks sjukhus mentalkliniks avdelning på Fleminggatan har nedlagts. Sjukhusets benämning har i samband härmed ändrats till Norrtulls sjukhus.

Sekundäravdelningar fanns på: Sundby sjukhus (117 platser belägna i Ribbingelund, Årila och 117 platser i Rosöga, Häråd); Sätters sjukhus (148 platser i Pärby, Grangärde, och 144 i Olofsfors, Åvesta); Södra Hälsinglands sjukhus, Bollnäs (45 platser i Järvsö). Somatiska vårdavdelningar har inrättats på ett flertal sjukhus.

Rättspsykiatrisk undersökning i brottmål efter beslut i domstol av misstänkt som är häktad utföres vid rättspsykiatriska kliniker vid vissa fångvårdsanstalter. Sådan undersökning av misstänkt som ej är häktad utföres dels vid rättspsykiatriska kliniker i Uppsala, Lund och Göteborg och dels vid rättspsykiatriska stationer i Stockholm, Norrköping, Jönköping, Växjö, Örebro, Sundsvall och Umeå förlagda vid sjukhus. Jfr lagen om rättspsykiatrisk undersökning i brottmål den 16/6 1966 (MF 124) och socialstyrelsens kungörelse den 17 juni 1969 (MF 31) angående upptagningsområden för statens rättspsykiatriska kliniker och stationer för undersökning av icke häktade personer.¹

¹ K Maj:ts instruktion för statens rättspsykiatriska kliniker och stationer (MF 48/1969) med ändring i KK (MF 30/1970).

[illegible]

Sjukvårdsområde och sjukhustyp	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiat- urveck- lings- störda	
Östergötlands län	40	120	158	139	1 717	1 899	1 673	—	790	6 496
1 Lasarett typ 1	1	—	84	60	460	994	111	—	—	1 709
Lasarett typ 2	1	—	74	33	312	443	68	—	—	930
Lasarett mfl typ 3	5	120	—	46	414	435	—	—	—	1 015
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	1 110	—	—	1 110
4 Sjukstugor och sjukhem/ vårdhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	5	—	—	—	175	27	15	—	—	217
2 Kommuns socialnämnd	5	—	—	—	220	—	—	—	—	220
3 Enskilda	3	—	—	—	136	—	—	—	—	136
5 Sjukhem/vårdhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	6	—	—	—	—	—	299	—	—	299
2 Enskilda	4	—	—	—	—	—	70	—	—	70
6 Epileptikersjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	1	—	—	—	—	—	—	—	135	135
2 Vårdhem	8	—	—	—	—	—	—	—	655	655
Jönköpings län	69	120	95	130	1 328	1 551	1 642	153	681	5 700
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	95	63	276	596	1 071	—	—	2 101
Lasarett mfl typ 3	3	120	—	67	194	562	—	—	—	943
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	1	—	—	—	—	195	—	—	—	195
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem/ vårdhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	10	—	—	—	633	108	—	—	—	741
2 Kommuns socialnämnd	2	—	—	—	147	—	—	—	—	147
3 Enskilda	4	—	—	—	78	90	—	—	—	168

Sjukvårdsområde och sjukbustyp	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykisk- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiskt utveck- lingsstörda	
Kalmar län	48	131	69	91	1 336	1 111	1 564	—	341	4 643
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	39	28	112	499	34	—	—	712
Lasarett mfl typ 3	4	131	30	57	295	582	945	—	—	2 040
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem/ vårdhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	14	—	—	6	904	30	61	—	—	1 001
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	5	—	—	—	—	5
3 Enskilda	1	—	—	—	20	—	—	—	—	20
5 Sjukhem/vårdhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	4	—	—	—	—	—	268	—	—	268
2 Enskilda	14	—	—	—	—	—	256	—	—	256
6 Epileptikersjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	9	—	—	—	—	—	—	—	341	341
Gotlands kommun	10	28	54	21	245	245	298	—	157	1 048
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett mfl typ 3	2	28	54	21	71	245	—	—	—	419
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	281	—	—	281
4 Sjukstugor och sjukhem/ vårdhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	3	—	—	—	143	—	—	—	—	143
2 Kommuns socialnämnd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Enskilda	1	—	—	—	31	—	—	—	—	31

Sjukvårdsområde och sjukhustyp	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlos- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiatrisk utveck- lings- störda	
Kristianstads län	34	44	64	93	974	1 186	524	—	597	3 482
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	64	31	134	514	96	—	—	839
Lasarett mfl typ 3	4	44	—	62	357	670	—	—	—	1 133
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem/ vårdhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	7	—	—	—	391	—	27	—	—	418
2 Kommuns socialnämnd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Enskilda	2	—	—	—	92	2	2	—	—	96
5 Sjukhem/vårdhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	3	—	—	—	—	—	228	—	—	228
2 Enskilda	10	—	—	—	—	—	171	—	—	171
6 Epileptikersjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	1	—	—	—	—	—	—	—	112	112
2 Vårdhem	6	—	—	—	—	—	—	—	485	485
Malmö kommun	10	93	143	79	948	1 171	962	—	253	3 649
1 Lasarett typ 1	1	93	143	79	177	1 171	135	—	—	1 798
Lasarett typ 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett mfl typ 3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	701	—	—	701
4 Sjukstugor och sjukhem/ vårdhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	1	—	—	—	746	—	126	—	—	872
2 Kommuns socialnämnd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Enskilda	2	—	—	—	25	—	—	—	—	25

Sjukvårdsområde och sjukhustyp	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kropp- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiat- utveck- lings- störda	
Hallands län	21	44	44	56	564	1 013	269	—	234	2 224
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	44	44	28	163	421	57	—	—	757
Lasarett mfl typ 3	2	—	—	28	—	218	—	—	—	246
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	2	—	—	—	—	374	—	—	—	374
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem/ vårdhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	5	—	—	—	353	—	—	—	—	353
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	38	—	—	—	—	38
3 Enskilda	1	—	—	—	10	—	—	—	—	10
5 Sjukhem/vårdhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	2	—	—	—	—	—	184	—	—	184
2 Enskilda	2	—	—	—	—	—	28	—	—	28
6 Epileptikersjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	5	—	—	—	—	—	—	—	234	234
Göteborgs kommun	24	146	128	185	2 576	2 440	1 400	—	—	6 875
1 Lasarett typ 1	1	—	—	98	—	1 907	62	—	—	2 067
Lasarett typ 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett mfl typ 3	4	146	128	87	777	408	24	—	—	1 570
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	1	—	—	—	—	49	—	—	—	49
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	1 233	—	—	1 233
4 Sjukstugor och sjukhem/ vårdhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	11	—	—	—	1 500	76	—	—	—	1 576
2 Kommuns socialnämnd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Enskilda	2	—	—	—	299	—	—	—	—	299

Sjukvårdsområde och sjukhus	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förloss- nings- vård	Vård av lång- varigt kropp- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiat- utveck- lings- störda	
Älvsborgs län	45	183	74	137	1 406	1 943	2 269	—	687	6 699
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	2	61	74	95	416	1 263	184	—	—	2 093
Lasarett mfl typ 3	4	122	—	42	232	495	—	—	—	891
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	2	—	—	—	—	—	1 602	—	—	1 602
4 Sjukstugor och sjukhem/ vårdhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	12	—	—	—	592	30	30	—	—	652
2 Kommuns socialnämnd	2	—	—	—	123	—	—	—	—	123
3 Enskilda	3	—	—	—	43	155	—	—	—	198
5 Sjukhem/vårdhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	3	—	—	—	—	—	207	—	—	207
2 Enskilda	10	—	—	—	—	—	246	—	—	246
6 Epileptikersjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	1	—	—	—	—	—	—	—	269	269
2 Vårdhem	6	—	—	—	—	—	—	—	418	418
Skaraborgs län	24	64	67	90	570	1 006	1 383	—	520	3 700
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	67	38	72	405	5	—	—	587
Lasarett mfl typ 3	5	64	—	52	313	601	—	—	—	1 030
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	782	—	—	782
4 Sjukstugor och sjukhem/ vårdhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	3	—	—	—	145	—	—	—	—	145
2 Kommuns socialnämnd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Enskilda	1	—	—	—	40	—	—	—	—	40

Sjukvårdsområde och sjukhus	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förloss- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykiat- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiskt utveck- lings- störda	
Västmanlands län (forts)										
5 Sjukhem/vårdhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	3	—	—	—	—	—	251	—	—	251
2 Enskilda	1	—	—	—	—	—	20	—	—	20
6 Epileptikersjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	1	—	—	—	—	—	—	—	665	665
2 Vårdhem	1	—	—	—	—	—	—	—	302	302
Kopparbergs län	32	170	91	101	1 257	1 300	1 638	—	295	4 852
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	170	91	45	160	569	89	—	—	1 124
Lasarett mfl typ 3	3	—	—	50	320	530	—	—	—	900
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	1 345	—	—	1 345
4 Sjukstugor och sjukhem/ vårdhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	20	—	—	6	777	201	—	—	—	984
2 Kommuns socialnämnd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Sjukhem/vårdhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	2	—	—	—	—	—	126	—	—	126
2 Enskilda	4	—	—	—	—	—	78	—	—	78
6 Epileptikersjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	1	—	—	—	—	—	—	—	295	295

Sjukvårdsområde och sjukhus typ	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykiat- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiiskt utveck- lings- störda	
Gävleborgs län	23	54	61	101	1 111	1 371	1 005	—	414	4 117
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	54	61	26	74	521	70	—	—	806
Lasarett mfl typ 3	4	—	—	75	475	838	705	—	—	2 093
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem/ vårdhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	8	—	—	—	504	12	—	—	—	516
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	26	—	—	—	—	26
3 Enskilda	2	—	—	—	32	—	—	—	—	32
5 Sjukhem/vårdhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	3	—	—	—	—	—	230	—	—	230
2 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Epileptikersjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	4	—	—	—	—	—	—	—	414	414
Västernorrlands län	31	241	115	126	1 491	1 531	1 436	—	393	5 333
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	73	91	47	286	525	764	—	—	1 786
Lasarett mfl typ 3	5	168	24	79	292	1 002	290	—	—	1 855
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem/ vårdhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och landstings- fria kommuner	12	—	—	—	859	4	—	—	—	863
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	25	—	—	—	—	25
3 Enskilda	1	—	—	—	29	—	—	—	—	29

Bilaga 3

Lasaretten (grupp 1) omfattar:

Typ 1 = Lasarett med 1 000 eller fler vårdplatser för somatisk akutvård (d v s vårdplatser för psykiatri och långvarigt kroppssjuka medräknas ej vid typindelningen; de ingår dock i de redovisade platsantalen).

Typ 2 = Lasarett med 500—999 sådana vårdplatser.

Typ 3 = Lasarett med mindre än 500 sådana vårdplatser. I typ 3 har också inräknats lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård jämte Vasa sjukhus för långvarigt kroppssjuka.

De vårdformer som specificeras i tabellhuvudet är sådana, för vilka särskilda sjukhus eller sjukhem alltjämt förekommer. Den största vårdformen är som synes »Övrig somatisk vård». Den omfattar bland annat invärtesmedicinska och

kirurgiska kliniker och de flesta övriga av lasarettens specialkliniker, men även allmän sjukavdelning på lasarett och sjukhem ingår där.

Bilagan omfattar samtliga vårdplatser i riket.

Den geografiska indelningsgrunden är sjukvårdsområdena (se karta 1).

Sjukhus för vilket staten är huvudman, primärkommunala och enskilda anstalter har förts till det sjukvårdsområde där de är belägna.

Omsorgsstyrelsernas sjukvårdsområden för psykiskt utvecklingsstörda skiljer sig från kroppssjukvårdens och psykiatriska vårdens sjukvårdsområden vad beträffar Göteborgs kommun och Göteborgs och Bohus läns landsting som bildar särskilda sjukvårdsområden. Vårdplatserna för psykiskt utvecklingsstörda inom nämnda områden har dock förts till de landstingsområden där de varit belägna.

Hänsyn har inte tagits till separatavtal mellan huvudmän om rätt för den ena att disponera den andras vårdplatser.

Bilaga 4.*Annex 4.***Läkartjänster vid lasarett och specialistsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda vid slutet av år 1971¹***Posts for doctors at certain hospitals*

Källa: Socialstyrelsens förteckning över sjukvårdsanläggningar m m (1972).

I = undervisningsavdelning

II = annan avdelning

Kliniker eller andra självständiga sjukhusavdelningar		Över- läkare	Bitr över- läkare	Under- läkare	Extra läkare	Förest, laborator e d	Poli- klinik- läkare	Specialist- läkare i öpp vård	Summa tjänster
A. Kroppssjukvård	Summa	I 315	558	978	35	9	26	18	1 939
	II	870	815	1 496	55	—	12	72	3 320
	Totalt	I 1 185	1 373	2 474	90	9	38	90	5 259
Odelade lasarett	II	10	7	17	—	—	—	—	34
Anestesiavdelningar	I	13	34	57	3	—	—	—	107
	II	92	67	76	7	—	—	—	242
Audiologiska avdelningar	I	4	1	2	—	—	—	—	7
	II	3	1	2	—	—	—	—	6
Barnkliniker:									
medicinska barnkliniker	I	14	31	49	1	—	2	—	97
	II	43	48	75	4	—	1	14	185
kirurgiska barnkliniker	I	5	8	19	1	—	1	—	34
Foniatriska avdelningar	I	2	3	—	—	—	1	—	6
	II	2	—	—	—	—	—	—	2
Hudkliniker	I	8	17	25	—	—	2	3	55
	II	14	8	12	1	—	5	4	44
Kliniker för invärtes sjukdomar:									
medicinska kliniker	I	18	54	117	3	—	7	1	200
	II	94	109	326	11	—	3	5	548
somatiska avdelningar på sjukhus för psykiskt sjuka eller utvecklingsstörda	II	26	8	13	—	—	—	—	47
allergologiska kliniker	I	2	3	3	—	—	1	—	9
	II	1	1	—	—	—	1	—	3
endokrinologiska kliniker	I	2	4	5	—	1	—	—	12
infektionskliniker och lasarett för infektionssjukvård	I	9	19	32	3	—	—	—	63
	II	21	12	33	—	—	—	—	66
kardiologiska avdelningar	I	4	6	4	1	—	—	—	15
	II	2	3	1	—	—	—	—	6
lungkliniker och lasarett för lungsjukvård	I	6	7	20	—	—	—	—	33
	II	27	26	34	2	—	—	—	89
medicinska njurkliniker	I	4	4	6	1	—	—	—	15
	II	1	2	5	—	—	—	—	8
reumatologiska kliniker	I	3	4	9	—	—	—	—	16
	II	10	4	13	—	—	—	—	27
yrkesmedicinska kliniker	I	3	1	3	—	—	—	—	7
	II	2	2	1	—	—	—	—	5
yrkesdermatologiska kliniker	I	2	—	—	—	—	—	—	2
Kliniker för långvarigt kroppssjuka	I	5	7	19	—	—	—	—	31
	II	61	59	100	—	—	—	—	220
Kliniker för kirurgiska sjukdomar:									
kirurgiska kliniker	I	13	49	85	4	—	2	2	155
	II	95	112	321	9	—	—	1	538

¹ I tabellen har medtagits även vissa större enskilda sjukvårdsanstalter av lasarettskaraktär.

Kliniker eller andra självständiga sjukhusavdelningar		Över- läkare	Bitr över- läkare	Under- läkare	Extra läkare	Förest, laborator e d	Poli- klinik- läkare	Specialist- läkare i öpp vård	Summa tjänster
handkirurgiska kliniker	I	2	1	3	—	—	—	—	6
	II	—	1	—	—	—	—	—	1
neurokirurgiska kliniker	I	7	13	23	—	—	—	—	43
	II	1	2	2	—	—	—	—	5
neurotraumatologisk klinik	I	1	—	1	—	—	—	—	2
ortopediska, ortopedkirurgiska och ortopedisk-skelettkirurgiska kliniker	I	11	15	40	2	—	2	3	73
	II	24	26	55	1	—	—	5	111
plastikkirurgiska kliniker	I	6	8	16	—	—	—	—	30
	II	2	2	3	—	—	—	—	7
thoraxkirurgiska kliniker	I	6	11	23	1	—	—	—	41
	II	1	1	2	—	—	—	—	4
urologiska kliniker	I	5	8	13	1	—	—	—	27
	II	5	3	7	—	—	—	—	15
experimentalkirurgisk avdelning	I	1	—	—	—	—	—	—	1
Kliniska laboratorier: ¹									
blodgivarcentraler	I	7	4	6	1	1	—	—	19
bakteriologiska laboratorier	I	9	9	13	—	—	—	—	31
	II	10	4	3	1	—	—	—	18
fysiologiska laboratorier	I	11	11	20	2	—	—	—	44
	II	10	4	3	3	—	—	—	20
kemiska laboratorier	I	11	15	15	—	—	—	—	41
	II	36	18	13	—	—	—	—	67
neurofysiologiska laboratorier	I	7	3	9	—	—	—	—	19
	II	2	—	2	1	—	—	—	5
virologiska laboratorier	I	4	2	3	—	—	—	—	9
cytologiska och cytodiagnostiska laboratorier	I	6	4	7	1	—	—	—	18
näringsfysiologiskt laboratorium	I	1	—	1	1	—	—	—	3
genetiskt laboratorium	I	1	—	—	—	—	—	—	1
farmakologiska avdelningar	I	3	—	1	—	—	—	—	4
Kvinnokliniker	I	10	38	66	1	1	1	1	118
	II	51	56	123	2	—	—	6	238
Neurologiska kliniker	I	7	25	34	1	—	4	—	71
	II	2	3	5	—	—	—	—	10
Patologavdelningar	I	13	8	14	—	3	—	—	38
	II	19	11	10	2	—	—	—	42
Radiopatologisk avdelning	I	—	—	3	—	1	—	—	4
Radiologiska avdelningar:									
röntgen- och röntgendiagnostiska avdelningar	I	20	37	81	1	—	—	3	142
	II	100	136	137	—	—	—	3	376
D:o thorax	I	2	1	3	—	—	—	—	6
D:o barn	I	1	1	2	—	—	—	—	4
	II	3	3	4	—	—	—	—	10
D:o neuro	I	1	1	2	—	—	—	—	4
	II	1	—	—	—	—	—	—	1
radioterapeutiska kliniker, allmänna	I	8	18	28	—	—	—	—	54
	II	8	8	4	—	—	—	—	20
radioterapeutiska kliniker, gynekologiska	I	6	6	11	—	—	—	—	23
Rehabiliteringskliniker (inkl fysikalisk medicin och sjukgymnastikavdelningar)	I	9	13	11	3	2	—	—	38
	II	12	7	13	1	—	—	—	33
D:o neurologiska	I	2	4	4	—	—	—	—	10
	II	1	—	1	—	—	—	—	2
Socialmedicinska avdelningar	I	4	6	4	—	—	—	—	14
	II	1	—	2	—	—	—	—	3
Ögonkliniker	I	8	20	29	3	—	1	5	66
	II	37	28	32	6	—	1	18	122
Öron-, näs- och halskliniker	I	8	24	37	—	—	2	—	71
	II	40	33	46	4	—	1	16	140

¹ Inkl Göteborgs laboratorium.

Kliniker eller andra självständiga sjukhusavdelningar		Över- läkare	Bitr över- läkare	Under- läkare	Extra läkare	Förest, laborator- e d	Poli- klinik- läkare	Specialist- läkare i öpp vård	Summa tjänster
B. Psykiatrisk vård¹	Summa I	29	68	134	—	—	1	—	232
	II	185	180	377	3	—	4	2	751
	Total S:a	214	248	511	3	—	5	2	983
Psykiatriska kliniker ²	I	17	48	101	—	—	1	—	167
	II	124	126	325	3	—	4	2	584
Kliniker för alkoholsjukdomar	I	2	2	10	—	—	—	—	14
	II	6	7	7	—	—	—	—	20
Narkomanvårdskliniker	I	—	1	—	—	—	—	—	1
	II	1	4	5	—	—	—	—	10
Barn- och ungdomspsykiatriska kliniker	I	9	16	23	—	—	—	—	48
	II	25	28	37	—	—	—	—	90
Annan psykiatrisk avdelning på kropps- sjukhus	I	—	1	—	—	—	—	—	1
Avdelningar för hjälpverksamhet och familjevård eller annan öppen vård ³	I	1	—	—	—	—	—	—	1
	II	27	13	2	—	—	—	—	42
Specialavdelningar	I	2	2	1	—	—	—	—	5
C. Vård av psykiskt utvecklingsstörda									
	Total S:a II	9	6	9	—	—	—	—	24
Summa A—C	Grand Total	1 408	1 627	2 994	93	9	43	92	6 266

¹ Fr o m 1966 har ur kategorin »Psykiatrisk vård» utbrutits *dels* läkare vid specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda (se under C), *dels ock* läkare vid statens rättspsykiatriska kliniker och stationer (13 överläkare, 11 bitr överläkare, 1 förste läkare, 2 underläkare eller summa 27 läkare).

² Inkl dagsjukvård.

³ Öppen vård och öppen mottagning.

Bilaga 5

Annex 5

Läkare och tandläkare med specialistbehörighet

1. Antalet läkare med specialistbehörighet 31/12 1970 och 31/12 1971

Number of physicians with specialist qualifications

Källa: Register hos socialstyrelsens nämnd för läkares vidareutbildning.

Specialiteter <i>Specialities</i>	1970	1971	Netto- skillnad
A) I kungörelsen angivna specialiteter According to official decree			
01 Anestesiologi <i>Anesthesiology</i>	116	145	+ 29
05 Barnålderns invärtes sjukdomar <i>Pediatrics</i>	443	470	+ 27
08 Hudsjukdomar och veneriska sjukdomar <i>Dermato-Venereology</i>	122	132	+ 10
10 Allmän internmedicin <i>Internal medicine</i>	1 482	1 550	+ 68
11 Endokrina sjukdomar <i>Metabolic diseases</i>	112	113	+ 1
12 Hjärtsjukdomar <i>Cardiovascular diseases</i>	401	417	+ 16
13 Akuta infektionssjukdomar <i>Infectious diseases</i>	65	75	+ 10
14 Lungsjukdomar <i>Pulmonary diseases</i>	238	244	+ 6
15 Matsmålningsorganens medicinska sjukdomar <i>Gastro-intestinal diseases</i>	80	82	+ 2
16 Medicinska njursjukdomar <i>Kidney medicine</i>	8	9	+ 1
17 Reumatiska sjukdomar <i>Rheumatology</i>	22	25	+ 3
18 Långvårdsmedicin <i>Geriatrics</i>	14	24	+ 10
20 Allmän kirurgi <i>Surgery</i>	939	995	+ 56
21 Barnkirurgi <i>Child surgery</i>	27	31	+ 4
22 Handkirurgi <i>Hand surgery</i>	12	14	+ 2
23 Neurokirurgi <i>Neuro-surgery</i>	29	33	+ 4
24 Ortopedisk kirurgi <i>Orthopedics</i>	180	197	+ 17
25 Plastikkirurgi <i>Plastic surgery</i>	28	31	+ 3
26 Thoraxkirurgi <i>Thoracic surgery</i>	12	12	0
27 Urologisk kirurgi <i>Urologic surgery</i>	28	37	+ 9
30 Blodgruppserologi <i>Bloodgroup serology</i>	3	5	+ 2
31 Klinisk bakteriologi <i>Clinical bacteriology</i>	45	49	+ 4
32 Klinisk fysiologi <i>Clinical physiology</i>	42	47	+ 5
33 Klinisk kemi <i>Clinical chemistry</i>	53	58	+ 5
34 Klinisk neurofysiologi <i>Clinical neuro-physiology</i>	8	11	+ 3
35 Klinisk patologi <i>Clinical pathology</i>	97	104	+ 7
36 Klinisk virologi <i>Clinical virology</i>	8	9	+ 1
40 Kvinnosjukdomar och förlossningar <i>Gynaecology and obstetrics</i>	481	519	+ 38
45 Nervsjukdomar <i>Neurology</i>	106	111	+ 5
50 Allmän psykiatri <i>Psychiatry (adult)</i>	387	422	+ 35
51 Barn- och ungdomspsykiatri <i>Child and adolescent psychiatry</i>	69	78	+ 9
52 Rättspsykiatri <i>Forensic psychiatry</i>	17	17	0
60 Röntgendiagnostik <i>X-ray diagnostics</i>	420	455	+ 35
61 Allmän radioterapi <i>Radiotherapy, X-ray therapy</i>	188	191	+ 3
62 Gynekologisk radioterapi <i>Gynaecological radiotherapy</i>	12	13	+ 1
65 Ögonsjukdomar <i>Ophthalmology</i>	213	231	+ 18
70 Öron-, näs- och halssjukdomar <i>Oto-rhino-laryngology</i>	316	338	+ 22
71 Hörselrubbingar <i>Audiology</i>	1	1	0
72 Röst- och talrubbingar <i>Phoniatrics</i>	11	12	+ 1
75 Medicinsk rehabilitering <i>Rehabilitation (medicine)</i>	4	8	+ 4
80 Tandernas sjukdomar <i>Stomatology</i>	33	33	0
B) Enligt övergångsbestämmelserna medgivna specialiteter <i>Transitory licensed</i>			
81 Massage och sjukgymnastik <i>Physiotherapy</i>	3	3	0
82 Radiumbehandling, endast hudsjukdomar <i>Dermato radiotherapy</i>	1	1	0
83 Röntgenbehandling, endast hudsjukdomar <i>Dermato X-ray therapy</i>	1	1	0
84 Röntgenbehandling, endast kvinnosjukdomar <i>Gynaecological X-ray therapy</i>	8	8	0
85 Röntgenundersökning, endast lungsjukdomar <i>Pulmonary X-ray diagnostics</i>	12	12	0
86 Röntgenundersökning, endast ortopedi <i>Orthopedic X-ray diagnostics</i>	7	7	0
Summa Total	6 904	7 380	+ 476

2. Antalet tandläkare med specialistbehörighet 1964—1971

Number of dental surgeons with specialist qualifications

Källa: Register hos socialstyrelsens nämnd för tandläkares specialistbehörighet.

Specialiteter <i>Specialities</i>	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971
1 Barntandvård <i>Pedodontics</i>	24	27	30	35	38	47	56	59
2 Tandreglering <i>Orthodontics</i>	58	71	78	84	101	107	128	143
3 Tandlossningssjukdomar <i>Periodontics</i>	1	5	11	15	17	18	27	34
4 Tandsystemets kirurgiska sjukdomar <i>Oral surgery</i>	30	33	38	39	45	53	68	70
5 Rotbehandling <i>Endodontics</i>	3	4	5	7	9	10	12	14
Summa <i>Total</i>	116	140	162	180	210	235	291	320

Bilaga 5. Annex 5

Från och med år 1961 har läkares rätt att beteckna sig som specialist blivit föremål för författningsreglering; se 2 § o f kungörelsen den 25 november 1960 (SFS 1960:653) med tillämpningsföreskrifter till lagen om behörighet att utöva läkaryrket.

Specialistbehörighet meddelas av en särskilt för ändamålet inrättad nämnd inom socialstyrelsen, kallad *nämnden för läkares vidareutbildning*.

Tidigare hade inom Sveriges läkarförbund funnits en motsvarande reglering för dess medlemmar. Enligt kungörelsen skall de, som före 1961 års ingång av läkarförbundet erhållit rätt att beteckna sig som specialister, bibehållas vid denna rätt, även sedan den nya ordningen trätt i kraft.

Antalet meddelade behörigheter som specialist är icke liktydigt med det totala antalet läkare med specialistbehörighet. Det är nämligen vanligt, att en och samma läkare förvärvar behörighet i flera

specialiteter. Här redovisas antalet meddelade specialistbehörigheter vid utgången av år 1970 och 1971. Dessa fördelar sig på 5 247 resp 5 660 läkare. De anförda siffrorna innebär, att antalet specialiteter per läkare vid slutet av år 1971 uppgick till 1,30.

Från och med år 1964 kan tandläkare förvärva bevis om specialistkompetens. I medicinalstyrelsens anvisningar till kungl kungörelse och cirkulär den 26 februari 1965 (MF nr 24 och 25) har vissa riktlinjer meddelats rörande fullgörande av utbildning för att uppnå specialistbehörighet.

Ärenden angående specialistkompetens handlägges av en särskild nämnd inom socialstyrelsen, kallad *nämnden för tandläkares specialistbehörighet*. Legitimerad tandläkare, som före 1964 års ingång erhållit tillstånd av Sveriges tandläkarförbund att tillkännage viss specialitet har rätt att beteckna sig som specialist även efter den nya ordningens ikraftträdande.

Bilaga 6

Annex 6

Befolkningsstatistik *Vital statistics*Folkmängd år 1971 *Population 1971*

Källa: SCB Befolkningsförändringar, del 3, 1971 (SOS)

Sjukvårdsområden <i>Counties, county boroughs</i>	Rikets folkmängd <i>No. inhabitants</i>	
	den 31/12 <i>on 31st Dec.</i>	medelfolk- mängd <i>mean population</i>
Stockholms län	1 486 676	1 482 345
Uppsala län	220 924	219 327
Södermanlands län	248 724	248 569
Östergötlands län	384 041	383 358
Jönköpings län	306 742	306 695
Kronobergs län	167 358	167 048
Kalmar län	240 660	240 842
Gotlands kommun	53 721	53 722
Blekinge län	153 961	153 774
Kristianstads län	265 345	264 757
Malmö kommun	286 980	287 151
Malmöhus län i övrigt	439 059	435 668
Hallands län	196 803	194 956
Göteborgs kommun	463 944	464 461
Göteb o Bohus län i övr	255 702	253 006
Älvsborgs län	405 746	404 728
Skaraborgs län	257 515	257 408
Värmlands län	284 251	284 469
Örebro län	276 499	276 650
Västmanlands län	261 402	260 848
Kopparbergs län	277 292	277 174
Gävleborgs län	293 605	293 532
Västernorrlands län	273 587	273 522
Jämtlands län	125 937	125 590
Västerbottens län	232 857	232 996
Norrbottnens län	256 095	255 732
Summa Total	8 115 426	8 098 328
Summa Total 1970	8 081 229	8 042 797
» » 1969	8 004 377	7 968 018
» » 1968	7 931 659	7 912 216
» » 1967	7 892 774	7 867 931
» » 1965	7 772 506	7 733 853
» » 1960	7 497 967	7 480 395
» » 1955	7 290 112	7 262 388
» » 1950	7 041 829	7 014 005

Folkmängden efter kön och ålder den 31/12
1971 Population according to sex and age

Källa: SCB Befolkningsförändringar, del 3, 1971 (SOS)

Ålder <i>Age</i>	Män <i>Males</i>	Kvinnor <i>Females</i>	Summa <i>Total</i>
0 år <i>years</i>	57 559	54 425	111 984
1 »	55 977	53 453	109 430
2 »	55 695	52 520	108 215
3 »	58 630	55 853	114 483
4 »	62 888	59 363	122 251
0—4 »	290 749	275 614	566 363
5—9 »	304 019	288 508	592 527
10—14 »	270 782	257 015	527 797
15—19 »	280 338	267 119	547 457
20—24 »	322 500	310 071	632 571
25—29 »	345 085	320 829	665 914
30—34 »	260 375	242 635	503 010
35—39 »	226 863	218 483	445 346
40—44 »	233 409	231 423	464 832
45—49 »	254 866	253 806	508 672
50—54 »	266 449	266 203	532 652
55—59 »	249 969	253 411	503 380
60—64 »	236 714	246 900	483 614
65—69 »	190 844	215 259	406 103
70—74 »	143 225	175 053	318 278
75—79 »	93 602	125 632	219 234
80—84 »	51 235	74 997	126 232
85—89 »	21 461	33 167	54 628
90—94 »	5 416	9 034	14 450
95— »	802	1 564	2 366
Summa Total	4 048 703	4 066 723	8 115 426

På 1 000 av medel- folkmängden <i>Per 1 000 of mean population</i>	Vigda par <i>Marri- ages</i>	Levande födda <i>Live births rate</i>	Döda (utom död- födda) <i>Crude death rate</i>	Späd- barns- dödlig- het ¹ <i>Infant mortal- ity¹</i>
Sverige				
1901/05	5,90	26,12	15,48	91,0
1921/25	6,34	19,14	12,06	59,9
1931/35	7,31	14,10	11,64	50,1
1941/45	9,64	18,75	10,64	31,0
1950	7,73	16,45	10,02	21,0
1955	7,19	14,78	9,45	17,4
1960	6,70	13,66	10,04	16,6
1961	6,97	13,89	9,78	15,8
1962	7,13	14,19	10,16	15,3
1963	7,03	14,85	10,05	15,0
1964	7,63	16,01	10,01	14,2
1965	7,75	15,88	10,11	13,3
1966	7,83	15,80	10,05	12,6
1967	7,19	15,42	10,14	12,9
1968	6,61	14,29	10,42	13,1
1969	6,07	13,51	10,46	11,7
1970	5,38	13,70	9,95	11,0
1971	4,93	14,14	10,21	11,1
Danmark (1970)	7,4	14,4	9,8	14,2
Finland (1971)	8,3*	13,3*	9,9*	11,8*
Island (1970)	7,8	19,5	7,1	13,3
Norge (1970)	7,6 ²	16,8 ²	10,0	12,7
Neder- länderna (1970)	9,5	18,8 ²	8,4 ²	12,7
Frankrike (1970)	7,7	16,7	10,6	15,1
Schweiz (1970)	7,4	15,8	9,1	15,1
England och Wales (1970)	8,5	16,0	11,7	17,9
Västtyskland (1970)	7,2	13,3	11,7	23,6
USA (1970)	10,7	18,2	9,4	19,8
Japan (1970)	10,0	18,8	6,9	13,1
Nya Zeeland (1970)	9,2	22,1	8,8	16,7
Östtyskland (1970)	7,7	13,9	14,1	18,8
Sovjetunionen (1970)	9,7	17,4	8,2	24,4

Sveriges folkmängd framgår av tabellerna sidan 140. Uppgifterna i dessa liksom nedanstående uppgifter för år 1971 är definitiva. Under år 1971 föddes 115 389 barn, varav 114 484 levande, avled 82 717 personer, varav 1 270 i första levnadsåret, ingicks 39 918 äktenskap och noterades en total folkökning, inklusive invandringsöverskott, på 34 731 personer. Vissa relationstal, som kan beräknas på dylika tal, ställer sig för Sverige och vissa andra stater som framgår av tablån ovan, som i huvudsak hämtats ur »Demographic Yearbook» och »Statistisk årsbok» (statistiska centralbyrån).

Av de levande födda (år 1971) var 21,6 % födda utom äktenskap.

Den återstående medellivslängden vid födelsen var i Sverige för män resp kvinnor under perioden (1751/90) 33,72 och 36,64, (1901/10) 54,53 och 56,98 och (1967/71) 71,89 och 76,77.

Sistnämnda tal hävdar sig väl vid jämförelse med dem i andra länder, även om man väljer de högsta, vilket antydes av följande uppgifter för män resp kvinnor:

Danmark (1969/70) 70,8 och 75,7, Finland (1969) 66,0 och 73,6, Norge (1966/70) 71,09 och 76,83, England och Wales (1967/69) 68,7 och 74,9, Nederländerna (1968) 71,0 och 76,4, Västtyskland (1966/68) 67,55 och 73,58, USA (1968) 66,6 och 74,0, Japan (1968) 69,05 och 74,30 och Nya Zeeland (1960/62) 68,44 och 73,75.

Dödsorsakerna enligt publikationen »Dödsorsaker» (statistiska centralbyrån) framgår av tablån på nästa sida, som visar dödligheten på 100 000 invånare.

¹ Döda i första levnadsåret av 1 000 levande födda.

Dead during first year of life per 1 000 live births. —

² 1971.

Antal döda per 100 000 invånare *Annual number of deaths per 100 000 inhabitants*

Dödsorsak (huvudgrupper enligt internationell klassifikation) <i>Cause of death (International Classification)</i>	Årligen 1936/40	Årligen 1941/45	Årligen 1946/50	Årligen 1951/55	Årligen 1956/60	År 1965	År 1970	År 1971
Tuberkulos <i>Tuberculosis</i>	81	69	39	16	8	5	5	4
Andra infektionssjukdomar; parasitära sjukdomar <i>Other Infectious and Parasitic Diseases</i>	26	19	10	5	4	4	4	4
Tumörer <i>Neoplasms</i>	156	160	164	169	182	195	208	219
Allergiska sjukdomar, endokrina systemets sjukdomar, ämnesomsättningssjukdomar, nutritionssjukdomar <i>Allergic, Endocrine System, Metabolic and Nutritional Diseases</i>	15	11	10	17	17	24	17	14
Blodbildande organens och blodets sjukdomar <i>Diseases of the Blood and Blood-forming Organs</i>	6	6	6	4	4	4	2	2
Mentalsjukdomar, mentala defekter m m <i>Mental, Psychoneurotic and Personality Disorders</i>	3	3	3	4	4	3	5	4
Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar <i>Diseases of the Nervous System and Sense Organs</i>	125	121	128	147	148	130	10 ¹	11 ¹
Cirkulationsorganens sjukdomar <i>Diseases of the Circulatory System</i>	305	303	355	337	367	411	526 ¹	561 ¹
Respirationsorganens sjukdomar <i>Diseases of the Respiratory System</i>	114	75	53	52	58	68	60	46
Matsmältningsorganens sjukdomar <i>Diseases of the Digestive System</i>	51	43	37	40	38	42	40	42
Uro-genitalorganens sjukdomar <i>Diseases of the Genito-urinary System</i>	46	40	35	25	27	27	22	21
Havandeskapets, förlossningens och barnsängstidens sjukdomar <i>Deliveries and Complications of Pregnancy, Childbirth and the Puerperium</i>	4	3	1	1	1	0	0	0
Hudens och underhudens sjukdomar <i>Diseases of the Skin and Cellular Tissue</i>	1	1	1	1	1	1	1	0
Skelettets och rörelseorganens sjukdomar <i>Diseases of the Bones and Organs of Movement</i>	4	4	4	5	3	3	3	3
Medfödda missbildningar <i>Congenital Malformations</i>	5	8	9	7	7	7	7	7
Sjukdomar hos nyfödda och spädbarn <i>Certain Diseases of Early Infancy</i>	32	30	24	18	15	13	9	9
Senilitet. Ofullständigt preciserade fall <i>Symptoms, Senility and Ill-defined Conditions</i>	137	109	91	58	29	10	6	5
Skador genom yttre våld och förgiftning (utom självmord) <i>Accidents, Poisoning and Violence (except suicide)</i>	42	44	38	40	42	45	47	50
Självmord <i>Suicide</i>	16	15	15	17	19	19	22	20
Summa <i>Total</i>	1 169	1 064	1 023	963	974	1 011	995	1 022

¹ I den från 1969 gällande klassifikationen (8:e revisionen) har kapitelindelningen ändrats i några fall. Sålunda har bl a centrala nervsystemets kärlsjukdomar flyttats till kapitlet om »cirkulationsorganens sjukdomar» från »nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar».

TABELLER

- Tab. A 1. Översikt av den slutna vården år 1971
- Tab. A 2. Översikt av sjukhus och vårdplatser för slutna sjukvård den ³¹/₁₂ 1971 fördelade efter huvudmannakategori
- Tab. A 3. Sjukhusen år 1971, deras vårdplatser, intagningar, vård dagar och beläggning
- Tab. A 4. Översikt av den slutna vårdens utveckling åren 1920—1971
- Tab. A 5. Vårdplatsantalets förändringar vid samtliga sjukhus åren 1950—1971
- Tab. A 6. Elever i särskola och övriga utvecklingsstörda under 21 års ålder fördelade efter skol- och boendeform våren 1971
- Tab. A 7. Utvecklingsstörda i åldern 21 år och däröver i annan verksamhet än undervisning
- Tab. A 8. Patienter i öppen vård och röntgenarbeten i öppen och slutna kroppssjukvård år 1971
- Tab. A 9. Personalen vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård år 1971
- Tab. A 10. Tjänster för personal vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård 1971
- Tab. A 11. Vakanser bland personalen vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård 1971
- Tab. A 12. Länsläkar-, stadsläkar-, stadsdistriktsläkar-, specialistläkar- och provinsialläkartjänster hösten 1971
- Tab. A 13. Distriktssköterskornas verksamhet
- Tab. A 14. Specifikation av tab A 13 för år 1971
- Tab. A 15. Mödra- och barnvårdscentraler 1971
- Tab. A 16. Mödra- och barnhälsovården år 1971
- Tab. A 17. Barnhälsovård 1968—1971. Antal ympade barn i åldern 0—7 år
- Tab. A 18. Barnhälsovård 1968—1971. Uppfödning av barn, synprovade och hörselprovade barn
- Tab. A 19. Barnmorskornas verksamhet inom mödrhälsovården åren 1968—1971
- Tab. A 20. Verksamheten vid tuberkulosdispensärerna år 1971
- Tab. A 21. Smittkoppsympade barn i olika åldersgrupper i procent av totala antalet barn i resp åldersgrupp i slutet av vecka 36 1971 och 1972 och antalet barn som har ympats under tiden from slutet av vecka 36 1971 tom slutet av vecka 36 1972
- Tab. A 22. Folk tandvård. Verksamheten år 1971
- Tab. A 23. Folk tandvårdens utgifter och inkomster för driften år 1971
- Distrikts- och centraltandpolikliniker
- Tab. A 24. Antal apotek, dessas försäljningsbelopp och personal år 1971

- Tab. B 1. Den yrkesverksamma personalen i hälso- och sjukvård i slutet av åren 1950—1971
- Tab. B 2. Legitimerade läkare och tandläkare fördelade efter kön och tjänstgöringsområde den 31 december 1971
- Tab. B 3. Läkarkårens utveckling 1930—1971
- Tab. B 4. Sjuksköterskekårens utveckling 1930—1971
- Tab. B 5. Vissa sjukskötersketjänster och barnmorsketjänster år 1971
- Tab. C 1. Statens, allmänna försäkringskassornas, landstingens, städers utom landsting och övriga primärkommuners nettokostnader (drift- och anläggningskostnader) för hälso- och sjukvården åren 1960—1971 (1960/61—1971/72 för staten), milj kr.
- Tab. C 2. Försäkringskassornas utgifter för sjukvård år 1971
- Tab. C 3. Det allmännas nettokostnader för nyanläggning och investering (nybyggnader och nyuppsättning av inventarier) åren 1960—1971 (1960/61—1971/72 för staten) milj kr.
- Tab. C 4. Driftkostnader (brutto) avseende sjukhus för somatisk och (eller) psykiatrisk vård och inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda
- Tab. C 5. Driftkostnad per vård dag resp per intagen 1950—1971
- Tab. C 6. Lasarettens driftkonton år 1971
- Tab. D 1. Antal fall av anmälningspliktiga smittsamma sjukdomar med undantag av veneriska sjukdomar åren 1955—1971 (kliniska fall).
- Tab. D 2. Insjuknade i smittsamma sjukdomar med individuell anmälningsplikt, med undantag av veneriska sjukdomar, länsvis år 1971 enligt internationell klassifikation
- Tab. D 3. Vissa smittsamma sjukdomar 1875—1971. Sjukdomar och nummer enligt internationell statistisk klassifikation
- Tab. D 4. Fall av venerisk sjukdom år 1971 fördelade efter bostadsort
- Tab. D 5. Gonorré 1950—1971
- Tab. D 6. Fall av venerisk sjukdom år 1971 efter ålder och kön
- Tab. D 7. Tuberkulossjukligheten och -dödligheten år 1971
- Tab. D 8. Aktuell kariesprocent för permanenta tänder hos i folktandvården undersökta sjuåriga skolbarn 1941—1971
- Tab. D 9. Förlossningar på anstalt år 1971 fördelade efter barnaföderskans ålder, civilstånd och bördens ordningsnummer. Relativtal per 100000 barnaföderskor
- Tab. D 10. Antal födda barn år 1971 med fördelning på viktclasser
- Tab. D 11. Legala aborter 1971 efter tillstånd av socialstyrelsen
- Tab. D 12. Legala aborter 1971 efter tillstånd av två läkare (s k vålläkarutlåtande) och totala antalet aborter
- Tab. D 13. Legala steriliseringar år 1971